

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์
ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
**Development of a desirable instructional organization model
in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of
Physical Education**

โดย
นายเฉลิมพงษ์ เฉลิมชิต
นางอินอ้อย เฉลิมชิต
นายสุเทพ เมย์ไธสง

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

พ.ศ. 2552

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
ผู้วิจัย	นายเฉลิมพงษ์ เกลิมชิต นางอินอ้อย เกลิมชิต นายสุเทพ เมฆไธสง
สถาบัน	สถาบันการพลศึกษา ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน 1) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 294 คน นักศึกษา จำนวน 361 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 2) การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และ 3) การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยการนำร่างรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นตามขั้นตอนของผู้ทรงคุณวุฒิไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา จำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร
2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำประมวลการสอน การจัดตารางสอน วิธีสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และ การประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา
4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต
5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล และการตัดสินผลการศึกษา
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด สื่ออุปกรณ์การสอน โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาชนิดต่าง ๆ ห้องพยาบาล ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

Research title : Development of a desirable instructional organization model in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical Education

Researchers : Mr. Chalermpong Chalermchit
Mrs. In-Aoy Chalermchit
Mr. Suthep Moeithaisong

Institution : Institute of Physical Education

Publishing year : 2009

Abstract

The specific purposes of this research were 1) to analyze and synthesize the elements of desirable instructional organization in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical Education and 2) to construct a model of desirable instructional organization in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical under the 3 steps of study procedures; namely, 1) studying the problem states of instructional organization in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical Education through asking 294 institution administrators and lecturers, including 361 university students for their opinions by Simple Random Sampling, 2) constructing the model of desirable instructional organization in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical Education through using opinions analysis from 17 specialists by Purposive Sampling, and 3) examining the appropriateness of desirable instructional organization model in the Bachelor's Degree of Faculty of Education at Institute of Physical Education through bringing the draft of synthesized model according to the experts' consensus in order to interview 17 administrators of Institute of Physical Education by Purposive Sampling. The research instruments were the interview form and questionnaire. For data analysis, Mean, standard deviation, Median, Quartile Range were utilized.

The finding were as follows:

The six respects of such model were as follows.

1) As regards the curricula, it consisted of curricula development, curricula assessment, and curricula administration.

2) As regards the lecturers, it comprised lecturers selection, lecturers' job description assignment, lecturers' performance assessment and lecturers development.

3) As regards the instruction, it concerned carrying out the learning plan, the course syllabus, the teaching timetable, the pedagogy, the teaching loads, the supplementary teaching, the learning evaluation, and the use of learning evaluation results for university students development.

4) As regards the university students, it contained the university students admission, the university students development, and the quality of graduates.

5) As regards the measurement and evaluation, it was made up of the principles of measurement and evaluation, the responsibility of measurement and evaluation, and the judgement of academic records.

6) As regards the supporting factor, it was composed of buildings, library, audio visual equipment, gymnasiums, various kinds of sport fields, medical house, information retrieving rooms and Internet, etc.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ปรีชา เพื่อกษวัณดี รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม และรองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขต ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องตลอดมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านซึ่งประกอบด้วยนายปรีชา เพื่อกษวัณดี รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม นายบัณฑิต หาญธงชัย ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม และนายวันชัย กองพลพรหม อาจารย์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์และนักศึกษา ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล

ผู้ประสานงานตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจช่วยเหลือ และเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษาให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้ศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เฉลิมพงษ์ เฉลิมชิต และคณะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน	9
ตอนที่ 2 เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique)	44
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา.....	60
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการจัด การเรียน การสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา.....	74
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสัมภาษณ์เพิ่มเติมของผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบการจัด การเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในการนำไปปฏิบัติ.....	81
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	85
วิธีดำเนินการวิจัย	85
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	113
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	115
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	150
ประวัติย่อของผู้วิจัย	

บัญชีตาราง

หน้า

12	ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านนักศึกษา.....	71
13	ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล	72
14	ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....	73
15	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่ พึ่งประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา รอบที่ 1 และรอบที่ 2	74
16	ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของแบบสอบถาม สภาพปัญหาการจัดการเรียน การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะ ศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับ ผู้บริหารและอาจารย์	151
17	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับผู้บริหารและอาจารย์).....	154
18	ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับ นักศึกษาของ.....	155
19	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับนักศึกษา).....	157
20	ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของ แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	158
21	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการ จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	162

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในโลกยุคใหม่นี้ได้อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับการบวนการทรรศน์การพัฒนาบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 8 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย อ้างถึงในเอกสารวิชาการเรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ชเนศ ส่วนชะเอม. 2549 : 8)

การจัดการศึกษาในประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปและพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลังจากมีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวคือดำเนินการปฏิรูป ครู หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตลอดจนแนวคิดต่างๆ ของการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการทรรศน์และเน้นตัวผู้เรียนรวมทั้งวิธีการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ (วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม. 2549 : 59)

การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้หรือการเรียนการสอนโดยพึงให้นักศึกษามีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้เป็นบัณฑิตซึ่งพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 3 ; ทบวงมหาวิทยาลัย.2545: 1) สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาระบวนการเรียนการสอนและเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์เป็นจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เน้นความต้องการของผู้เรียนและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :77-78)

การจัดการเรียนการสอนที่ดีควรเป็นจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนและพัฒนาตนเองได้โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544 :9-10) อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องเห็นความสำคัญที่ช่วยผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุดช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พบกับช่องทางของการเรียนรู้ที่อาจแตกต่าง

กัน ผู้สอนจะไม่เน้นความสำคัญของสาระที่ปรากฏของหลักสูตร หรือเน้นความสำคัญของการบรรยายเนื้อหาสาระตามหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.2544:26) การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นอยู่ไม่ให้ความสำคัญให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อาจารย์ทำหน้าที่นำเสนอความรู้โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ หาเหตุผล และแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 :15) อาจารย์สอนไม่ได้มีการพัฒนาความรู้ใหม่มักจะใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมมาสอนนักศึกษาทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆขึ้นและไม่ได้พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในด้านความคิด เหตุผลที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันคือได้ผลดีออกมาไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมยุคปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (ปริยาพร วงศ์นุรัตน์ โรจน์. 2535 :16)

การปฏิรูปการเรียนรู้ได้เผยแพร่ขยายเข้าสู่ระบบการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้หรือการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการเรียนรู้ พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพพร้อมด้วยความรู้ และคุณธรรม ซึ่งคุณภาพของบัณฑิตจะช่วยเสริมสร้างให้เกิด “สังคมอุดมศึกษา” (Knowledge Bases Society) ช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในยุคใหม่ถือได้ว่าเป็นโลกแห่งการแข่งขันที่รุนแรงทางเศรษฐกิจ ตลาดที่แรงงานต้องการความสำเร็จ การศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อเข้าสู่โลกการแข่งขัน และการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตในวาระโอกาสต่างๆซึ่งบัณฑิตจำนวนไม่น้อยโดยภาพรวมของประเทศขาดคุณภาพขาดทักษะการทำงานนอกจากนั้นโดยการประมวลความคิดเห็นของสถานประกอบการเอกชนในเรื่องคุณลักษณะที่ต้องการประเด็นชัดเจนสรุปได้ว่าต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนร่วมงานมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีความสามารถในการสื่อสารข้อความและนำเสนอมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและการคิดเชิงวิเคราะห์มีการแสดงออกถึงความเป็นคนมีความรับผิดชอบและบริหารเวลาได้ดีพร้อมที่ปฏิบัติตนในกรอบระเบียบของหน่วยงาน (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.2545 :4) การเรียน การสอนในระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นการศึกษาแก่ผู้เรียนในลักษณะของการเสริมสร้างอารมณ์สะสมปัญญา ดังนั้น พื้นฐานความรู้ และแนวคิดหรือเจตคติเดิมของผู้เรียนที่ได้รับจากการศึกษาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาช่วยเสริมสร้างความรู้ขั้นสูง ขณะเดียวกันก็ประมวลความรู้ในสาขาวิชาต่างๆให้มีความเป็นหนึ่งและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) อ้างถึงในวารสารการศึกษาและการพัฒนาลังคม (2549 : 59)

นอกจากนั้นการวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยภายนอกประกอบด้วยความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจของประเทศ

ตลาดแรงงาน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีผลโดยตรงต่อสถาบันการศึกษา และต่อความรุนแรงของปัญหาสังคมปัจจุบันซึ่งจะทวีปัญหามากขึ้นในอนาคตและเสี่ยงสะท้อนจากสถานประกอบการในเรื่องคุณภาพการศึกษาและความต้องการ ส่วนปัจจัยภายในประกอบด้วยจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มมากขึ้น แต่จำนวนอาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนมีแนวโน้มคงที่หรือลดลงไม่แปรผันตามจำนวนผู้เรียน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา และรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนาสังคม. 2547 :6-7)

ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาจากสภาพปัจจุบันของสังคมไทยได้สะท้อนภาวะวิกฤตของการอุดมศึกษาของไทยหลายประการ อาทิ การขาดความสมดุลระหว่างความต้องการแรงงานในระบบเศรษฐกิจกับปริมาณแรงงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวนมากไม่สามารถหางานทำได้ และไม่สามารถสร้างงานด้วยตนเองได้ การจัดการอุดมศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพส่งผลกระทบรุนแรงและแก้ไขปัญหของสังคมและการพัฒนาประเทศการอุดมศึกษาของไทยได้ขยายตัวและปรับเปลี่ยนไปมาก แต่ก็ยังไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงและผันแปรของสภาพเศรษฐกิจและสังคม สภาพวิกฤติของอุดมศึกษาไทยมีทั้งด้านความตรงต่อปัญหา ความเสมอภาค ความสามารถในการแข่งขันของชาติ และด้านคุณภาพ สำหรับวิกฤติด้านคุณภาพประกอบด้วยอุดมศึกษาสร้างปัญหาไม่ลึกและวิชาการไม่เข้มข้น และจากวิกฤติดังกล่าวจึงเกิดความจำเป็นต้องปรับแก้คุณภาพบัณฑิตให้มีกำลังคนที่มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การวิจัย มีการสร้างความรู้ใหม่ที่สามารถเพิ่มผลผลิต และเพิ่มคุณภาพให้แข่งขันนานาชาติได้

ในการเพิ่มคุณภาพบัณฑิต นอกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพบัณฑิตเช่นกัน โดยจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3(2545-2549) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ Road Map เพื่อพัฒนากีฬาชาติ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ที่ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่วมกันในการทำยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติโดยมุ่งเน้นให้เห็นความชัดเจนในการสร้างกีฬาให้เป็นวัฒนธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พุทธศักราช 2548 มาตรา 7 ให้สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิต และพัฒนานุคลากรทางพลศึกษาการกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง โดยมรภารกิจการทำการสอน การวิจัย การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยีเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมทั้งทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาไทย เพื่อบูรณาการในการสร้างสุขภาพสมรรถภาพคุณภาพชีวิตในระดับท้องถิ่นในกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับโลกอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

การจัดการกีฬาในระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาปัจจุบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี ใน 3 คณะคือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ โดยเริ่มทำการสอนมาตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2548 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลา 2 ปี ซึ่งที่ผ่านมาประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ซึ่งปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยสถาบันการพลศึกษาสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่พอสรุปได้คือ ด้านหลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่เปิดทำการศึกษาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้ ส่งผลให้ผู้สนใจเข้ารับการศึกษิตตามวิทยาเขตต่างๆจำนวนน้อย และบางวิทยาเขตบางคณะไม่มีนักศึกษาเข้าศึกษิตด้านอาจารย์พบว่า การพัฒนาอาจารย์ยังไม่มีมีการดำเนินการอย่างจริงจัง กล่าวคือ อาจารย์ส่วนมากจบปริญญาโท มีอาจารย์ที่จบปริญญาเอกน้อยเมื่อเทียบกับอุดมศึกษาอื่นด้านกระบวนการเรียนการสอนพบว่าไม่สามารถจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นวิชาการได้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาที่ยึดติดกับการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมซึ่งเป็นวิทยาลัยพลศึกษา ด้านนักศึกษิตพบว่ามีนักศึกษาเข้ารับการศึกษิตที่สถาบันการพลศึกษาจำนวนน้อย และมีส่วนมากเป็นนักศึกษาที่เลือเลือกจากสถาบันอื่นๆด้านการวัดและประเมินผลพบว่า การวัดและประเมินผลยังขาดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ และด้านปัจจัยเกื้อหนุน พบว่า สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และจำนวนเอกสารทางวิชาการในห้องสมุดยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความก้าวหน้าทางวิชาการของคณะต่างๆที่เปิดสอน (สมพงษ์ ชะตะวธิ. 2550 : สัมภาษณ์, วิรัตน์มันคง.2550 : สัมภาษณ์ และ ปรีชา เผือกขวัญดี 2550 : สัมภาษณ์)

จากสภาพที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดังกล่าวคณะศึกษิตศาสตร์เป็นคณะหนึ่งของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งยึดแนวทางการจัดการเรียนการสอนของการปฏิรูปการศึกษิตเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารของคณะศึกษิตศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษิตเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษิตศาสตร์สถาบันการพลศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีที่มีความรู้คุณธรรมมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นไปตามคุณลักษณะของการจัดการศึกษิตใน 6 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษิต ด้านวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (ทบวงมหาวิทยาลัย.2544 : 9-10) โดยมุ่งทำการศึกษิตสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษิตศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จากนั้นนำมาวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของคณะศึกษิตศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษิต บุคลากรทางการศึกษิต ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยสถาบันการพลศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นคำถามหลักคือ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ที่เหมาะสม ควรมีรูปแบบเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษาสำหรับคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายดียิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตด้านพลศึกษา สุขศึกษานำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และวางแผนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้การวิจัย ในขั้นสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) รองอธิการประจำเขตและผู้ช่วยรองคณบดีประจำเขตของสถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขตฯ ละ 1 คน จำนวน 17 คน
- 2) รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ประจำวิทยาเขต 17 วิทยาเขตฯ ละ 1 คน จำนวน 17 คน
- 3) อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต จำนวน 260 คน
- 4) นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 361 คน

1.2 ประชากรในขั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา จำนวน 17 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการวิจัยนี้หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ของค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอตล์ตั้งแต่ 1.99 ลงมาตามองค์ประกอบของคุณภาพการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร ในการวิจัยนี้หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษาให้

สอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการ และอาชีพ การประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอ การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านอาจารย์ ในการวิจัยนี้หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การพัฒนาอาจารย์ การธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ มีความรู้เนื้อหาอย่างดี มีความรู้และประสบการณ์ในการสอน มีความรับผิดชอบ มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและนักเรียน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพการสนับสนุนให้อาจารย์มีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น

1.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ในการวิจัยนี้หมายถึงแบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ได้แก่ การทำแผนการสอน การเตรียมการสอน การจัดประมวลการสอน การจัดตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน วิธีการสอน การสอนซ่อมเสริม เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ยอมรับความสามารถและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน โดยแบ่งเวลาเนื้อหาอย่างเหมาะสมมีการเตรียมความพร้อมทั้งผู้เรียนและผู้สอน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

1.5 ด้านนักศึกษา ในการวิจัยหมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับนักศึกษาได้แก่การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพต่อการเรียนมี ทัศนคติต่อการเรียน มีความขยันอดทน มีความซื่อสัตย์ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเพื่อนและมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การติดตามผลการศึกษานักศึกษาและการประเมินคุณภาพของบัณฑิตทั้งที่ศึกษาต่อและทำงานแล้ว

1.6 ด้านการวัดประเมินผล การวิจัยหมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนได้แก่ การนำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลมาใช้อย่างระบบได้มาตรฐาน

1.7 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน การวิจัยหมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบเช่น ห้องเรียนนาฏศิลป์ ห้องปฏิบัติการ ห้องพยาบาล ห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและการเสาะแสวงหาความรู้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา

2. สถาบันการพลศึกษาหมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจทำการสอนทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการ ให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี การเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริม การสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายตลอดจนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

3. คณะศึกษาศาสตร์หมายถึงหน่วยงานในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่จัดการเรียนการสอนทางการศึกษาในสถาบันการพลศึกษา

4. คณาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

5. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ในสถาบันการพลศึกษา

6. ผู้เชี่ยวชาญหมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา

6.2 ผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา

6.3 อาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาผู้วิจัยขอนำเสนอโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique)

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ได้มีการพัฒนาตนเองและฝึกประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ มีนักการศึกษาให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่านดังนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543 : 10) กล่าวว่าจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการดำเนินการด้านการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดผลที่เป้าหมายคือผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องได้แก่ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอนการประเมินผลเป็นต้น

ทิศนา ขัมมณี (2545 : 26) ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึงกระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจากหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผล ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนเป็นต้น

สุมิตร คุณานุกร (2518 : 137) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นการนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ เช่นเดียวกับบุญมีเนรยอด (2536:157) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรที่กำหนดไว้มาปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งผลของการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานของการจัดระบบที่ดีจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

กาเย่ และ บริกส์ (ทิสนา แคมมณี, 2545 : 30 ; อ้างอิงจาก Gagne and Briggs, 1979) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบว่า หมายถึงการวางรูปแบบโครงสร้างระดับหลักสูตร (System Level) ระดับวิชา (Course Level) ระดับบทเรียน (Lesson Level) และระดับการนำไปปฏิบัติ (Implementation Level)

เอลลิสและเฮอร์ส (Ellis And Hurs, 2002 : 1016) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้จัดกระทำในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลที่ตั้งเป้าหมายไว้แก่ผู้เรียน

จากความหมายของการจัดการเรียนการสอนของนักการศึกษาต่างๆอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนหมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการในการจัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544 : 10-13.) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตผู้พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ชัดเจน ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ปลูกฝังพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาทักษะด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาและปลูกฝังจริยธรรม
2. ด้านผู้สอน ทำให้การสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพโดยเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ด้านการเรียนการสอน มีการจัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนมากขึ้น
4. ด้านหลักสูตร การจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งลักษณะเด่นของหลักสูตรเหล่านี้คือ มีความยืดหยุ่นสูง และมีความทันสมัยเนื่องจากมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ
5. ด้านผู้บริหาร ตัวผู้บริหารเองได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์จำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่างๆ การจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมในด้านของผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนการจัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในที่สุด และส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตที่จะออกไปรับใช้สังคมต่อไป

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา การวัดและประเมินผล และปัจจัยเกื้อหนุน (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2544 : 9-10) โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1 ด้านหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

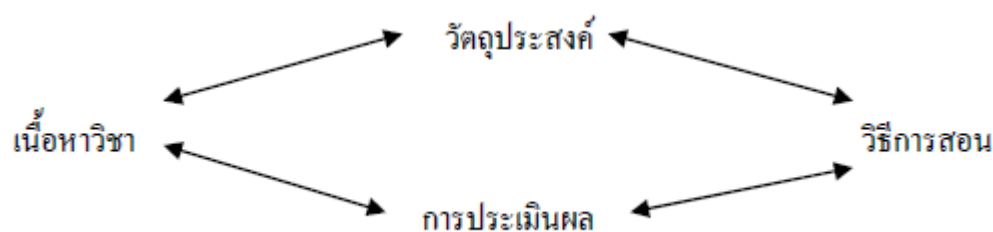
หลักสูตรหมายถึงเอกสารที่กำหนดโครงสร้างการศึกษาของผู้เรียนเป็นเอกสารที่จัดเป็นรูปเล่มซึ่งระบุรายวิชาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนตลอดโปรแกรมการศึกษา หรือโปรแกรมการเรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้เรียนด้วยและยังเป็นหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบรวมถึงประสบการณ์ชีวิตทั้งหมดของผู้เรียน หลักสูตรยังรวมหมายถึงแผนการเรียนหรือรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดให้เรียน รวมทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผน (ชมพวันท์ ฤกษ์ธร ณ อยุธยา. 2540 : 1 - 4) นอกจากนี้หลักสูตรยังหมายถึงมวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกสังคมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีโครงสร้างพื้นฐาน 4 พื้นฐานหลัก ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาวิชา 3) วิธีสอน และ 4) การประเมินผล (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 1-2) หลักสูตรจึงมีความหมายเป็น 3 ประการ คือ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์. 2539 : 3 ; ทัศนยา แคมมณี. 2545 : 53-54)

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มีมุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่นอาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่การจัดการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา คุณภาพบัณฑิต เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของโครงสร้างหลักสูตร

ที่มา : ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2539 : 3)

อาจสรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง แนวทางในการปฏิบัติที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ หลักสูตรจึงเป็นการศึกษาที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ตลอดจนคุณลักษณะของอาจารย์ วัสดุการศึกษา ดำเนินสถานที่ยี่เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับสังคมแต่ละยุคสมัย

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษาที่แต่ละสถาบันอุดมศึกษาวางไว้ ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย ตลอดจนเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้มีความรู้ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ความสำคัญดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้

(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 38-39)

1. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง

2. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาได้

3. หลักสูตรเป็นแผนดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย

4. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา

5. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่เป็น ประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ ได้ผล

1.3 องค์ประกอบด้านหลักสูตร มีดังนี้

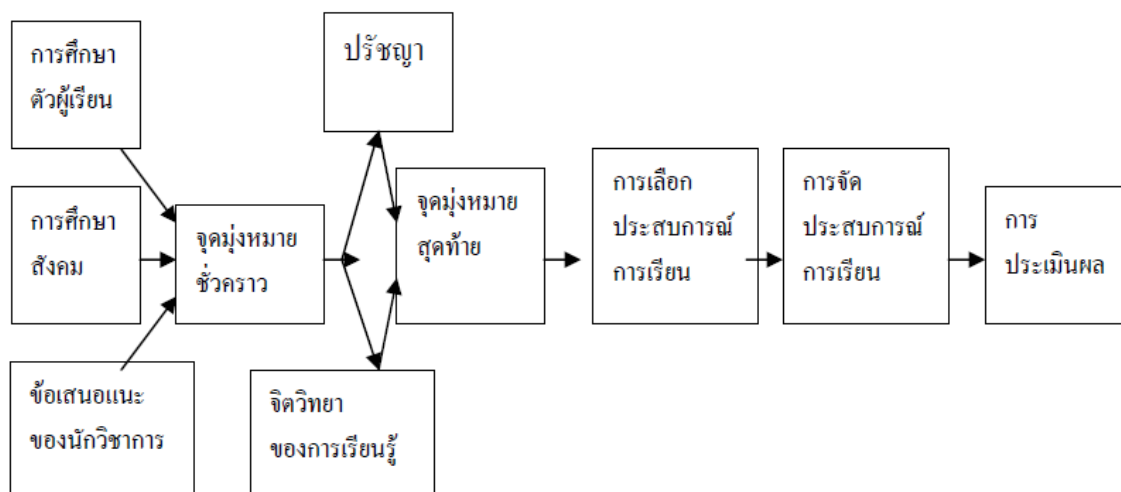
1.3.1 การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและทบทวนหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543 : 1) สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการ ของโลกในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการพัฒนา หลักสูตรไว้ดังนี้

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1973 : 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีของเดิมเป็น พื้นฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่างๆ

สำหรับผู้เรียนด้วย ซึ่ง ชมพันธ์ คุญชร ณ อยุธยา (2530 : 29) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ว่าเป็นกระบวนการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตร และมีความสัมพันธ์ กันอย่างใกล้ชิดกับการสร้างหลักสูตร ในสถานการณ์จริงการพัฒนาหลักสูตรกับการสร้างหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ส่วน บุญมี เณรยอด (2536 : 17) ได้ให้ความหมายของการ พัฒนาหลักสูตรว่า เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก รวมถึงการสร้างหลักสูตรขึ้นมาและปรับปรุง หลักสูตรที่สร้างขึ้นมาแล้วให้มีความเหมาะสมกับความ เปลี่ยนแปลงของกาลเวลาและสังคม

ส่วนไทเลอร์ (Tyler, 1970 : 4-128) ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรคือ การ กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายเหล่านี้ควรจะระบุทั้งพฤติกรรมของผู้เรียนและเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการ ประเมินผล ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่ไทเลอร์เสนอนั้นเป็นกระบวนการที่เรียกว่า “วิธีการ - จุดมุ่งหมาย” (Means-End Process) นั่นคือทุกขั้นตอนของการจัดศึกษาเป็นแนวทางหรือวิธีการ (Means) ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษา หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นเอง สำหรับการ เลือกจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นไทเลอร์ได้เสนอไว้ว่าควรที่จะเลือกมาจากแหล่งต่างๆ 3 แหล่ง ด้วยกันคือ จากการศึกษาตัวผู้เรียนเอง จากการศึกษาสถานศึกษา และข้อเสนอแนะของ นักวิชาการ เมื่อได้จุดมุ่งหมายทางการศึกษาซึ่งอาจมีจำนวนมากมากเกินไปที่จะบรรจุในหลักสูตรได้ ทั้งหมดนักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องเลือกจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดย

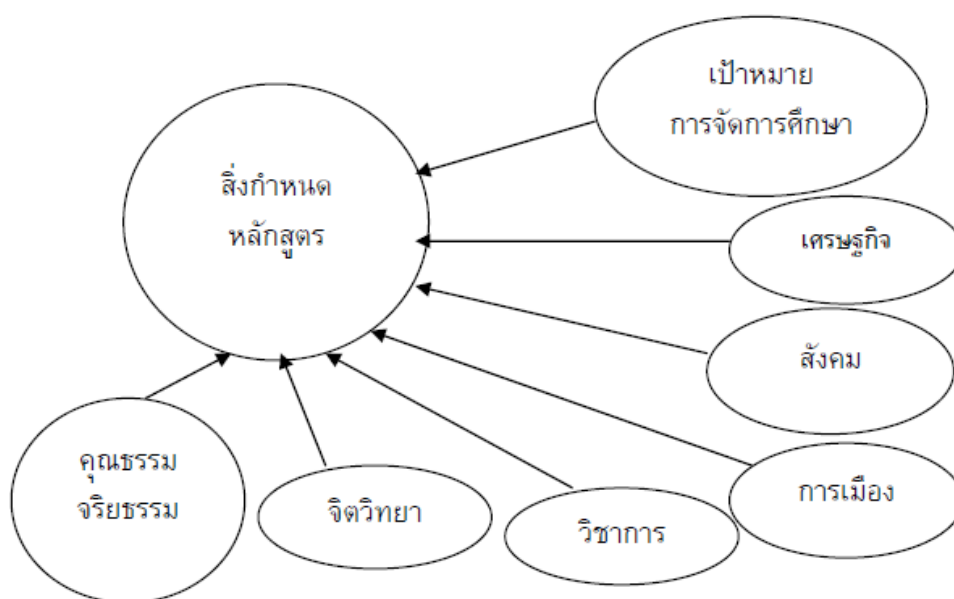
ใช้หลักปรัชญาและจิตวิทยาเป็นเครื่องช่วยการกลั่นกรองจุดมุ่งหมายเหล่านั้น ต่อจากนั้นจึงถึงขั้นการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ที่มา : ชมพันธุ์ ภูณชร ณ อุรุยา (2530 : 45)

ถึงกำหนดหลักสูตร คือการเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ เป้าหมายและอุดมการณ์ของชาติ การเมืองเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จิตวิทยา และคุณธรรมจริยธรรม การเริ่มสร้างหลักสูตรอาจจะมีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ทำการศึกษาวิจัยเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยทางอ้อม เช่น ต้องการทราบสภาพของสังคมที่ต้องการจัดการศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อได้บันทึกออกไปบริการและสร้างสรรค์สังคม ในแต่ละส่วนของสังคมที่หลากหลายและแตกต่างกัน ข้อมูลเหล่านี้จะต้องได้มาจากการศึกษาวิจัยมากกว่าประสบการณ์ของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพราะกระแสของสังคมปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและเห็นผลการพัฒนาเชิงคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ในกระบวนการของการใช้หลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่ . 2543 : 15 - 26) ดังนั้นถึงกำหนดหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายและอุดมการณ์ของชาติ เศรษฐกิจและสังคม วิชาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จิตวิทยา คุณธรรมและจริยธรรม จะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักพัฒนาหลักสูตรให้สามารถตัดสินใจการออกแบบหลักสูตรได้อย่างชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงสิ่งกำหนดหลักสูตร

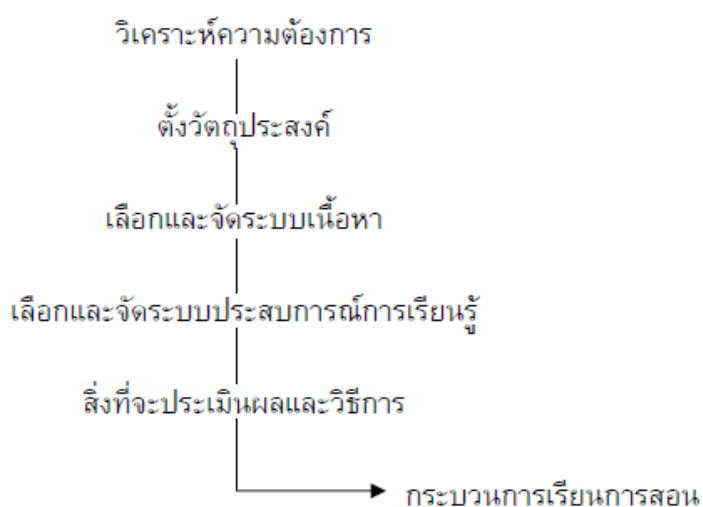
ที่มา : ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อยุธยา (2530:15)

ขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543 : 50 ; อ้างอิงจาก Tab. 1962 : 120) ได้อธิบายขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ

- 1) การวิเคราะห์ความต้องการ
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์
- 3) การเลือกเนื้อหา
- 4) การเลือกสาระ
- 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
- 6) การจัดระบบประสบการณ์ในการเรียนรู้
- 7) การตั้งเกณฑ์การประเมินผล

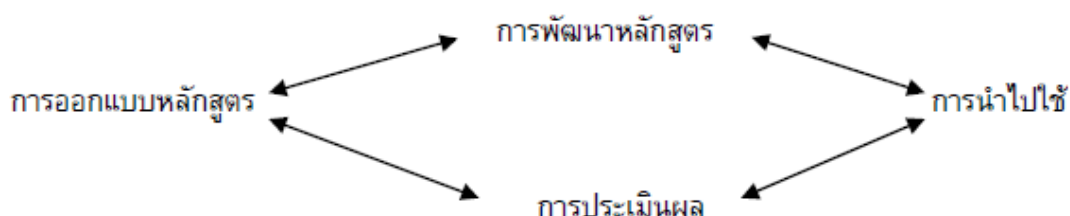
ทั้ง 7 ขั้นตอน สามารถย่อ เป็น 5 ขั้นตอน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

ที่มา : วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543: 50

การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพราะเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างเป็นระบบ สถาบันอุดมศึกษาจะออกแบบหรือพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มต้นนโยบายของแต่ละสถาบันแล้วมีกระบวนการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร การนำไปใช้การประเมินผล ดังแสดงเป็นแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร

ที่มา : วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 52)

สรุป การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันและมีความทันสมัย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และประเทศชาติในทุกด้าน โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาที่เป็นลำดับอย่างถูกต้อง

1.3.2 การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนการประเมินหลักสูตรอาจทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในขอบข่ายที่เล็กหรือขอบข่ายที่กว้างซึ่งครอบคลุมการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการประเมิน

หลักสูตรจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรก่อนเพื่อจะดูว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่เหมาะสมหรือไม่เพียงใด มีจุดเด่นจุดด้อยที่ใดมีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งของประเทศและของโลก

ทาบา (Taba, 1962 : 310) มีความเห็นว่า การประเมินหลักสูตรมีความหมายที่ครอบคลุม ขอบข่ายหลายประการ เราอาจจะประเมินหลักสูตรโดยการประเมินจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตร คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร ความสามารถของนักศึกษา ความสำคัญของรายวิชาต่างๆ ผลสัมฤทธิ์ของการนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปใช้และวัสดุสื่อการเรียนต่างๆ

แมคเนล (McNeil, 1977 : 134) ได้สรุปไว้ว่า การประเมินหลักสูตรจะตอบคำถามสองประการ คือ (1) หลักสูตร รายวิชา และกิจกรรมการเรียนที่ได้พัฒนาและจัดทำขึ้นนั้น ได้ผลตามที่ปรารถนาหรือไม่ และ (2) จะปรับปรุงหลักสูตรนั้นให้ดีที่สุดอย่างไร

สรุป การประเมินหลักสูตรเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่างๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์สื่อการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารหลักสูตรและการบริหารวิชาการเพื่อดูว่าหลักสูตรนั้นได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดและจะปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีที่สุดอย่างไร

1.3.3 การบริหารหลักสูตร การบริหารหลักสูตรหมายถึง กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตรแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมหลักสูตร 2) การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร 3) การประเมินผลหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543 : 46)

การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการ โดยมีเครื่องมือ คือ หลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในอันที่จะเตรียมผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ ทศนคติและประสบการณ์ที่ดีในการดำเนินและดำรงชีวิตในสังคมของตนได้อย่างถูกต้องและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ (สุกัญญา

ศิริตันติกร, 2524 : 159) ส่วนสุริยา เหมตะศิลป์ (2542 : 41 – 42) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารในสถานศึกษาเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาผู้บริหารต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบายทิศทางเดิน ตลอดจนทั้งแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ และต้องสามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่นบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน รวมทั้งให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ชุมชนได้อย่างดีด้วย ดังนั้นการทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่างชัดเจนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำการบริหารหลักสูตรมีขอบเขตที่จะต้องดำเนินงานในด้านต่างๆ หลายด้านด้วยกัน มีนักการศึกษาและนักพัฒนาหลายคนได้เสนอไว้แตกต่างกันในรายละเอียด เช่นวิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 195-202) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนงานเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรการนำหลักสูตรมาปรับ การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณการเตรียมบุคลากร
2. การจัดเตรียมอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์ปัญหาของหลักสูตร การสร้างโครงการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดอาจารย์เข้าสอน ต้องสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลักและจัดประสบการณ์ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ
4. การจัดตารางสอน ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ระดับความยากง่ายช่วงการเรียนรู้ ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนรวมทั้งการใช้ห้องเรียน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน ประกอบด้วยการจัดทำแผนการสอน เอกสารและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ใช้หลักการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
7. การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาอื่น ๆ ด้วย การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เช่นการฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นต้น
8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร ประเมินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้สังัด อุทรานันท์ (2532 : 362 – 269) ได้กล่าวถึงขอบเขตการบริหารหลักสูตร ไว้ 3 ประการคือ ประการที่ 1 งานบริหารและบริการหลักสูตรซึ่งจะเกี่ยวกับงานเตรียมบุคลากร การจัดอาจารย์เข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา ประการที่ 2 งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นจัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประการที่ 3 งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้

หลักสูตรประกอบด้วยการติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตรสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การเตรียมการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่งบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น การจัดทำโครงการสอน การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนการตรวจสอบการยอมรับจากสังคม การจัดทำโครงสร้างของหน่วยงาน

2. ด้านอาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาวุฒิจ้างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจของอาจารย์และมีการประเมินผลการปฏิบัติการกิจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544: 7) องค์ประกอบด้านอาจารย์มีดังนี้

2.1 การสรรหาอาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้กำหนดให้มีระบบการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ารับตำแหน่งอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีข้อปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและทบวงมหาวิทยาลัยของแต่ละสถาบัน ซึ่งบุคคลที่สามารถดำรงตำแหน่งอาจารย์ในการสอนหลักสูตรระดับต่าง ๆ จะต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติดังปรากฏในประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 และหลักสูตรบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2542 และต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่ระบุในประกาศรับสมัครคัดเลือกของมหาวิทยาลัยการเข้าเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาใหม่ ๆ ควรได้รับการปฐมนิเทศได้รับการชี้แนะ และได้รับการให้คำปรึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้อาจารย์ใหม่ได้เรียนรู้ กู้เคย และปรับตัวกับชีวิตใหม่ในฐานะอาจารย์ได้อย่างดี ในการช่วยเหลืออาจารย์ใหม่ทางด้านการเรียนการสอนได้แก่ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 23 – 24)

- 1) จัดทำเป็นแบบสอบถาม ถามปัญหาในการเรียนการสอน และความต้องการด้านการเรียนการสอน
- 2) จัดปฐมนิเทศการสอนเป็นครั้งแรกที่เข้าทำงาน
- 3) จัดประชุมสัมมนาให้อาจารย์แสดงความเห็น แล้วรวบรวมความเห็นและปัญหาต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน
- 4) พุดคุย สนทนา และสังเกตหรือบันทึกไว้เพื่อสรุปรวมแล้วทำการดำเนินงานตามความต้องการในภายหลัง
- 5) จัดอาจารย์รุ่นพี่หรือผู้ใหญ่เป็นที่ปรึกษาในการสอน

6) จัดหาทุนสำหรับอาจารย์ใหม่เพื่อให้มีโอกาสพัฒนาการสอนร่วมกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน

7) ส่งเข้าประชุม อบรม สัมมนาเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สรุป การสรรหาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาความต้องการของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาของแต่ละสถาบัน

2.2 การกำหนดภารกิจของอาจารย์

ภารกิจของอาจารย์ หมายถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่มีต่อสถาบันและสังคมภายนอกสถาบัน ซึ่งคณาจารย์จะถือเป็นการปฏิบัติงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติคือ การเรียนการสอนการวิจัย การบริการทางวิชาการ การบริหารภายใน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 31 – 32)

1. ภารกิจด้านการสอน อาจารย์มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องสอน ควบคุมห้องปฏิบัติการ โดยการสังเคราะห์และผสมผสานบูรณาการความรู้ (Synthesizing and Integrating Knowledge) กล่าวคือ ประมวลความรู้ที่มีอยู่แล้วและกระจายอยู่ให้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อการถ่ายทอดต่อไป โดยผ่านกระบวนการสอนหรือวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจเป็นการสอนโดยการบรรยาย สอนข้างเคียง อภิปรายกลุ่มย่อย ภารกิจด้านการสอนนี้ควรมีชั่วโมงสอนซึ่งรวมถึงการสอนในห้องปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 8 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา และอาจารย์ควรมีเวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง 3 – 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะการสอนเป็นการใช้ความรู้ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนเป็นฐานในการปฏิบัติงาน ความแตกต่างจะเห็นได้อย่างชัดเจนที่ผลลัพธ์ (Outcome) หรือผลผลิต (Output) ภายหลังจากที่สิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้วในการเตรียมการสอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบในการสอนจะต้องเตรียมหัวข้อที่ต้องสอนเตรียมเนื้อหาของแต่ละหัวข้อ เตรียมความลึกซึ้งของเนื้อหาให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ทราบ เตรียมอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สื่อต่างๆสำหรับการสอน ข้อมูลที่ต้องการจะให้นิสิต ข้อมูลเกี่ยวกับหลักและวิธีการประเมินผล ตารางเวลาที่จะให้นิสิตเข้าพบเพื่อให้คำปรึกษาหารือและเตรียมการ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนด้วย

2. ภารกิจด้านการวิจัยเป็นภารกิจด้านการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยได้มีการสนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสทำการวิจัยด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินเงินรายได้มหาวิทยาลัยและทุนอุดหนุนจากแหล่งอื่น โดยการวิจัยนั้นมีทั้งงานวิจัยเพื่อพัฒนางานวิจัยเพื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง

3. การกิจด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตเป็นที่ปรึกษาองค์การหรือสโมสรนิสิต อาจารย์แนะแนวนิสิต ประธานกรรมการ กรรมการหรืออนุกรรมการในการจัดประชุม ฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการหรือการจัดนิทรรศการกรรมการอ่านผลงานขอตำแหน่งทางวิชาการ กรรมการสภานุกรม กรรมการบัญญัติศัพท์กรรมการพิจารณาให้ทุน กรรมการตัดสินให้รางวัล กรรมการค่าวิทยาศาสตร์ กรรมการการฝึกภาคสนามของนิสิตในบางคณะหรือบางวิชา วิทยาการเพื่อออกรายการวิทยุโทรทัศน์และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย การบริการวิชาการส่วนนี้รวมถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของตัวอาจารย์เอง ซึ่งอาจจัดดำเนินการได้ในรูปแบบของการเขียนบทความเผยแพร่หรือการจัดทำแผ่นปลิวคำสอนทุกสัปดาห์

4. การกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ถือเป็นการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย หากขาดการดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษาแล้ว ศิลปวัฒนธรรมของชาติจักสูญหายไปเป็นที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจในด้านการให้ความรู้ทางวิชาการแล้วยังต้องมีการกิจด้านการเป็นผู้นำทางสังคมในด้านต่างๆรวมถึงการธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชาติด้วย โดยการบำรุงรักษานั้นจะจัดในรูปของกิจกรรมกับประชาชนโดยตรงก็ได้หรือจัดกิจกรรมผ่านสื่อประเภทต่างๆ ก็ได้ บางกิจกรรมอาจารย์จะต้องเข้าไปร่วมโดยตรงได้แก่ การเป็นกรรมการ / อนุกรรมการพิจารณาศิลปวัตถุ การบันทึกเหตุการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรม การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องศิลปวัฒนธรรม การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม งานศิลปะในรูปสิ่งพิมพ์ การจัดการแสดง การละเล่นต่างๆ ต่อชุมชนเป็นประจำหรือตามฤดูกาล รวมไปถึงการบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมโดยผ่านสื่อมวลชน การจัดบรรยาย อภิปราย สัมมนาและประชุมทางวิชาการ การทำนุบำรุงและการดำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติ ก่อให้เกิดความมีน้ำใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นการรวมเผ่าพันธุ์รวมชาติให้มีความเป็นตัวของตัวเองในชาติ ตลอดจนการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมไทยเข้าไปในการสอนแต่ละครั้งด้วย เช่น การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ไทย

สรุป การกำหนดภารกิจของอาจารย์คือ การกิจด้านการสอนที่ถือว่าเป็นงานหลักของอาจารย์ที่จะต้องรับผิดชอบเตรียมพร้อมเสมอ การกิจด้านการวิจัยถือว่าเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การกิจด้านการบริการวิชาการถือว่าเป็นการให้บริการชุมชน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่สาธารณะชน การกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งถือว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย

2.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพมีดังนี้ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543 : 39)

1. คณะควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

2. ในการประเมินผลการปฏิบัติงานควรให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน โดยคณาจารย์พิจารณาจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้าให้เหมาะสมกับสายงานทางวิชาการของหน่วยงานนั้นๆ โดยมีการกำหนดดังนี้

2.1 กำหนดสัดส่วนเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์ตามแนวทางการดำเนินงานเรื่องมาตรฐานภาระงานของอาจารย์

2.2 กำหนดปริมาณผลผลิตหรือกิจกรรมและระบุผลลัพธ์ของงานไว้อย่างชัดเจน

2.3 กำหนดวิธีการประเมินเชิงคุณภาพ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วม

2.4 กำหนดวิธีการนำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิต คณาจารย์และบุคลากรภายในหน่วยงานมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ทางวิชาการ โดยภาพรวมในด้านต่างๆที่สอดคล้องกับภารกิจหลักของทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานและเพื่อกำกับดูแลและควบคุมคุณภาพในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543 : 39-42)

1. การประเมินผลงานของอาจารย์ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การมีแผนการสอนในแต่ละวิชา วิธีการสอน วิธีการวัดผลการเรียน โดยการแจ้งให้นักศึกษาทราบ

2. การประเมินผลงานของอาจารย์ทางด้านการวิจัย โดยกำหนดแนวทางการประเมินด้านการวิจัยโดยรวมคือ การประเมินคุณภาพแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยละเอียด การประเมินงานวิจัยที่ได้รับรางวัล การประเมินจากแหล่งเงินทุนวิจัย

3. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ทางด้านการบริการวิชาการ โดยกำหนดแนวทางดังนี้คือ องค์กรความรู้ที่จะให้การเผยแพร่ ผู้ให้บริการจะต้องมีความรู้ งานที่ให้บริการมีผู้มารับการบริการมากขึ้น

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ทางด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการประเมินเพื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมส่วนรวม และแก่ผู้รับบริการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.4 การพัฒนาอาจารย์ การพัฒนาอาจารย์เป็นการพัฒนานุคคลประเภทหนึ่งซึ่งเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญและความสามารถส่วนบุคคลอันมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อหน่วยงานทุกประเภท ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2524 : 52) กล่าวว่าปัจจัยหนึ่งที่บ่งชี้ถึงคุณภาพของการศึกษา คือ อาจารย์และคุณภาพของบัณฑิตขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ตันศิริ (2539 : 61) ที่กล่าวว่าครูเป็นปัจจัยตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพของคน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอาจารย์เป็นบุคลากรที่สำคัญของระบบการศึกษา ซึ่งควรได้รับการพัฒนา ในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่องส่วนไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 80)

กล่าวถึงการพัฒนาอาจารย์ว่า เป็นแนวทางการพัฒนาการสอนระหว่างปฏิบัติการมุ่งสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทักษะและการดำเนินงานต่างๆ ให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้น อาจารย์ควรมีความตระหนักในเรื่องของจรรยาบรรณ คุณธรรม ตลอดจนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นอีกด้วย (เพทาย ทองมหา. 2534 : 15) เพราะสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสถานภาพและคุณภาพอาจารย์อยู่ในฐานะตกต่ำและไม่พัฒนาเท่าที่ควร ดังผลงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพอาจารย์ในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและความสามารถในการดำเนินงานต่างๆ ยังไม่เพียงพอที่จะเอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพดังที่คาดหวัง (นัยนา ชุมทรัพย์. 2536 : 71) การพัฒนาอาจารย์ตามความเข้าใจทั่วไปนั้นคือ การเตรียมอาจารย์ที่ได้เข้าปฏิบัติงานในอาชีพอาจารย์ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อม ตลอดจนพัฒนาให้อาจารย์มีศักยภาพมีความพร้อมอยู่เสมอ (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 17 – 18) นอกจากนี้ยังมีผู้ที่อธิบายความหมายของคำว่าพัฒนาอาจารย์ไว้ดังนี้

สปาร์ก และซิมมอนส์ (Sparks and Simmons. 1983 : 65-66) ได้กล่าวถึงการพัฒนาอาจารย์ไว้ว่า การพัฒนาอาจารย์ที่มีเป้าหมายในการปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องทำให้เป็นกระบวนการครอบคลุมในเรื่องเป้าหมายและเนื้อหา กระบวนการฝึกอบรมและสภาพบริบทซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การพัฒนาอาจารย์จึงต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่างๆ เหล่านี้ให้ครอบคลุมเพื่อให้การพัฒนาได้ผลสมบูรณ์ที่สุด

สมคิด แก้วสนธิ (2522 : 85) กล่าวว่า การพัฒนาคณาจารย์ควรเป็นนโยบายของสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นและสร้างความตื่นตัวให้กับคณาจารย์ในอันที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้และความก้าวหน้าในศาสตร์ของตน ตลอดจนทักษะในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในฐานะอาจารย์ที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สดใส อัสววิไล (2524 : 159-164) กล่าวว่า การพัฒนาคณาจารย์เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคณาจารย์ เพื่อปฏิบัติการในการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ดี ตระหนักในบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบรู้จักทำงานร่วมกันและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ฤกษ์ณา ชูติมา (2523 : 93 – 94) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาคณาจารย์ว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เป็นระบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความประสงค์และความสนใจของคณาจารย์แต่ละคนในอันที่จะมีความก้าวหน้าในงานและอาชีพ รวมทั้งความประสงค์ของสถาบันที่จะส่งเสริมงานวิชาการทั้งนี้โดยจัดกิจกรรมให้ความประสงค์ของทั้งสองฝ่ายสอดคล้องกัน และบังเกิดผลอันเป็นที่พึงใจด้วยกัน

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีผลให้บทบาทของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงจากการที่เคยสอนอย่างเดียวเป็นมีภาระใหม่ๆ เกิดขึ้นได้แก่ (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2543 : 10-11)

- 1) การเปลี่ยนบทบาทมาเน้นที่สร้างองค์ความรู้
- 2) การพัฒนาการสอนโดยเน้นกระบวนการสอนเชิงสร้างสรรค์
- 3) การเน้นความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) การดูแลศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 5) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 6) การดูแลคุณภาพและมาตรฐาน

การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายหลายประการ ที่จะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ ดังนี้ อารุง จันทวานิช (2543 : 85) กล่าวว่า เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตื่นตัวให้กับอาจารย์ในการที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และความก้าวหน้าในศาสตร์ของตน ตลอดจนทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจในฐานะอาจารย์ที่ดีซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่วน เช้า สิทธิชัย (2526 : 96 – 106) เห็นว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจในการเป็นครูอาจารย์ที่ดี รวมทั้งตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ รู้จักทำงานร่วมกัน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอซึ่งเมืองทอง เขมมณี (2530:126) กล่าวว่า การพัฒนาอาจารย์ในปัจจุบันควรมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งพัฒนาให้อาจารย์มีความรู้ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมที่จะทำการผลิตบัณฑิตวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และ อิศเรศ พิพัฒน์มั่งคอง (2542 : 14) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั่วโลกจะมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรของตน เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ความสามารถ ทั้งทางทักษะ เทคนิค และประสบการณ์ ที่จะทำให้การทำงานต่อไปมีประสิทธิภาพและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน ซึ่งอัจฉรา วัฒนารงค์ (2542 : 57) ได้อธิบายจุดมุ่งหมายการพัฒนาอาจารย์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อการประกันว่าอาจารย์ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับงานรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ของการเป็นอาจารย์
2. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนโครงการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ
3. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้คณาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการเป็นอาจารย์ในสถาบันอื่น ๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการติดต่อสัมพันธ์มีส่วนร่วมกิจกรรมกับสมาคมวิชาชีพต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ

4. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการฝึกอบรมอาจารย์ การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาต่อเป็นรายวิชาในระยะสั้น การประชุมทางวิชาการ และการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอน และการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา

5. เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ทั้งใหม่และปัจจุบันเข้าร่วมการประชุมนิเทศ และการประชุมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอาจารย์ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

โกวิท กังสนันท์ (2539 : 24) ได้ให้ทัศนะว่าการพัฒนาอาจารย์เป็นกระบวนการพัฒนาและ/หรือการปลดปล่อยความรู้ความสามารถของคน โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาองค์การและการฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาอาจารย์มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทักษะ ประสิทธิภาพ และการพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพการพัฒนาอาจารย์จึงควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยทำให้การพัฒนาอาจารย์ประสบผลสำเร็จ

สรุป การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา โดยภาพรวมแต่ละสถาบันมีการดำเนินการดูแลและควบคุมคุณภาพอาจารย์ดังนี้ มีแผนผลิตและพัฒนาอาจารย์ทดแทนอาจารย์ที่เกษียณอายุและมีแผนการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้อาจารย์อยู่เสมอ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจารย์เป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่าเป็นบุคคลที่ ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา ผู้บริหารจึงต้องมีแผนการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของอาจารย์ และปรัชญาสถาบันนั้น ๆ

3 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีขึ้นอยู่กับที่การวางแผนร่วมกันของผู้บริหาร อาจารย์ ตลอดจนบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ (นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์. 2535 : 81 ; ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2543 : 60 – 63) และการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากร

ในสถานศึกษาเพราะในการจัดการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดชั้นเรียนและการจัดผู้สอนเข้าสอน องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนการสอนมีดังนี้

3.1 การทำแผนการสอน การทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยลักษณะที่กล่าวมานี้การจัดทำแผนการสอนจึงมักกระทำกันเป็นรายวิชา หรือเป็นรายชั้นเรียน แผนการสอนควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการสอนระยะยาวและอีกส่วนหนึ่งเป็นแผนการสอนระยะสั้น ซึ่ง

นำเอาแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้งดังที่ สัจจอุทรานันท์. (2532 : 226 – 227) กล่าวว่าแผนการสอนมีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. เป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่อาจารย์ผู้ใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน

3. เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบ เพื่อประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

ดังนั้น แผนการสอนจึงเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของอาจารย์ถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นอย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง เป็นเหตุให้เสียเวลาหรือบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก อันจะส่งผลต่อความล้มเหลวของหลักสูตรในที่สุดการจัดแผนการเรียนนี้ สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะจัดแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนครูอาจารย์ สถาบันการศึกษานานาชาติจะสามารถจัดแผนการเรียนได้มากกว่าสถาบันการศึกษานานาชาติเล็ก

3.2 การจัดทำประมวลการสอน หลักสูตรได้กำหนดรายวิชาไว้ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการและครูอาจารย์ในการจัดทำประมวลการสอนเป็นรายวิชาซึ่งในบางสถานศึกษาจะเรียกประมวลการสอนว่าโครงการสอนการจัดทำประมวลการสอนหรือโครงการสอนนี้จะจัดเป็นภาคการศึกษา โดยเฉพาะวิชาที่มีหน่วยกิตและสามารถเรียนจบในแต่ละภาคการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประมวลการสอนจึงเริ่มจากการวางแผนระยะยาวเป็นภาคการศึกษาแล้ว จึงเป็นการวางแผนจัดระยะสั้น เช่นเป็นรายสัปดาห์ สถาบันศึกษาสามารถที่จะจัดตามความเหมาะสมแต่เมื่อรวมแล้วก็จะได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544 : 65 - 69)

- 1) ความจำเป็นที่ต้องมีประมวลการสอน เพื่อช่วยให้การสอนได้มีขั้นตอนดำเนินการและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ช่วยให้ผู้สอนไม่ลืมและไม่สอนซ้ำ ได้มีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมและอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการสอน ได้มีการจัดลำดับประสบการณ์อย่างครบถ้วนและมีระเบียบ

- 2) สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดทำประมวลการสอน เช่น การแบ่งเนื้อหาควรคำนึงถึงความเหมาะสมควร จะได้สำรวจจำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ตามที่สอน เพราะจะทราบว่ามีวันหยุดหรือกิจกรรมอื่นที่ทำให้การสอนขาดหายไป การหาแหล่งที่จะทำให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เช่นสถานที่ดูงาน ฝึกงานให้นักศึกษา การเชิญวิทยากรพิเศษล่วงหน้า เครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ ตลอดจนวัสดุฝึก เครื่องจักรต่างๆที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนวิธีการและเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3) รายละเอียดของประมวลการสอน มีดังนี้คือ รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต จำนวน ชั่วโมงที่เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติรายวิชาโดยสังเขปตามหลักสูตรความมุ่งหมายทั่วไปของรายวิชา ความมุ่งหมายเฉพาะในแต่ละหัวข้อ เนื้อหาของประมวลการสอนจะประกอบด้วยความรู้และความสัมพันธ์กับความรู้อื่น ๆ ที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ทักษะและการปฏิบัติที่จำเป็นในรายวิชานั้น รวมทั้งเจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กระบวนการสอน ได้แก่ วิธีสอน กิจกรรมในการเรียนการสอนที่จะให้เกิดความรู้ทักษะปฏิบัติและเจตคติ อุปกรณ์การสอน รวมทั้งตำราและหนังสือค้นคว้าการทดสอบและการวัดผลการเรียนหนังสืออ่านประกอบและหนังสือที่จะเป็นเอกสารอ้างอิงแหล่งที่จะหาความรู้ เช่น ห้องสมุดพิพิธภัณฑสถาน

สรุป การจัดทำประมวลการสอนถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การสอนมีการดำเนินการที่เป็นขั้นตอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยมีการจัดแบ่งเนื้อหาตามความเหมาะสม

3.3 การจัดตารางสอน การจัดตารางสอน คือ ตารางกำหนดวันเวลาสถานที่ วิชาและกลุ่มผู้เรียนที่จะทำการเรียนการสอน ปกติตารางสอนจะจัดไว้เป็นสัปดาห์การจัดตารางสอนเป็นการวางแผนงานส่วนหนึ่งที่จำเป็นยิ่ง เพราะถ้าไม่มีการกำหนดตารางไว้จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปไม่ราบรื่น การจัดตารางสอน เพื่อให้ได้เนื้อหาวิชาต่างๆครบตรงตามหลักสูตรนั้นเป็นงานละเอียด ประณีต ผู้จัดจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีพอควร จะต้องรู้เนื้อหาวิชาอีกทั้งจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัยและพัฒนาการในแต่ละระดับชั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้จัดเนื้อหาวิชาและคาบเวลาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (อำภา บุญช่วย. 2537 : 67)และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535 : 186 -187) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้คือสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดตารางสอนคือ ค่าโครงของหลักสูตรการแบ่งหมวดวิชาวิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี แต่ละวิชาต้องใช้ห้องเรียนและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร ในลักษณะใดบ้าง จำนวนนักศึกษาที่จะลงทะเบียนในวิชาแต่ละวิชาและจัดเป็นกี่ห้อง กี่กลุ่ม ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอนแบ่งเป็นกี่คาบ คาบละกี่นาที ในหนึ่งวันจะจัดได้กี่คาบ จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียน รวมทั้งลักษณะห้องเรียนที่ใช้ จำนวนครูอาจารย์ที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา วิทยาการพิเศษและความสะดวกในการเชิญมาสอนภาระงานสอนของอาจารย์แต่ละคน โดยมีหลักในการจัดตารางสอน มีดังนี้

1 จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ นักศึกษาได้ลงทะเบียนและเรียนได้ตามหลักสูตร

2 มีการพิจารณาการจัดตารางสอนตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชาเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักศึกษา ไม่ให้เกิดความเครียดหรือเหนื่อยเกินไป และไม่ให้ผลของวิชาหนึ่งกระทบกับอีกวิชาหนึ่ง เช่น วิชาภาคปฏิบัติ ควรจะจัดควบคู่กับทฤษฎีของวิชานั้น และไม่ควรเป็น 2 รายวิชาในหนึ่งวัน

3 จัดให้มีเวลาที่นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

4 จัดวิชาที่เป็นทฤษฎี และมีการคำนวณไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่าย

5 ควรพิจารณาถึงครูอาจารย์ เช่น ความสะดวกที่จะสอน การมีเวลาว่างตรงกันเพื่อการประชุมหารือในภาควิชาหรือแผนกวิชาในการจัดตารางสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตารางสอนกับการบริหารงานของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 189 -190) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1 การบริหารงานด้านครูอาจารย์ การจัดตารางสอน มีความสัมพันธ์กับภาระงานของครูอาจารย์ โดยทั่วไปควรจะได้พิจารณาถึงภาระงานของครูอาจารย์ เวลาที่ครูอาจารย์ใช้ในการทำงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนยังมีงานด้านบริหารหรืองานพิเศษอื่นๆตลอดจนเวลาที่อาจารย์ต้องใช้ในการเตรียมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอาจารย์ที่บรรจุใหม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนมาก และอาจารย์ที่สอนหลายวิชาก็ต้องมีการเตรียมการสอนมากขึ้น ตลอดจนธรรมชาติของวิชาที่สอน เช่น วิชาทฤษฎีหรือวิชาปฏิบัติ ภาระงานอื่นของครู เช่น การต้องไปศึกษาต่อหรือฝึกอบรมในบางเวลา

2 การจัดอาคารสถานที่เรียน ตารางสอนมีส่วนในการกำหนดห้องเรียนลักษณะต่างๆ ในอาคารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การใช้อาคารเรียนควรคำนึงความสามารถและความเหมาะสมจำนวนนักศึกษา ลักษณะวิชา และพยายามใช้ห้องเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3 การจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ และสื่อการสอน ตารางสอนจะเป็นตัวกำหนดว่า ใครจะเป็นผู้ใช้เมื่อใดและใช้อย่างใด

4 การจัดอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาและอาจารย์ ตารางสอนจะกำหนดเวลาพักในแต่ละคาบชั่วโมง เวลาอาหารกลางวัน ตลอดจนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ

5 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจะนำตารางสอนมาเป็นตัวกำหนดแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น เวลาว่างของนักศึกษา เวลาว่างของครูอาจารย์ภาระงานสอนของครูอาจารย์ การจัดประชุม รวมทั้งการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในสถานศึกษา

สรุป การจัดตารางสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะการจัดตารางสอนเป็นการกำหนดรายวิชาและเวลาที่จะเรียนโดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์/ภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาจัดเวลาเรียนและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการจัดแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมไม่ให้เกิดความเหนื่อยมากเกินไป และที่สำคัญอาจารย์ก็จะมีเวลาสำหรับประชุมหรือนัดหมายนักศึกษาในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิชาการต่างๆ โดยการจัดตารางสอนที่ดีก็ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเนื้อหาวิชา นักศึกษา ห้องเรียน และอาจารย์ ผู้สอน

3.4 การจัดอาจารย์เข้าสอน การจัดอาจารย์เข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและ ความถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานของการจัดอาจารย์เข้าสอนมีดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 160)

- 1) สำรวจความพร้อมของบุคลากรด้านอาจารย์ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม
- 2) สำรวจภาระงานของอาจารย์
- 3) สำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในการสอนของแต่ละวิชา
- 4) จัดตามความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน เช่น ความถนัดและความต้องการในการสอน ได้แก่ จัดตามวุฒิทางการศึกษา จัดตามความสนใจและความถนัดจัดตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์
- 5) การแก้ไขปัญหาการขาดอาจารย์ ให้อาจารย์ได้ไปฝึกอบรมในบางรายวิชาที่ขาดแคลน จัดบุคลากรฝ่ายอื่นให้ช่วยสอน เช่นบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอนจัดรวมกลุ่มนักศึกษา จัดหาวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
- 6) จัดอาจารย์เข้าสอนแทนเมื่ออาจารย์ไม่มาสอน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดครูอาจารย์เข้าสอน ควรจะได้คำนึงถึงภาระงานของอาจารย์ โดยทั่วไปสถานศึกษานั้นจะมอบหมายงานอื่นให้อาจารย์รับผิดชอบเช่น งานธุรการ งานกิจกรรมเฉพาะกิจ และงานอื่นๆตามที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะมอบหมายจึงจำเป็นต้องพิจารณาจัดแบ่งงานให้สมดุลกันโดยมีข้อพิจารณาดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 161 - 162)
 - 6.1. เวลาที่อาจารย์ต้องเสียไปในการเตรียมการสอน โดยเฉพาะถ้าเป็นงานสอนในวิชาใหม่ที่ยังไม่เคยสอนมาก่อน
 - 6.2. ลักษณะของวิชาที่สอน หมายถึง วิชาที่เป็นทฤษฎีแบบเป็นภาคปฏิบัติการใช้เวลาในการตรวจงาน ตรวจแบบร่างหรือโครงการ
 - 6.3. ลักษณะของนักศึกษาที่เรียน หากเป็นผู้เรียนที่อ่อน มีพื้นฐานการเรียนที่แตกต่างกัน ก็จะต้องใช้เวลาเพิ่มหรือสอนซ่อมเสริม
 - 6.4. งานและกิจกรรมอื่นพิเศษนอกเหนือการสอน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำโครงการอื่น ๆ เป็นต้น
 - 6.5. ความชำนาญและประสบการณ์การสอนของอาจารย์ที่มีความรู้และมีประสบการณ์การสอนมากจะเตรียมการสอนน้อยและมีความมั่นใจในการสอนซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 338) กล่าวถึงการจัดอาจารย์เข้าสอนที่ได้ผลดีมีการจัดอยู่ 2 แบบคือ
 1. การจัดอาจารย์สอนตามแนวตั้งได้แก่ การจัดอาจารย์สอนในวิชาหนึ่งๆ หลายระดับชั้นเช่น การจัดอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นต้น การจัดแบบนี้มีผลดีคือ นักศึกษาได้เรียนกับอาจารย์หลายคน อาจารย์แต่ละคนอาจมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันทำให้ไม่น่าเบื่อ อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสสอนนักศึกษาหลายระดับ ไม่จำเจ และอาจนำวิธีการที่ได้ผลจากการสอนระดับหนึ่งไปใช้กับอีกระดับหนึ่ง เมื่ออาจารย์ไม่มาทำการสอนก็สามารถจัดอาจารย์สอนแทนได้ง่าย ส่วนที่ไม่ดีก็คือ

อาจารย์สอนหลายระดับต้องเตรียมการสอนหลายวิชาทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการเตรียมการสอน เตรียมหนังสือและอุปกรณ์การสอน ทำให้อาจารย์ไม่ชำนาญในการสอนระดับใดระดับหนึ่ง โดยเฉพาะ

2. การจัดอาจารย์เข้าสอนตามแนวนอน คือจัดอาจารย์คนหนึ่งสอนวิชาหนึ่งในระดับเดียว เช่นอาจารย์คนหนึ่งสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นปีที่ 2 เพียงระดับเดียว วิชานี้มีส่วนดีคืออาจารย์สอนวิชาเดียว ระดับเดียวเสียเวลาในการเตรียมการสอนน้อยเพราะเตรียมการสอนครั้งเดียวสอนได้หลายกลุ่ม อาจารย์มีทักษะในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งมาก นักศึกษาหลายห้องได้เรียนกับอาจารย์คนเดียวทำให้เรียนรู้แนวเดียวกัน การวัดผลประเมินผลการเรียนทำโดยผู้สอนคนเดียว ทำให้เกิดความเสมอภาคกัน แต่ก็มีข้อเสียคือ อาจารย์ทำการสอนระดับเดียวอาจรู้สึกจำเจ นักศึกษาอาจเบื่อหน่ายและจัดอาจารย์สอนไม่สะดวกเท่าวิธีแรก

สรุป การจัดอาจารย์เข้าสอนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความถูกต้องโดยการสำรวจความพร้อมของอาจารย์ คุณสมบัติของอาจารย์ ตลอดจนภาระงานของอาจารย์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ดีและมีประสิทธิภาพ

3.5 วิธีการสอน วิธีสอนที่ดีนั้นรวมถึงการที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้ผู้เรียน โดยวิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ความคิดตามความมุ่งหมายของผู้สอน นอกจากนี้ก็ควรมีความเข้าใจต่อผู้เรียนตลอดจนความรักศรัทธาในวิชาชีพ อาจารย์อีกด้วย ถ้าผู้สอนสามารถจะเตรียมตนให้พร้อมด้วยความมั่นใจ ในหมวดของอาจารย์ที่เต็มไปด้วยความรู้และวิธีการสอนที่เหมาะสมน่าสนใจก็ย่อมจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างได้ผลดี วิธีการสอนมี 2 วิธีใหญ่ๆ คือ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544 : 109-110)

1. การสอนโดยคำนึงถึงตัวผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (teacher – centered method) มักเป็นการสอนแบบบรรยายที่ผู้สอนอยู่ในฐานะเป็นศูนย์กลางรวมภายในชั้นเรียน เป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์และทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนเป็นวิธีการสอนแบบอาจารย์ทำหน้าที่ถ่ายทอดและนักศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้รับความสัมพันธะระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จึงวางอยู่พื้นฐานของความเข้าใจในหน้าที่เท่านั้นวิธีนี้เป็นการสอนแบบเก่า แต่อาจมีประสิทธิภาพสูงถ้าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติกว้างขวางพอ อย่างไรก็ตามโดยปกติแล้ววิธีการสอนแบบนี้มีข้อจำกัดในตัวของมันเองกล่าวคือ ไม่อาจเป็นเครื่องมือพื่อนักศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษาแบบศิลปศาสตร์ ได้อย่างแท้จริง นอกจากจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขบางประการ

2. การสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง(learner – centered method) เป็นวิธีการสอนสมัยใหม่ที่คำนึงถึงภูมิหลังและความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนเป็นหลักในการดำเนินการสอนในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้ชี้แนะควบคุมเป็นที่ปรึกษา และบ่อยครั้งเป็นผู้รับจาก

ประสบการณ์ในชั้นเรียนร่วมกับนักศึกษาวิธีการสอนแบบนี้ออกมาในลักษณะเป็นการสอนกลุ่มย่อย มีการอภิปรายโต้แย้งแลกเปลี่ยนความเห็น การทดลองปฏิบัติและการใช้อุปกรณ์การสอนสมัยใหม่เข้ามาช่วย เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์หาข้อมูล ข้อสรุปและทางแก้ปัญหาาร่วมกันในระหว่างการเรียนรู้ วิธีนี้จะทำให้การศึกษาได้ผลประโยชน์ที่สุดสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ นำความสนุกสนานและความพอใจทั้งผู้สอนและผู้เรียนโดยปกติอาจารย์รุ่นหนุ่มสาวมักพร้อมที่จะยึดเอาวิธีการ ที่สองนี้ เป็นแนวทางขณะที่อาจารย์รุ่นใหญ่แม้บางครั้งจะทำใจให้ยอมรับการปรับปรุงวิธีการสอนแบบแรกได้แต่ก็มักปฏิเสธวิธีการนี้รูปแบบการสอนประกอบด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะจัดการสอน โดยในการจัดการสอนผู้สอนต้องมีการวางแผน ดังนั้นคือศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและตีความสาระที่กำหนดในหลักสูตรให้ถูกต้อง มีการกำหนดสาระในการสอนโดยทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เข้าใจพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนศึกษาดาราค เอกสาร ระดับชั้นและเวลาเรียน การกำหนดสาระของการสอนแต่ละหัวข้อจะมีสาระที่สอนไม่เกิน เวลา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การเลือกรูปแบบการสอนซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการให้เนื้อหาสาระของแต่ละตอนโดยผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการสอนได้ดังนี้ (วัลลภา เทพ หัสติน ณ อยู่ชยา. 2544 : 120-125)

1. ปาฐกถา คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นทัศนคติหรือการวิเคราะห์สาระข้อมูลจาก หัวข้อที่กำหนดให้อย่างพิถีพิถัน มีระบบในการเรียบเรียงสาระนับแต่การขึ้นต้นการพูดจนกระทั่งสรุป ท้ายก่อนจะปิดการปาฐกถา ลักษณะการพูดเป็นพิธีการและเป็นการเสนอความรู้หลักจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านนี้โดยเฉพาะ

2. บรรยาย คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ในหัวข้อที่กำหนดให้โดยมีวิธีการพูดที่เป็น กันเองมากกว่าวิธีการปาฐกถา ผู้พูดอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการพูดหรืออาจใช้วิธีการสอนอื่นๆ ประกอบการสอนแบบบรรยายก็ได้ อาจารย์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะใช้นิยายเป็นหลัก เนื่องจากสามารถคุมเนื้อหาสาระให้เป็นไปตามหลักสูตรได้อย่างเต็มที่

3. การอภิปรายอนุกรม คือ การจัดผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละด้านให้หัวข้อที่เรียง ตามลำดับกันและให้ผู้พูดหรือองค์ปาฐกถาซึ่งประกอบด้วย 4 – 5 คนพูดเรียงลำดับหัวข้อ โดยมี ประธานการอภิปรายอนุกรม เป็นผู้เปิดการอภิปราย เชิญผู้อภิปรายพูดเรียงลำดับแต่ละคนกล่าวสรุป และปิดการอภิปราย ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญการพูดแต่ละหัวข้อ

4. การอภิปรายเป็นคณะ คือ การจัดให้วิทยากรพูดในหัวข้อเดียวกันทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฟัง ความคิดเห็นของผู้ที่มีความคิดหลากหลายซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือแตกต่างกันสุดแล้วแต่ทัศนะของผู้ อภิปรายเหล่านั้น การอภิปรายเป็นคณะจะมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้ประสานงานการพูดโยง ความคิดและโยงเรื่องให้สอดคล้องเชื่อมโยงไปสู่สาระของการอภิปราย

5. การสอนโดยใช้โทรทัศน์ เพื่อประหยัดเวลาสำหรับการสอนที่มีนิสิตนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ผู้สอนอาจจะสอนโดยวิธีการบรรยาย หรือสาธิตประกอบการบรรยาย ให้ถ่ายทอดลงในเทปโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ศึกษาไปพร้อมๆ กันหรืออาจจะเปิดโทรทัศน์ให้ดูสำหรับกลุ่มใหญ่ที่เรียนในชั่วโมงต่อไปได้

6. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้สอนอาจจะนำเสนอสาระของรายวิชาโดยนำเสนอผ่านทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลใช้โปรแกรมพาวเวอร์พอยท์หรือจะทำในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ทำให้เกิดสีสวยงาม เคลื่อนไหวได้มีภาพต่างๆ ประกอบการสอนทำให้ผู้เรียนได้เห็นและเข้าใจสาระของการสอนมากขึ้น

7. การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการอธิบายวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านการฝึก การค้นคว้า การคิด การเขียน การเสนอความคิดการรับฟัง และการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนจะเลือกประธาน เลขานุการ และทำหน้าที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่ดี วางแผนงานร่วมกับกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าอภิปรายและเสนอรายงาน

8. การสัมมนา คือการที่ผู้สอนและผู้เรียนได้วางแผนการสอนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาจากการที่ผู้สอนจะให้ข้อมูลความคิด ทฤษฎีพื้นฐานซึ่งจะจัดอยู่ในรูปของการเชิญวิทยากรมาแสดงปาฐกถาหรือบรรยาย จากนั้นเป็นการค้นคว้าด้วยตนเอง การอภิปราย กลุ่มย่อย ตลอดจนเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและข้อตกลงในกลุ่มใหญ่อีกครั้งหนึ่งเพื่อประมวลความรู้ตามขอบเขตที่กำหนดในสาระวิชานั้น การสัมมนานี้ นิสิตนักศึกษาจะได้มีโอกาสฝึกทักษะการทำเอกสาร ประกอบการสัมมนา การจัดการสัมมนา การอภิปรายกลุ่ม และมีโอกาสฝึกการเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่อีกด้วย

9. การศึกษาเฉพาะกรณี หรือโครงการการสอนแบบการศึกษาเฉพาะกรณีมุ่งให้นิสิตนักศึกษาในกลุ่มย่อยประมาณ 5 – 7 คน ได้มีโอกาสศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อหาข้อมูลมาตัดสินใจ วิจัย คำเนินการหรือแก้ปัญหา หรือหาทางเสนอแนะในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนในกลุ่มจะต้องศึกษาตั้งแต่จุดเริ่มต้นปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการศึกษาประกอบเพื่อการแก้ปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ

10. การฝึกการปฏิบัติ การศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติ เช่น เมื่อเรียนภาคบรรยายหรือทฤษฎีแล้วก็มีภาคปฏิบัติให้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อให้เข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น การสอนภาคปฏิบัติจำเป็นต้องแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อประสิทธิภาพในการควบคุมดูแลให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติถูกต้องได้ผลมากยิ่งขึ้น เช่น การฝึกการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การทดลองใช้โปรแกรมง่าย ๆ ในคอมพิวเตอร์ เป็นต้นการฝึกปฏิบัติทำได้ทุกสาขาวิชาเพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจศาสตร์ต่างๆ ได้กระจ่างและสามารถนำทฤษฎีมาปฏิบัติได้

11. การสาธิต การศึกษาหลายกรณีที่ผู้สอนจำเป็นต้องสาธิตให้นักศึกษาดูเป็นตัวอย่าง เช่น การสาธิตการขาย อาจารย์อาจสาธิตให้ผู้เรียนดูว่าวิธีการเสนอสินค้าใหม่ให้แก่ลูกค้าควรจะพูดอย่างไร ซึ่งข้อดีข้อเด่นของสินค้านั้นอย่างไร มีเทคนิคที่จะจูงใจลูกค้าอย่างไรบ้าง อาจารย์ย่อมสาธิตให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างได้ นอกจากนี้ในการฝึกการปฏิบัติผู้สอนจำเป็นต้องสาธิตหรือทำตัวอย่างให้ดูก่อนเพื่อผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้

12. การสอนเป็นรายบุคคล การสอนเป็นรายบุคคลนั้นเพ่งเล็งการพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก ดังนั้นอาจจะใช้วิธีสอนโดยให้นักศึกษาศึกษาไปค้นคว้าตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และนำสาระที่ได้ศึกษามาอภิปรายร่วมกับผู้สอน การสอนประเภทนี้อาจจะใช้อุปกรณ์การสอนประกอบก็ได้ เช่น การเรียนจากตลับเสียง เอกสาร หรือจากบทเรียนคอมพิวเตอร์

13. การสอนแบบโปรแกรม เป็นการจัดบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปตำราแบบเรียน หรือโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ก็ได้ การสอนแบบนี้ ผู้สอนก็ต้องเตรียมบทเรียนสำเร็จรูปไว้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตัวเองและเรียนไปตามความสามารถความสนใจและเวลาที่ผู้เรียนสะดวก บทเรียนดังกล่าวจะให้ทั้งสาระวิธีการเรียนและการวัดผลด้วย

14. การฝึกประสบการณ์ตรง การสอนโดยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการศึกษาสาขาวิชาชีพวิธีการสอนแบบนี้จึงต้องเป็นการนิเทศชี้แนะอธิบายเป็นรายบุคคล ผู้สอนจำเป็นต้องสอนร่วมกับบุคลากรซึ่งควบคุมงานในหน้าที่ที่สถาบันนั้นส่งผู้เรียนไปฝึกงานด้วย

สรุป การสอนมีหลายรูปแบบ เป็นการสอนที่ผู้สอนสามารถประสานให้สอดคล้องกับรายวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบได้ เช่น ผู้สอนสอนวิชาที่มีผู้เรียน 100 คน ซึ่งเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ไม่จำเป็นว่าผู้สอนจะต้องสอนโดยใช้วิธีการบรรยายอย่างเดียวเสมอไปผู้สอนอาจเปลี่ยนบรรยายการพลิกแพลงโดยใช้เทคนิคประกอบการสอนอื่นๆรวมไปด้วยเช่นการระดมสมองการแสดงบทบาทสมมุติ หรือการอภิปรายกลุ่มย่อยก็ได้ตามความเหมาะสมหลักที่ผู้สอนควรจดจำอย่างยิ่งในการสอนก็คือ พยายามทำให้ผู้เรียนสนใจในวิชาที่สอนเพราะความสนใจของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเรียนของนิสิตนักศึกษาอีกประการหนึ่งผู้สอนพึงระลึกถึงก็คือ ไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุดในโลก การสอนที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะการที่สามารถจะให้ผู้เรียนได้รับรู้คุณค่าทางวิชาการ สาระที่มีประโยชน์และความคิดที่ถูกต้อง เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสอน ผู้สอนจะสอนได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความมีใจรักการสอนหรือไม่เป็นลำดับแรก ลำดับต่อไปต้องหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีที่สุดเพียงสองประการนี้ก็ย่อมทำให้การสอนของอาจารย์ผู้นั้นสำเร็จตามที่ปรารถนาอย่างแน่นอน

3.6 การสอนซ่อมเสริม การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแบบแผนปกติ เพื่อแก้ไขบกพร่องของนักศึกษา (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2543 : 127 -128) การสอนซ่อมเสริมมี 3 ลักษณะคือ

1 สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน เป็นการสอนปรับพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาก่อนจะเข้าสู่หลักสูตร มักจะนำมาใช้เมื่อได้รับนักศึกษาใหม่จากสถานศึกษาแตกต่างกันทำให้พื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมมักจะเป็นการเรียนในหมวดวิชาบังคับที่ต้องเรียนร่วมกัน

2 สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอนเป็นการพบข้อบกพร่องของนักศึกษาที่ไม่เข้าใจบทเรียนบางตอน จึงทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้ติดตามการเรียนต่อไปได้ทันและเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน

3 สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว เมื่อมีการวัดผลในวิชาแล้วปรากฏว่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีจุดประสงค์บางจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านจึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้สอบแก้ตัวใหม่ วิธีการจัดสอนซ่อมเสริมในสถานศึกษาทำได้ดังนี้

1 เมื่ออาจารย์พบข้อบกพร่องจากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนสามารถสอนซ่อมเสริม

2 เมื่ออาจารย์พบข้อบกพร่องจากการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ปรากฏในการวัดผลควรจะได้สอนซ่อมเสริมได้ในจุดที่บทเรียนนักศึกษาอ่อนเพื่อช่วยในการเรียนรู้ของนักศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุป การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักศึกษามี 3 ลักษณะคือ การสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริมขณะทำการสอน และการสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว

4. ด้านนักศึกษา

องค์ประกอบด้านนักศึกษา ที่สำคัญได้แก่ การรับนักศึกษาใหม่ ภารกิจของนักศึกษา การติดตามและประเมินคุณภาพของบัณฑิตถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนานักศึกษาดังแต่แรกเข้าจนจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะพัฒนานักศึกษาในทุกๆ ด้าน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้านดังนี้ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543: 68-70.)

4.1 การคัดเลือกนักศึกษา การรับนักศึกษามีระบบการคัดเลือกนักศึกษาสู่สถาบันอุดมศึกษา การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการคือ

(1) เพื่อให้มหาวิทยาลัย / สถาบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน

(2) เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่จะพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(1) ผลการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10

(2) ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และวิชาพื้นฐานวิชาชีพ(วิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมกันร้อยละ 90 ในกรณีคณะ / ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักระหว่างคะแนนวิชาหลักและคะแนนวิชาเฉพาะให้เป็นไปตามที่แต่ละมหาวิทยาลัย / สถาบันกำหนด

(3) ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัย / สถาบันจะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายเพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษาโดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

สรุป การรับนักศึกษา มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาโดยมีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยดูจากผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชา ที่เรียน โดยผ่านองค์ประกอบของการคัดเลือกบุคคลเข้าในสถาบันอุดมศึกษา โดยจะทำให้ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

4.2 คุณภาพบัณฑิต การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีสาระสำคัญในการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบอำนาจรัฐเพิ่มขึ้นนั้น นอกจากจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐานแล้ว การศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน

ดังนั้นถ้าจะได้พิจารณาถึงสาระที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว การอุดมศึกษาจึงมีพันธกิจที่สำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และจิตสำนึกดังนี้คือ ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค (มาตรา 2 และ มาตรา 30) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย (มาตรา 31) การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพในเคหสถาน (มาตรา 34 และมาตรา 35) เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร (มาตรา 37) เสรีภาพในการนับถือศาสนา (มาตรา 38) เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นและการเสนอข่าว (มาตรา 39 และมาตรา 41) เสรีภาพในทางวิชาการ (มาตรา 42) สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีและการมีส่วนร่วมจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ (มาตรา 46 และมาตรา 56) สิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็น (มาตรา 58) มีสิทธิได้รับข้อมูลคำชี้แจงและ

เหตุผลจากหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นก่อนอนุญาต หรือการดำเนินโครงการหรือ กิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับงานหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิในการ แสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว (มาตรา 59) หน้าที่ของชนชาวไทย (มาตรา 66 – 69) การศึกษาอบรม (มาตรา 81) (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 : 27 – 30) ในการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และมีลักษณะส่วนบุคคลเพื่อไป ปฏิบัติงาน และมีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ บัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ การพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในสังคมและสามารถชี้นำแก่สังคมและชุมชน ได้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2539 : 232) รวมทั้งเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ ชุมชน ประเทศ และ โลกตลอดจนเป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตให้แก่บุคคลและครอบครัว ได้ด้วย

2. การมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถออกไปช่วยพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมชุมชน ประเทศและโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชูเวช ชาญสง่าเวช. 2542 : 21) รวมทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนามนุษย์ การศึกษา สิ่งแวดล้อม การเมืองและการเผยแพร่ข่าวสาร และ สาระความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

3. การดำรงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถดำรงรักษาเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมของชุมชน ประเทศ ภูมิภาค และของโลกได้ และสามารถนำวัฒนธรรมต่างถิ่นเข้ามา ประยุกต์ใช้ในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

4. การสร้างความรู้และพัฒนาการนำไปใช้ปฏิบัติ การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ใหม่ให้ตนเองและสร้างความรู้ใหม่ให้แก่สังคมรวมทั้งการรู้จักนำความรู้ใหม่ที่ได้ไปใช้สำหรับ ตนเอง ชุมชน ประเทศ ภูมิภาคและโลกได้อย่างเหมาะสม (ชูเวชชาญสง่าเวช. 2542 : 56 – 57 และ ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2539 : 231)

5. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความตระหนัก และที่จะเข้าไปมี ส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งรู้จักและใช้ทักษะในการสื่อสารเพื่อ การเผยแพร่ความรู้และวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูรย์สินลารัตน์. 2539 : 233)

- 6 การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ การพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ (ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และ ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2542 : 81) การรู้จักตนเอง การไม่เบียดเบียนผู้อื่นและเป็นที่พึ่งให้กับผู้อื่น และรู้จักการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามสมควรแก่ อัตภาพ

7. การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมละเว้นการประพฤติชั่ว ดำรงตนอยู่ในความดีงาม และรู้จักการปฏิบัติงานบนพื้นฐานทางจริยธรรมของวิชาชีพ

8. การเป็นผู้มีวัฒนธรรมสันติ การพัฒนาให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมสันติ สามารถอยู่ร่วมกับผู้ร่วมงานและผู้อื่นในชุมชน สังคม ประเทศ ภูมิภาคและโลกได้ รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์วัฒนธรรมสันติและมีบทบาทที่จะให้สมาชิกของชุมชนและสังคมดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข (ชูเวช ชาญสง่าเวช, 2542 : 81)

9. การเป็นผู้มีความทันสมัยและมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ รู้เท่าทันต่อความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยรวม ติดตามข่าวสารและรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูล และเหตุการณ์รวมทั้งเป็นผู้มองการณ์ไกลทั้งเรื่องราวในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ทั้งที่อยู่ใกล้ตัวและไกลตัวออกไป (ชูเวช ชาญสง่าเวช, 2542 : 21 – 22 , 81)

10. การเป็นผู้มีปัญญา การพัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญา รู้จักการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การมีเหตุผล และการคิดอย่างเป็นอิสระปราศจากการครอบงำ และการรู้แจ้งในความจริงแห่งความรู้ และการนำความรู้มาใช้ประโยชน์แก่ตนเองและแก่การทำงาน

11. การเป็นผู้ใฝ่รู้ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีความรู้สึกไวที่จะรับความรู้ใหม่ รู้จักการใช้วิจารณ์ญาณในการวินิจฉัยข้อมูลความรู้ และเหตุการณ์โดยรวมอย่างสม่ำเสมอ (ชูเวช ชาญสง่าเวช, 2542 : 18 – 20)

12. ความสามารถในการใช้ภาษา การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาทั้งที่เป็นภาษาของตนเอง (ภาษาไทย) ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียนตลอดจนการประมวลความรู้และข้อมูลมาใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยง่ายรวมทั้งมีความสามารถในการใช้ภาษาที่ 2 โดยเฉพาะภาษาอังกฤษมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ (จรัส สุวรรณเวลา, 2540 : 136 – 137)

13. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงความรู้ ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการใช้เพื่อเก็บรักษาข้อมูล ข่าวสารและการติดต่อสื่อสารกับคนอื่นได้ (ชูเวช ชาญสง่าเวช, 2542 : 75 – 76)

14. ความเป็นประชาธิปไตย การพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตยด้วยการรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการสรุปและประมวลความรู้ความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบบการปกครองประชาธิปไตย

สรุป การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา มีเป้าหมายสูงสุด คือมุ่งหวังให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่ดี เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมไทย ช่วยเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเน้นให้นักศึกษาเป็นสำคัญให้นักศึกษามีโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างสูงสุด

5. ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอนจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนจะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การศึกษาการประเมินผลผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดลองควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการตรวจสอบว่า นักศึกษาเรียนได้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด และนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารหรืออาจารย์ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผล ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้ อำนวย เลิศขยันดี (2535 : 6) กล่าวว่า เป็นกระบวนการกำหนดรายละเอียดของข้อมูลให้เป็นตัวเลขภายใต้กฎเกณฑ์ในการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่จะวัดตามคุณลักษณะ ส่วน ไพศาล หวังพานิช (2526 : 13) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ หรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด โดยใช้เครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพเพื่อชี้หารายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่จะวัดว่ามีปริมาณเท่าใด และภัทรา นิคมานนท์ (2538 : 8) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึงการใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่าเครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษาค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการศึกษาการประเมินผล หมายถึงกระบวนการตัดสินตีราคาลงสรุปเพื่อพิจารณาความเหมาะสม หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะและพฤติกรรม โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลักแล้ววินิจฉัยอย่างมีหลักเกณฑ์และมีคุณธรรม (ไพศาล หวังพานิช, 2526 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2537 : 2) ที่กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใดโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน ภัทรา นิคมานนท์. (2538 : 9) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า เป็นการนำเอาข้อมูลทั้งหลาย ที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจโดยการหาข้อสรุปตัดสินประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การวัดและประเมินผลจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา, 2543 : 66 - 67)

5.1 หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล หลักเกณฑ์ รูปแบบการวัดการประเมินผล และวิธีการประเมินผลที่ชัดเจน ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. รูปแบบของการประเมินผลและวิธีการประเมิน
2. น้ำหนักในการประเมินภาพรวมในแต่ละส่วน

3. เงื่อนไขในการมีสิทธิสอบ

4. เวลาเข้าชั้นเรียน

5. รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนที่จะประเมิน เช่น กำหนดเวลาการส่งงาน รูปแบบรายงานเนื้อหา
ของรายงานแต่ละชิ้น ปริมาณงาน เวลาของงานที่ควรใช้ในแต่ละชิ้น โทษของการส่งงานเกินเวลาที่
กำหนด ความสามารถในการเขียนรายงาน

6. ขั้นตอนการส่งงาน สถานที่ส่งและรับงานที่ตรวจสอบแล้ว

7. การปรับคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐาน

8. เกณฑ์ขั้นต่ำที่ผ่านการประเมิน

องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีการปรึกษาหารือ และตกลงให้ความเห็นชอบร่วมกันของผู้ที่
เกี่ยวข้องก่อนเริ่มการเรียนการสอน โดยแจ้งให้ผู้เข้าเรียนทราบภายในสัปดาห์แรกของการเปิดเรียนใน
แต่ละภาคการศึกษา

5.2 ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลนั้นต้องมี
ผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทบทวนได้ตามกระบวนการต่างๆ ที่ได้มี
การปรึกษาหารือและตกลงกันไว้ดังนี้

1 คณะกรรมการบริหารวิชาการหรือสภาวิชาการของมหาวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ
การจัดให้มีการสอบไล่ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา และมีหน้าที่
ตรวจสอบการทบทวนระดับชั้นการวัดผลการศึกษา โดยการตรวจสอบว่าคณะ/ภาควิชาได้ดำเนินการ
ถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดหรือไม่ การตรวจสอบนี้จะมีขึ้นก็ต่อเมื่อนิสิตมีความคืบข้องใจในระดับ
ชั้นที่ตนได้รับว่าไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของตนและนิสิตได้ดำเนินการอุทธรณ์ตามขั้นตอนที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

2 คณะกรรมการวัดผลและประเมินผลระดับภาควิชา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการ
ตรวจรับรองข้อสอบ และตรวจรับรองผลการสอบก่อนนำเสนอกรรมการประจำคณะ

3 หัวหน้าภาควิชา รับผิดชอบทั่วไปในการวัดผลและประเมินผลของนิสิตที่ลงทะเบียนเรียน
รายวิชาของภาควิชาทุกระดับการศึกษา มีหน้าที่กำกับวิธีการประเมินผลและมาตรฐานผลสัมฤทธิ์เพื่อ
กำหนดระดับขั้นคะแนน โดยการประสานงานปรึกษาหารือร่วมกันกับคณะกรรมการวัดและ
ประเมินผลระดับภาควิชา

4 อาจารย์ มีหน้าที่รับผิดชอบวัดและประเมินผลรายวิชาที่ตนสอนภายใต้วิธีการและกฎเกณฑ์
มาตรฐานที่ภาควิชา/คณะกำหนด แจ้งข้อมูลต่างๆ ให้นิสิตทราบตั้งแต่สัปดาห์แรกของการเรียน ให้
เวลานิสิตเข้าพบปรึกษาหารือ ช่วยแก้ปัญหาและจัดสอบอย่างเป็นธรรมปราศจากอคติ

5 นิสิต มีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับคำสั่งที่เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
การวัดและประเมินผล ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องการเขียน ส่งรายงานที่ได้รับมอบหมายจาก

อาจารย์ เฉพาะส่วนที่เป็นผลงานของตนจริงๆ โดยไม่ลอกเลียนงานผู้อื่น ไม่ทุจริตในการสอบ และไม่ช่วยเหลือผู้อื่นให้ทุจริตในการสอบ

6 ข้อสอบและการจัดการสอบ ข้อสอบอาจออกโดยอาจารย์ผู้สอนหรือออกโดยอาจารย์หลายคนก็ได้ โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชา และโดยการตรวจสอบรับรองของคณะกรรมการประจำภาควิชา ข้อสอบจะต้องมีความเป็นกลางในเนื้อหาวิชา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา คำสั่งและ/หรือคำถามของข้อสอบต้องชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่กำกวมและไม่ผิดพลาด ใช้ถ้อยคำถูกต้องและเหมาะสมกับรายวิชา

คำถามต้องเป็นธรรมชาติสามารถตอบได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีเหตุผล และสามารถทำข้อสอบเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 11-15) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบที่ถือว่าเป็นหลักของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดแต่ละครั้งต้องมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างแท้จริงเช่นถ้าต้องการว่าผู้เรียนนำความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ไปในชีวิตประจำวันได้หรือไม่แต่ออกข้อสอบวัดความจำลักษณะนี้เรียกว่าวัดได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

2. ใช้เครื่องมือที่ดี ในการวัดแต่ละครั้งย่อมขึ้นกับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เป็นอย่างมาก ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพดี ผลการวัดย่อมเชื่อถือได้ ในทางตรงข้ามถ้าเครื่องมือไม่ดี ไม่แน่นอน ผลการวัดก็ย่อมผิดพลาดคลาดเคลื่อนเหมือนกับตาชั่งที่ไม่ดี ย่อมบอกน้ำหนักได้ไม่ตรง เป็นต้น ในการวัดผลการศึกษาซึ่งต้องการนำผลการวัดไปใช้แปลความสามารถของบุคคลหรือไปใช้ในการประเมินผลหรือใช้เพื่อการวิจัยจะต้องเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เช่น ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ มีความเป็นปรนัยมีอำนาจจำแนกสูงและเหมาะสมกับระดับของบุคคลที่จะวัด

3. มีความยุติธรรม ในการวัดผลการศึกษาการที่จะนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับในกลุ่มหรือจะนำไปเทียบกับมาตรฐานอย่างอื่น เพื่อจะตัดสินระดับสูงต่ำของความสามารถในการเรียนของผู้เรียนจะต้องเป็นผลการวัดที่ได้มาจากการวัดที่ยุติธรรมกับทุกคน

4. แปลผลได้ถูกต้อง ผลการวัดที่ได้ในแต่ละครั้งเพื่อนำผลที่ได้ดังกล่าวไปใช้อธิบาย หรือเปรียบเทียบกับกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ การนำผลไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบกับความสามารถต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจะกระทำได้อย่างถูกต้องเพียงใด ย่อมขึ้นกับหลักเกณฑ์ที่ใช้และความสมเหตุสมผลว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปแล้วมักจะมีการแปลผลการสอบอยู่สองลักษณะคือ แปลโดยเปรียบเทียบผลการวัดภายในกลุ่มของผู้เรียนกับเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่ การแปลผลในลักษณะใดก็ตามจำเป็นต้องคำนึงถึงเสมอว่าจะคะแนนหรือผลการวัดที่ได้นั้นใช้แทนคุณลักษณะใดของผู้เรียน ผลการวัดนั้นมีความละเอียดเพียงใด เป็นผลการวัดที่มีอยู่ในระดับใด มีหน่วยเท่ากันหรือไม่ ความคลาดเคลื่อนของผลการวัดมีมากน้อยเพียงใด

5. ใช้ผลการวัดได้คุ้มค่า การวัดผลที่ดีมิได้มีความมุ่งหมายแต่เพียงการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนว่ามีคุณภาพเป็นเช่นไรได้หรือตกเท่านั้นควรจะมุ่งหวังที่จะค้นหาความเด่นหรือด้อยของผู้เรียน เพื่อจะได้พัฒนาหรือปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ดังนั้นในการวัดผลแต่ละครั้งควรจะได้นำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าของการลงทุนและสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่แท้จริงของการวัดผล

สรุป การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพของบัณฑิต โดยจะต้องคำนึงถึงการประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพวัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่ดีและมีความยุติธรรม แปลผลได้อย่างถูกต้อง

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีห้องสมุดตำรา หนังสือ วารสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา (ทพววมหาวิทยาลัย. 2543 : 8) มหาวิทยาลัยควรได้จัดตั้งสำนักหอสมุดกลาง สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนโดยการทำหน้าที่ได้แก่ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543 : 78 - 81)

1 ห้องสมุด เป็นศูนย์วิชาการและบริการเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อประกอบการเรียนการสอน การวิจัย การส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการ เช่น ตำรา วารสารนิตยสารและสิ่งพิมพ์อื่นในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ยังมีสื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น ภาพยนตร์ฟิล์มสตริป แถบบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ โปสเตอร์ ภาพฉีก โมโครฟิล์ม แผ่นที่สไลด์

2 สำนักคอมพิวเตอร์ ทำหน้าที่ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับงานทะเบียนผลการเรียนของนิสิต งานทะเบียนประวัติบุคลากร ให้บริการแก่คณาจารย์และนิสิตรวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริหาร นอกจากนี้ยังเปิดอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แก่บุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปด้วย

3 สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการการใช้การผลิตและบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยแก่อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่และนิสิตของมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน เป็นแหล่งฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ และใช้เป็นสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยควรกำหนดให้มีระเบียบ แผน กิจกรรมและเกณฑ์ต่างๆเพื่อให้เกิดคุณภาพในด้านการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้(คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543 : 79 - 80)

1. ระเบียบ แผน กิจกรรมด้านการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 1.1 ระเบียบว่าด้วยการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องบรรยายห้องปฏิบัติการ
 - 1.2 แผนการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 1.3 แผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 1.4 ระบบการตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 1.5 การสำรวจความพึงพอใจในการใช้อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. เกณฑ์การใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 2.1 จำนวนพื้นที่ใช้ประโยชน์ต่อบุคลากร
 - 2.2 จำนวนพื้นที่ใช้ประโยชน์ต่อหัวนิสิต
 - 2.3 จำนวนห้องเรียนจำแนกตามขนาด
 - 2.4 ขนาดชั้นเรียนโดยเฉลี่ย
 - 2.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

สรุป ปัจจัยเกื้อหนุนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ระบบการใช้ขึ้นเพื่อให้สะดวกกับนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน

บทบาทของอาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

บทบาทของอาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการเรียนการสอนจะต้องควบคู่กันไป เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่งที่สังคมตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่สอน วิจัย และบริการด้านต่างๆ ให้แก่ชุมชนที่สถาบันนั้นๆ ตั้งอยู่ โดยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ปรับปรุงและพัฒนาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา ด้วยการดำเนินการบริหารจัดการของอาจารย์ผู้มีหน้าที่ทำการสอนและบริการในด้านต่างๆ ตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ความสำเร็จในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ อดีและมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทอาจารย์และสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 199)

บทบาทของอาจารย์

อาจารย์มีบทบาทอย่างสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น อาจารย์ผู้สอนมีเสรีภาพทางวิชาการสูงที่จะดำเนินการสอนไปโดยอิสระตามหลักวิชาและวิชาการที่อาจารย์ได้เรียนมา อาจารย์จึงมีความรับผิดชอบอย่างมากต่ออาจารย์โดยทั่วไปมักจะให้ความสนใจต่อการสอนน้อย เพราะคิดว่าจะสอนอย่างไรก็ได้และมักจะให้ความสนใจกับการพัฒนาตนเองมากกว่า โดยเหตุนี้อาจารย์จึงควรจะได้ส่งเสริมความก้าวหน้าของนิสิตโดยการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับความก้าวหน้าของวิชาการส่วนตัวเพราะทั้งความก้าวหน้าส่วนตัวและการพัฒนาการสอนนั้นเป็นของควบคู่กันไปเมื่ออาจารย์มีความก้าวหน้าทางวิชาการสูงเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป ผู้เรียนก็จะเรียนด้วยความพอใจและภูมิใจ ถ้าผู้สอนต่างก็เต็มใจและให้กำลังใจก็จะทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวา และได้ผลเต็มที่ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 211)ความสนใจร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์นั้น เริ่มตั้งแต่อาจารย์เห็นความสำคัญด้วยตนเองแล้วเสนอความเห็นและความต้องการให้กับผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการ เมื่อมีการดำเนินงานแล้วอาจารย์ควรร่วมมือด้วยอย่างดี เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดีและเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแต่ละเรื่องควรร่วมกันประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะเพื่อการจัดที่ดีขึ้นต่อไป

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบัน โดยเฉพาะผู้บริหารนอกจากจะสนับสนุนด้วยการส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนการสอนดังกล่าว ยังอาจดำเนินการได้ในรูปแบบต่าง ๆ กันคือ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 212 - 213)

1 มอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งให้รับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องของการพัฒนาอาจารย์ดำเนินไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพ สถาบันควรมอบหมายให้คนที่สนใจและเห็นความสำคัญของการสอนรับผิดชอบดำเนินการเฉพาะไป

2 จัดตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน จะช่วยให้การดำเนินงานมีขอบเขตกว้างขวางขึ้น การมีคณะกรรมการจะทำให้รู้ความต้องการของอาจารย์มากขึ้นและทำให้การทำงานรอบคอบขึ้น

3 จัดตั้งเป็นหน่วยงานเฉพาะ เป็นความพยายามใหม่ที่ทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนมีลักษณะเด่นเป็นเอกเทศและดำเนินงานได้ตรงตามความต้องการมากขึ้นและมักเรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น หน่วยพัฒนาอาจารย์ หน่วยพัฒนาการเรียนการสอน

4 การดำเนินการร่วมกับคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ในบางสถาบันที่มีคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์มักจะใช้วิธีการทำงานร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการกลางของมหาวิทยาลัยดำเนินการร่วมกัน โดยเฉพาะดำเนินการร่วมกับภาควิชาอุดมศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและประเมินผลการศึกษา

สรุป จะเห็นได้ว่า อาจารย์เป็นบุคคลที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและให้ขวัญกำลังใจแก่อาจารย์ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพส่งผลให้คุณภาพบัณฑิตเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่อไป

ตอนที่ 2 เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique)

เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและเชื่อถือได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นหลายรอบ พร้อมกับมีการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคิดเห็นที่กลุ่มและรายบุคคลได้ตอบไปในรอบก่อนเพื่อผู้ตอบได้พิจารณาประกอบก่อนตอบในรอบถัดไปในกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย (Linstone, 1978 : 274) องค์ประกอบที่เป็นกุญแจสำคัญมีดังนี้

1. การสร้างให้เกิดการไหลของสารสนเทศ
2. การให้ข้อมูลป้อนกลับกับผู้ร่วมให้ความคิดเห็น
3. การทำให้ผู้ร่วมให้ความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยไม่ทราบว่ามีใครบ้างร่วมให้ความคิดเห็นเพราะไม่ระบุชื่อผู้เข้าร่วมให้ความคิดเห็น

1 วิธีการเทคนิคเดลฟาย

วิธีการของเทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยขั้นตอน 10 ขั้นตอนดังนี้ (Linstone, 1978 : 274-275)

1. การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบในการศึกษาปัญหาที่สนใจด้วยเทคนิคเดลฟาย
2. เลือกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา
3. พัฒนาแบบสอบถามเดลฟายรอบแรก
4. ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อปรับปรุงถ้อยคำให้เหมาะสมไม่คลุมเครือ
5. ส่งแบบสอบถามรอบแรกไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
6. วิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามรอบแรก
7. เตรียมแบบสอบถามรอบที่สองและทดลองใช้แบบสอบถามรวมทั้งปรับปรุงแบบสอบถาม
8. ส่งแบบสอบถามรอบที่สองไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
9. วิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามรอบที่สอง (ลำดับขั้นตอน 7-9 ทำซ้ำได้หลายครั้งตามที่ต้องการหรือจำเป็นจนกว่าจะได้ผลที่คงที่)
10. เตรียมรายงานโดยคณะวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอผลสรุปของการศึกษากระบวนการในการศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายมีการประยุกต์ไปมากมาย เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประชุมด้วยเทคนิคเดลฟายในเวลาพร้อมๆ กันในลักษณะการประชุมทางไกลหรือการใช้ชุดผู้เชี่ยวชาญต่างชุดกันในรูปแบบที่ต่อเนื่องกัน เช่น การวางแผนศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายเป็น 2 ระยะ ระยะแรก ศึกษาด้วย

เทคนิคเคลฟายหลายรอบกับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จากนั้นนำผลของการศึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเป็นการเริ่มศึกษาด้วยเทคนิคเคลฟายในระยะที่สองต่อไป

2 ประโยชน์ของเทคนิคเคลฟาย

เหตุผลของการใช้เทคนิคเคลฟาย คือเทคนิคเคลฟายมีประโยชน์ในสภาพการณ์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง (Linstone. 1978 : 275)

1. ปัญหาที่ศึกษาไม่สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ที่ชัดเจนได้ แต่สามารถใช้การรวบรวมความคิดเห็นเชิงอัตวิสัย หรือการตัดสินใจจากผู้เชี่ยวชาญรายบุคคลมาพิจารณาหรือตัดสินใจในปัญหาที่ศึกษาได้

2. ไม่สามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยตรงได้ เพราะอุปสรรคด้านเวลาหรือค่าใช้จ่าย และอีกประการคือการประชุมปรึกษาหารือแบบเผชิญหน้าแบบเดิมนั้น มีแนวโน้มว่าผู้ร่วมประชุมอาจถูกชี้นำหรือได้รับอิทธิพลจาก ผู้ที่มีบุคลิกเหนือกว่าหรืออาจโน้มเอียงไปในลักษณะพวกมากลากไปการใช้เทคนิคเคลฟาย ไม่ได้ใช้เพื่อค้นหาความรู้จากสาธารณชนหรือผู้เชี่ยวชาญแต่เป็นการค้นหาความคิดหรือปัญหา ไม่ใช่เพื่อค้นหาข้อมูลของรายบุคคล แต่เป็นการค้นหาข้อตัดสินใจที่พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว (Linstone. 1978 : 297)

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อุษา สบถุญ (2536 : 127) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า การสอนภาคทฤษฎีอาจารย์ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนมากกว่าวิธีอื่น ๆ มีการนำสื่อมาใช้น้อยการปลูกฝังความมีวินัยและคุณธรรมปฏิบัติน้อย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ส่วนการสอนภาคปฏิบัติอาจารย์ใช้วิธีอธิบายและสาธิตทำท่า การฝึกปฏิบัติ และเทคนิคการสอนที่สำคัญ คือ การแก้ไขข้อบกพร่องด้วยการจับท่าทำให้นักศึกษาและให้นักศึกษาหรือผู้เรียนปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ ส่วนสื่อการสอนที่ใช้คือ เครื่องบันทึกเสียง การปลูกฝังความมีวินัยและคุณธรรมตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมีน้อย ประเมินผลโดยใช้วิธีสังเกตท่าทำจากการปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อม ห้องเรียนภาคปฏิบัติมีไม่เพียงพอวัสดุอุปกรณ์ เครื่องบันทึกเสียงมีไม่ครบ ขาดแคลนวัสดุทัศน ข้อเสนอแนะคือควรจัดโครงการฝึกอบรมอาจารย์ด้าน

วิธีการสอนภาคทฤษฎีและจัดการสัมมนาอาจารย์เกี่ยวกับวิธีสอนภาคปฏิบัติ การปรับปรุงห้องเรียนให้มีสัดส่วนเหมาะสมและการจัดหาทุนเสริมงบประมาณ เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์การสอนแก่วิทยาลัย

รจนา สุนทรานนท์ (2537 : 125) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะทางวิชาชีพของบัณฑิตวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาพบว่าครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญในการอธิบายและสาธิตสามารถถ่ายทอดศิลปะให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทหน้าที่ในการเขียนตำราหรือเอกสารประกอบ การถ่ายทอดด้านศิลปะสามารถจัดหลักสูตรและบทเรียนตามวุฒิภาวะของผู้เรียนตลอดจนอุทิศตนและเวลาในการถ่ายทอดและเผยแพร่ศิลปะเพื่อบริการทางวิชาการแก่สังคม

ประวิตร โหรา (2540 : 122) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ในทัศนะของนักศึกษาศิลปะพบว่า ครูในฐานะผู้สอนที่ดีต้องพยายามหมั่นศึกษาหาความรู้และมีความสามารถในวิชาศิลปะปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยและก้าวหน้าอยู่เสมอ มีประสบการณ์และจิตสำนึกของการเป็นครูที่ดี เข้าใจในจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก เห็นและเข้าใจเด็ก มีขันติธรรมสูง มีเหตุผลและมีความยุติธรรม และมีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่สอนวิชาชีพ (ศิลปะ) โดยเฉพาะทางด้านการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย

อรุณี โคตรสมบัติ (2542 : 30-31) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์ พบว่า ใน การเรียนการสอนความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น ทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันถ้าอาจารย์สามารถเข้าใจปัญหา และสภาพแวดล้อมของนักศึกษาดีก็จะส่งผลให้เกิดความเห็นใจความห่วงใย และความผูกพัน

อรุณ จันทวานิช (2542 : 137) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ พบว่าเท่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันการจัดการอุดมศึกษาของไทยจัดได้ว่ามีความสำเร็จอยู่ระดับหนึ่งในด้านปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น แต่ทว่าในด้านคุณภาพนั้นไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนและ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษานั้นเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติแล้วของไทยจัดอยู่ในลำดับท้าย ๆ

นฤมล ชันสัมฤทธิ์. (2542 : 138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่าการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์มีวิธีการเรียนการสอนดังนี้

1. ลักษณะอาจารย์ระดับอุดมศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า ครู อาจารย์วิชาสามัญ เป็นผู้มีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาการ ดำเนินการสอนในชั้นเรียนเพียงคนเดียวมีเทคนิควิธีการสอนโดยใช้สื่อที่ทันสมัยช่วยได้หลายรูปแบบ สามารถนำวิชาชีพ (ศิลปะ) มาสัมพันธ์สอดคล้องกับวิชาสามัญได้อย่างกลมกลืน นอกจากนั้นอาจารย์สามัญมีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย แต่งการสุภาพเรียบร้อย มีมนุษย

สัมพันธ์ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์สามัญไม่มีส่วนปฏิบัติในการงานแสดงกับครู อาจารย์สายวิชาชีพ (ศิลปะ)

2. ปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์อันดับแรกคือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่นๆ มีมาก ทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาด้านเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาอาจารย์ตามลักษณะของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์พบว่าอันดับแรกอาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อภายในประเทศ รองลงมาคือ การจัดระบบอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ ความชำนาญให้คำปรึกษาแนะนำแก่อาจารย์ด้วยกัน จากนั้นผลการศึกษาความต้องการของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์อย่างเร่งด่วน พบว่า อาจารย์ต้องการให้มีการจัดตั้งหน่วยหรือศูนย์ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาอาจารย์เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นความต้องการในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ภายในวิทยาลัยให้มีบรรยากาศเหมาะสมเป็นแหล่งวิชาการ

นาราวดี ศิริโรจน์ (2543 : 75) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์พบว่า อาจารย์ ผู้สอนของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกรมศิลปากรมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีน้อย โดยเฉพาะการพัฒนาตนเองของอาจารย์เช่นการฝึกงานการฝึกอบรม การประชุมทางวิชาการ และสัมมนาทางวิชาการทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบันยังมีน้อยเป็นสาเหตุให้อาจารย์ไม่มีโอกาสที่จะได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและเพิ่มพูนความรู้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการเรียนการสอนจึงเป็นรูปแบบเก่าที่ไม่มีการบูรณาการในรายวิชาและระหว่างวิชาทำให้ขาดการเชื่อมโยง อาจารย์ทั้งภาควิชาสามัญและวิชาศิลปะส่วนมากจะนำความรู้จากประสบการณ์เดิมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ธรรมบุญ ศรีจันทงค์ (2544 : 107) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร พบว่า กระบวนการสอนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากรอยู่ในระดับมาก เพราะว่าวิธีการสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกรมศิลปากรเน้นให้นักศึกษาปฏิบัติจริงโดยเฉพาะในวิชาเอก นอกจากนี้ยังใช้วิธีสอนที่ให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนและใช้วิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความรู้คู่คุณธรรม ใช้วิธีการวัดผลของนักศึกษาตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24(3)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติไว้ว่า จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดความรู้อย่างต่อเนื่อง

อมรรัตน์ ภิณูโยนนันทพงษ์ (2546 : 141-142) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่าด้านหลักการของความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการเรียนการสอนยังขาดความชัดเจนและให้ความสำคัญกับหลักการของความร่วมมือทางวิชาการที่เน้นแนวคิดที่เป็นพื้นฐานส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่าหลักการที่เน้นการปฏิบัติงานจริง และในการจัดทำและพัฒนาโครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการด้วย

งานวิจัยในต่างประเทศ

แรมสเด็ม (Ramsdem, 1993) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักการสอนที่ได้อย่างถูกต้องและรู้ลึกซึ่งในศาสตร์ของการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจผู้เรียนอันเป็นหลักการสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียน พบว่า หลักการสอนที่มีคุณภาพมีดังนี้

1. คุณภาพของการอธิบายของผู้สอน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้จะทำให้ผู้เรียนยอมทำงานหนักเพื่อการเรียนรู้ในวิชานั้น ดังนั้นในช่วงแรกของวิชานั้นอาจารย์ควรอธิบายภาพกว้างๆ และผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเมื่อสำเร็จในวิชาที่อาจารย์สอนนอกจากนี้ แต่ละขั้นของการสอน ควรทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นเพิ่มขึ้น

2. ผู้สอนจะต้องตระหนักให้เกิดผู้เรียน เนื่องจากการวิจัยพบว่า การตระหนักและยอมรับผู้เรียนจะทำให้การสอนระดับอุดมศึกษามีประสิทธิผล การสอนที่ดีไม่ควรทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนยากเย็น หรือเข่าขวัญลูกศิษย์ด้วยคำขู่ หรือด้วยการอธิบายที่ไม่รู้เรื่อง อาจารย์จะต้องสนใจที่จะช่วยให้ผู้อื่นเรียนรู้ ให้เวลากับลูกศิษย์ มีความสุขที่จะสอน และทำให้ลูกศิษย์มีความสุขที่จะเรียนไปด้วย

3. การให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์หลังจากการตรวจงานของลูกศิษย์เป็นสิ่งสำคัญ เพราะผู้เรียนจะทราบข้อบกพร่องของตนเอง ในการเรียนที่จะต้องมีการประเมินที่เหมาะสม ในระดับอุดมศึกษาไม่ควรวัดผลแต่สิ่งที่อาจารย์สอน แล้วให้ผู้เรียนท่องจำมาตอบการสอนปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ดังนั้นการประเมินจึงต้องปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวิธีการสอน ผู้สอนควรใช้วิจารณญาณในการเลือกวิธีประเมินให้ถูกต้องและเป็นธรรมมากที่สุด

4. การสอนควรมีการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างแจ่มชัดก่อนว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร และจะเรียนอย่างไร เพื่อที่จะได้เข้าใจความคิดหลักของวิชานั้น เมื่อผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายชัดเจนแล้ว

ผู้สอนก็ต้องพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่า วิชาที่เรียนนั้นท้าทายสติปัญญา ชวนให้คิด นำติดตาม และมีความสนุกที่จะค้นคว้าหาคำตอบให้กระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น

5. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในสาระที่จะเรียนรู้ โดยผู้เรียนรู้สึกว่ามีอิสระในการเลือกหัวข้อที่จะศึกษาลึกลงไปมากขึ้น ผู้เรียนมีอิสระอยู่ในขอบเขตของหลักสูตรที่ตรงกับระดับความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้เรียนยังจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบแข่งขัน หรือการเรียนด้วยตนเองโดยอิสระ มีโอกาสในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน ค้นคว้าในสาระที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายทำให้มีความรู้สึกซึ่งกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาจารย์มีส่วนควบคุมอย่างอิสระให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
อย่างเต็มที่จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

6. การเรียนต้องเปิดโอกาสไปสู่การเปลี่ยนแปลง อาจารย์ต้องวิเคราะห์นักศึกษาเรียนรู้จากนักศึกษาว่าไม่เข้าใจสาระตอนใดแล้วรีบปรับปรุงแก้ไข การเรียนรู้จากผู้เรียนทำได้โดยการพูดคุย การตรวจงาน หรือการสอบ ซึ่งจะทำให้อาจารย์ทราบว่า ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาตอนใดบ้าง จะได้สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาการเข้าใจผิดอย่างรวดเร็วทันการ

ออสทูโต และ คณะ (Astuto and others. 1994) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรากฐานของการปฏิรูปการศึกษาในประเทศต่างๆ พบว่าการศึกษา ที่พัฒนาโดยมากได้พยายามทำการปฏิรูปอุดมศึกษาให้เป็นระบบที่มีคุณภาพมาโดยตลอด เช่น ในกรณีของสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือได้ว่ามีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดของโลกประเทศหนึ่งนั้น ได้มีกระแสของการปฏิรูปการศึกษาออกมาตั้งแต่ 2 ทศวรรษมาแล้ว โดยการปฏิรูปอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ การปฏิรูปการบริหารจัดการ และการปฏิรูปวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปรับเปลี่ยนด้านการเรียนการสอน สำหรับประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์มีการปฏิรูปอุดมศึกษา เกี่ยวกับการปฏิรูปการบริหาร การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัยที่สำคัญคือ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน มีมาตรการที่จะชี้แจงคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษากับรัฐมนตรี

แอสเวิร์ธและฮาร์เวย์ (Ashworth ; & Harvey. 1994) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทิศทางและอนาคตของการอุดมศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นจะต้องศึกษาองค์ประกอบด้านปัจจัยที่เป็นตัวป้อน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและด้านผลผลิตได้แก่ 1) คณาจารย์ 2) สิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก 3) วัสดุอุปกรณ์ 4) การสอน 5) ผลสัมฤทธิ์ 6) การจัดการและการควบคุมคุณภาพ 7) นิสิต/นักศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษาดังนี้

1. อาจารย์ คุณภาพของอาจารย์นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการศึกษาสำหรับดัชนีบ่งชี้คุณภาพของอาจารย์ได้แก่ 1)จำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ 2) ประสบการณ์ด้านวิชาการ วิชาชีพ และการสอน 3)การพัฒนาคณาจารย์ 4)สัดส่วนของอาจารย์ต่อ

นิสิต/นักศึกษาสำหรับการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียน5) สัดส่วนของอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาสำหรับการสอนภาคปฏิบัติ 6) ผลงานวิจัย 7)ผลงานทางวิชาการ 8)อาจารย์มีความรู้ที่ทันสมัย 9)อาจารย์ได้รับเสรีภาพตามสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการ

2. สิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาจำเป็นที่จะต้องอาศัยสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งสิ่งเอื้ออำนวยด้านทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่สำหรับการเรียนและการสนับสนุนการ สำหรับดัชนีชี้วัดความมีคุณภาพของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก ได้แก่ 1)จำนวนและประเภทของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก 2)ลักษณะห้องเรียน ที่นั่งเรียน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ3) สภาพแวดล้อมทางสถานที่เพื่อการออกกำลังกายและการพักผ่อนหย่อนใจ 4)ความปลอดภัย5)ความสะอาดและความเป็นระเบียบ 6) การบริการด้านวิชาการ 7) บรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้ 8)ห้องสมุดและบริการ จำนวนหนังสือ วารสาร ขนาดของห้องสมุด และจำนวนที่นั่งเพื่อการศึกษาค้นคว้า 9)ห้องปฏิบัติการ 10)บุคคลสนับสนุนการทำงานของคณาจารย์ได้แก่ เลขาการและนักเทคนิค

3. วัสดุอุปกรณ์ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ สำหรับดัชนีชี้วัดคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ได้แก่ 1)ความเหมาะสมของจำนวนและประเภทของวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา 2) วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาอยู่ในสภาพที่ดี ใช้การได้หรือไม่ 3) ระบบการให้บริการแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ 4)ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ 5)ความปลอดภัยในการใช้ 6) สัดส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาต่ออุปกรณ์

4. การสอนและการเรียนรู้ คุณภาพการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิต สำหรับดัชนีชี้วัดคุณภาพการสอน ได้แก่ 1) รายละเอียดของเนื้อหา 2) ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน 3) การแนะนำหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยให้นักศึกษาอ่านเพิ่มเติม 4) เนื้อหาที่นำมาสอนมีความทันสมัยและตรงตามความเป็นจริงของหลักทฤษฎี5) ท่าทางอธิบายที่เหมาะสม กระตุ้นความสนใจ 6) นำเสนอหรืออธิบายได้เข้าใจแจ่มแจ้ง7) กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและทำทฤษฎีการเรียนรู้ 8) คำนี้ถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล 9) มีทักษะในการใช้สื่อการสอน 10) เตรียมการสอนมาอย่างดี 11) มีเอกสารประกอบการสอน 12) ผู้เรียนได้แสดงให้ทราบว่าเข้าใจบทเรียนอย่างแจ่มแจ้ง

โอลิวาและ แอสปินวอลล์ (Owlia ; & Aspinwall, 1996) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาและทำการศึกษาวิจัยเรื่องมิติคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาพบว่ามิติคุณภาพการจัดการศึกษามี 6 มิติดังนี้

1. มิติที่เน้นสิ่งที่สัมผัสได้ ซึ่งเป็นคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งเอื้ออำนวยต่อการเรียน ประกอบด้วยดัชนีชี้วัดคุณภาพ 5 ดัชนี ได้แก่ 1)ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ 2)ความ

ทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ 3) วัสดุอุปกรณ์ง่ายต่อการใช้งาน 4) วัสดุอุปกรณ์และสิ่งเอื้ออำนวยต่อการ
การศึกษาสร้างความสนใจในการใช้ 5) วัสดุอุปกรณ์สะดวกต่อการนำไปใช้

2. มิติที่เน้นคุณภาพของอาจารย์ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี ได้แก่ 1) จำนวนอาจารย์
มีเพียงพอ 2) อาจารย์มีความรู้ทางทฤษฎีอย่างดีเยี่ยม 3) อาจารย์มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติดีเยี่ยม 4)
อาจารย์มีความรู้ที่ทันสมัย 5) อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในการสอนและติดต่อสื่อสาร

3. มิติที่เน้นเจตคติของอาจารย์ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 5 ดัชนี ได้แก่ 1) เข้าใจความ
ต้องการของนิสิต 2) มีความเต็มใจในการช่วยเหลือนิสิต 3) เอื้ออำนวยความสะดวกและจัดเวลาให้นิสิต
สำหรับให้คำปรึกษา 4) ให้ความใส่ใจแก่นิสิตแต่ละบุคคล 5) มีอารมณ์มั่นคงสุภาพ

4. มิติที่เน้นเนื้อหา ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี ได้แก่ 1) รายวิชาในหลักสูตร
สอดคล้องกับการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาชีพ 2) หลักสูตรมีความยืดหยุ่น 3) คำนึงต่อการลงทุนใน
การศึกษา 4) การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการติดต่อสื่อสารและ การทำงานเป็นทีม 5) พัฒนาให้ผู้เรียน
มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ 6) บรรจुरายวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ทั่วไป

5. มิติที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 6 ดัชนี ได้แก่ 1) อาจารย์
นำเสนอ อธิบายและบรรยายได้ชัดเจนเข้าใจง่าย 2) เนื้อหาที่สอนเรียงตามลำดับความยากง่ายและความ
ซับซ้อนของเนื้อหา 3) ภาษาที่ใช้มีความคงเส้นคงวา 4) ประเมินผลด้วยความยุติธรรม 5) วิธีการสอน
กระตุ้นสร้างความสนใจ 6) ให้ผู้เรียนประเมินผลการสอน

6. มิติที่เน้นความน่าเชื่อถือ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้คุณภาพ 4 ดัชนี ได้แก่ 1) องค์กรความรู้ที่
ถ่ายทอดให้นิสิตถูกต้องตามหลักทฤษฎี 2) เนื้อหาที่ใช้สอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน 3) เนื้อหา
ที่ใช้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา 4) ความรู้และประสบการณ์ที่ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้
แก้ปัญหาในสภาพจริง

แพททริก และ สแตนลีย์ (Patrick ; & Stanley. 1998) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้คุณภาพการ
สอนและคุณภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ
การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการสอนและคุณภาพการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทุก
ฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5,344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรา
ส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ ใช้สถิติวิเคราะห์ตัวประกอบ ผลการศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพ
การสอนคือ 1) มีจุดมุ่งหมายชัดเจน/สอดคล้องกับหลักสูตร 2) มีกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน 3) จำนวนครั้ง (ร้อยละ) ของการใช้อุปกรณ์ต่างๆ 4) มีการประเมินผลผู้เรียน 5) ความก้าวหน้า
และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 6) มีระบบประเมินคุณภาพการสอนภายในสถาบัน สำหรับตัวบ่งชี้วัด
คุณภาพการวิจัยประกอบด้วย 1) สถาบันมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย 2) จำนวนของงานวิจัยที่ได้รับการ
ตีพิมพ์ 3) จำนวนของงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง 4) จำนวนงานวิจัยที่ได้รับรางวัล นอกจากนี้งานวิจัย
ดังกล่าวยังได้เสนอแนะให้มีการหาความสัมพันธ์ของคะแนนคุณภาพการวิจัยกับการสอนว่า

มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้ตัวบ่งชี้ควรใช้วิธีจัดกลุ่มสถาบันดีกว่า

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาอาจสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรประกอบไปด้วยหลักสูตรซึ่งจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและควรมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารหลักสูตรที่ดีตั้งแต่การเตรียมหลักสูตร การดำเนินการจัดทำหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันจึงจะสมบูรณ์

อาจารย์ จะต้องมียระบบการสรรหาอาจารย์ที่มีเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ควบคู่คุณธรรม บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่มีต่อสถาบันและสังคมภายนอกสถาบันและที่สำคัญคือความรับผิดชอบต่อการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ ตลอดจนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุด และท้ายสุดการพัฒนาอาจารย์ซึ่งเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพของงานและควรที่จะพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องกระบวนการเรียนการสอน เป็นจุดหมายหลักของสถานศึกษา เพราะการจัดการเรียนการสอนจะต้องเกี่ยวข้องกับการทำแผนการสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน วิธีสอนและการสอนซ่อมเสริม ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่จะต้องเกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรง

กระบวนการเรียนการสอนที่ดีย่อมส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาตลอดจนบัณฑิตที่มีคุณภาพ นักศึกษา ที่สำคัญคือกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาที่ได้ตรงตามความถนัดความรู้ความสามารถ ที่จะพัฒนาไปสู่คุณภาพของบัณฑิตที่สมบูรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพโดยมีมาตรการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านองค์ประกอบของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนานักศึกษานี้ต้องคำนึงถึงความเป็นผู้นำ การมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การดำรงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการสร้างความรู้ และการนำไปใช้ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมมีวัฒนธรรมสันติ เป็นผู้มีจิตสำนึกและมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาเป็นผู้ใฝ่รู้ มีความสามารถในการใช้ภาษาของตนเองและภาษาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี ส่วนคุณภาพบัณฑิตการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามบทบัญญัติแห่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของสังคมตลอดจนหน่วยงานของรัฐและเอกชนและสอดคล้องกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการสร้างหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลซึ่งจะต้องมีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนมีคณะกรรมการวัดผลและประเมินผลในระดับต่างๆและปัจจัยเกื้อหนุน ถือว่าเป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนอาจารย์และผู้บริหารดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ห้องสมุดควรเป็นศูนย์วิชาการ และมีบริการเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อประกอบการเรียนการสอน และการวิจัย เกณฑ์การใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมจะต้องมีจำนวนพื้นที่ใช้ประโยชน์ต่อบุคลากร ต่อนิสิตเพียงพอ จำนวนห้องเรียนควรแบ่งตามขนาดและต้องคำนึงถึงความพอใจของผู้ใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทางด้านโสตอุปกรณ์การสอน ควรมีการจัดตั้งสำนักคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุน การดำเนินการของมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ตลอดจนมีการจัดตั้งสำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการการใช้ การผลิตและการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย ห้องพยาบาลจะต้องมีเพียงพอกับจำนวนนิสิต อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย มีความเป็นสัดส่วนและมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี มีพยาบาลหรือแพทย์มาอยู่ประจำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี
ของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and
Development) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดลำดับสาระดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยโดยการจัดการ
การเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ดำเนินการเก็บ
ข้อมูลในปีการศึกษา 2550 – 2551 ดังต่อไปนี้

1.1.1 ประชากรในชั้นสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของ
คณะศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

- 1) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการประจำวิทยาเขตของสถาบันการพลศึกษา 17 แห่งๆ ละ
1 คน จำนวน 17 คน
- 2) รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ประจำวิทยาเขต ของสถาบันการพลศึกษา 17 แห่งๆ ละ
17 คน
- 3) อาจารย์ที่มีหน้าที่สอนในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 17 แห่ง จำนวน 811
คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610)
และทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน
260 คน

4) นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของสถาบันการพลศึกษา 17 แห่ง จำนวน 605 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) และทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์
- 2) แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวความคิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
- 3) แบบสอบถามความเหมาะสมการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามสำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันการพลศึกษาและผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขตเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีพึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา

1.2 สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

1.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ (รายชื่อแสดงในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence) ความครอบคลุมของข้อคำถาม

และความชัดเจนของภาษา ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และอาจารย์ วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยแบบสอบถามสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับผู้บริหารและอาจารย์) ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 – 0.77 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับนักศึกษา) และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาศาสนาการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.80 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

1.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นแบบ ตรวจสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

2) แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวความคิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อ ศึกษาถึงความเห็นในเรื่อง สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีโดยใช้คำถามแบบ ปลายเปิด

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญโดยการพิจารณาความ สอดคล้องระหว่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์หรือข้อมูลที่ต้องการ ในขั้นตอนนี้ได้ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ของ Rovinelli และ Hambleton (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 50) ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 คน

2.3 นำสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุง แบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ (รายชื่อแสดงในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 นำไปทดลองใช้กับอาจารย์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.81 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

3.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นแบบตรวจสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปสำรวจความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา และหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์รวม 294 คน และนักศึกษา 361 คน โดยทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าและตราไปรษณีย์ เพื่อทำส่งกลับไปยังผู้ศึกษา

2. การสัมภาษณ์รองอธิการบดีประจำวิทยาเขต จำนวน 17 คน เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ที่มีประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบ

6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการศึกษา ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

3. หลังจากสังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา แล้วผู้วิจัยนำร่างรูปแบบฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้งแล้วปรับปรุงเป็นรูปแบบฯต่อไป

การจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษาและศิษย์เก่าเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถิติคือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.00$) มาปรับเป็นข้อคำถามเพื่อร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน สอบถามผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2. การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์รายข้อค่ามัธยฐาน มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

4.50 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาข้อความเพื่อนำไปกำหนดเป็นรูปแบบคือ ข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ การพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบกำหนดเกณฑ์แสดงค่าความสอดคล้องดังนี้

0.01 – 0.99 แสดงว่า เป็นคำตอบที่มีความสอดคล้องกันสูงมาก

1.00 – 1.99 แสดงว่า เป็นคำตอบที่มีความสอดคล้องกันสูง

2.00 – 2.99 แสดงว่า เป็นคำตอบที่มีความสอดคล้องกันต่ำ

3.00 ขึ้นไป แสดงว่า เป็นคำตอบที่ไม่มีความสอดคล้องกัน

เกณฑ์การพิจารณาข้อความเพื่อนำมากำหนดรูปแบบ คือ ข้อความที่มีค่าความสอดคล้องกัน ตั้งแต่ 1.99 ลงมา

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยการนำร่างรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นตาม จินตนาการของผู้ทรงคุณวุฒิไปให้ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษาพิจารณาร่วมกัน แล้วปรับปรุงเป็น รูปแบบที่เหมาะสมในการนำไปในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม (Item total Correlation) เป็นรายข้อ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

3.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

3.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาโดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสัมภาษณ์เพิ่มเติมของผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในการนำไปปฏิบัติ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมและในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 1 - 14

ตาราง 1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาโดยรวม

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านหลักสูตร	3.62	0.79	มาก
ด้านอาจารย์	3.87	0.71	มาก
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.16	0.66	มาก
ด้านนักศึกษา	4.22	0.44	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	3.64	0.70	มาก
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	3.88	0.46	มาก
รวม	3.90	0.63	มาก

จากตาราง 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านนักศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.16$) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\bar{X} = 3.88$) ด้านอาจารย์ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.87$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.62$)

ตาราง 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านหลักสูตร

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. มีความสอดคล้องของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน กับความต้องการของสังคมปัจจุบัน.....	4.28	0.46	มาก
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ.....	2.28	0.80	น้อย
3. การจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้สอน	3.43	0.79	ปานกลาง
4. การจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรในสาขาวิชาที่ทันจัดการเรียน การสอน.....	3.30	0.85	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
5. ความชัดเจนในการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ของหลักสูตรที่ท่านจัดการเรียนการสอน.....	3.84	0.75	มาก
6. การจัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร.....	3.68	0.84	มาก
7. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคนให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงาน.....	3.86	0.86	มาก
8. การจัดบุคลากรสำหรับดำเนินงานบริหารหลักสูตร.....	3.49	0.97	ปานกลาง
9. การจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร.....	3.53	0.92	มาก
10. การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	3.30	0.89	ปานกลาง
11. การติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง.....	4.16	0.72	มาก
12. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครองได้รับทราบ.....	3.95	0.70	มาก
13. การประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน	3.96	0.72	มาก
รวม	3.62	0.79	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 1 มีความสอดคล้องของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.28$) ข้อ 11 การติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และ ข้อ 13 การประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอนตามลำดับ

ตาราง 3 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านอาจารย์

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
14. กระบวนการสรรหาอาจารย์ตามระเบียบปฏิบัติที่สถาบันกำหนด.....	3.79	0.77	มาก
15. มีความชัดเจนของการวางแผนพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการเรียนการสอนของแต่ละวิชา.....	3.87	0.67	มาก
16. ความสอดคล้องของการวางแผนพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการเรียนการสอนของแต่ละวิชากับแนวปฏิรูปการเรียนรู้	3.81	0.71	มาก
17. การพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดอบรม แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง.....	3.81	0.78	มาก
18. การวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและวิทยฐานะ.....	3.93	0.69	มาก
19. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษา.....	3.98	0.65	มาก
20. สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (ปริญญาตรี :โท : เอก) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรายงานการประกันคุณภาพของ สมศ.....	3.87	0.69	มาก
21. ความสอดคล้องของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ กับภารกิจหลักของสถาบัน.....	3.95	0.71	มาก
22. การกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์ เป็นลายลักษณ์อักษร	3.89	0.69	มาก
23. การสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการ	3.82	0.80	มาก
รวม	3.87	0.71	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 19 จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.98$) ข้อ 21 ความสอดคล้องของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ กับภารกิจหลักของสถาบัน ($\bar{X} = 3.95$) ข้อ 11 การติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และ ข้อ 18 การวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและวิทยฐานะ ตามลำดับ

ตาราง 4 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้าน
กระบวนการเรียนการสอน

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
24. การวางแผนของอาจารย์ในสาขาวิชา มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน.....	4.13	0.73	มาก
25. การเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนของอาจารย์.....	4.28	0.45	มาก
26. การจัดทำประมวลผลการสอนในแต่ละรายวิชาของอาจารย์.....	4.08	1.34	มาก
27. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอน.....	4.13	0.49	มาก
28. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะวิชา.....	4.07	0.66	มาก
29. การใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่สอนของอาจารย์.....	4.21	0.41	มาก
30. กิจกรรมการเรียนการสอนในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น.....	4.16	0.54	มาก
31. ทักษะของอาจารย์ในการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้.....	4.23	0.58	มาก
32. การปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนจัดการเรียนการสอน	4.10	0.76	มาก
33. การจัดทำแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน.....	4.20	0.60	มาก
รวม	4.16	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 25 การเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนของอาจารย์ ($\bar{X} = 4.28$) ข้อ 31 ทักษะของอาจารย์ในการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ ($\bar{X} = 4.23$) และ ข้อ 29 การใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่สอนของอาจารย์ ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านนักศึกษา

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
34. ระบบการรับนักศึกษาตามเกณฑ์พื้นฐานที่สถาบันกำหนดไว้	4.21	0.58	มาก
35. ความชัดเจนของนโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาด้านวิชาการของสถาบัน.....	4.35	0.48	มาก
36. ความชัดเจนของการวางแผนของแผนงานกิจกรรมนักศึกษา	4.22	0.42	มาก
37. กระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย.....	4.24	0.43	มาก
38. พฤติกรรมของนักศึกษาในการใฝ่รู้ โดยการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง.....	4.21	0.41	มาก
39. จำนวนนักศึกษาที่ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....	4.17	0.38	มาก
40. ความสนใจของนักศึกษาในการเรียนวิชาสามัญ.....	4.17	0.38	มาก
รวม	4.22	0.44	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 35 ความชัดเจนของนโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาด้านวิชาการของสถาบัน ($\bar{X} = 4.35$) ข้อ 37 กระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.24$) และ ข้อ 36 ความชัดเจนของการวางแผนของแผนงานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน

การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านการวัดและ
ประเมินผล

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
41. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน.....	4.23	0.42	มาก
42. การชี้แจงเกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับทราบ.....	4.20	0.40	มาก
43. การแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน.....	3.40	0.80	ปานกลาง
44. การจัดให้มีหน่วยงานในการทำการรวมข้อสอบของสถาบัน.....	3.36	0.77	ปานกลาง
45. การวิเคราะห์ข้อสอบหรือคัดเลือกข้อสอบของผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาไว้เพื่อปรับปรุงแก้ไข.....	3.45	0.84	ปานกลาง
46. การใช้ผลการประเมินไปใช้เพื่อการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	3.37	0.78	ปานกลาง
47. การใช้ผลการประเมินการเรียนรายบุคคลไปใช้เพื่อพัฒนานักศึกษารายบุคคล.....	3.48	0.86	ปานกลาง
รวม	3.64	0.70	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 41 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน ($\bar{X} = 4.23$) ข้อ 42 การชี้แจงเกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.20$) และ ข้อ 47 การใช้ผลการประเมินการเรียนรายบุคคลไปใช้เพื่อพัฒนานักศึกษารายบุคคล ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านปัจจัย
เกื้อหนุน

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
48. ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในสถาบันกับการจัดการเรียนการสอน.....	3.67	0.95	มาก
49. การจัดบรรยากาศของห้องเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน.....	4.00	0.00	มาก
50. บรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของ.....	3.57	1.05	มาก
51. ความทันสมัยของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....	3.97	0.30	มาก
52. จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะทางศิลปะเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา.....	3.91	0.52	มาก
53. เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาล.....	4.00	0.00	มาก
54. จำนวนสนามกีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอน.....	3.96	0.35	มาก
55. การสนับสนุนงบประมาณจากภายนอกและทรัพยากรอย่างเพียงพอ.....	3.96	0.35	มาก
56. ผู้บริหารระดับสูงกว่าเห็นความสำคัญของคณะสถาบันอย่างต่อเนื่อง.....	3.88	0.59	มาก
รวม	3.88	0.46	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ข้อ 49 การจัดบรรยากาศของห้องเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน และ ข้อ 53 เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาล($\bar{X} = 4.00$) และ ข้อ 51 ความทันสมัยของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยรวม

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านหลักสูตร	3.43	0.73	ปานกลาง
ด้านอาจารย์	3.97	0.90	มาก
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.95	0.71	มาก
ด้านนักศึกษา	3.88	0.70	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.01	0.68	มาก
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	4.13	0.69	มาก
รวม	3.90	0.74	มาก

จากตาราง 8 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\bar{X} = 4.13$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.01$) ด้านอาจารย์ ($\bar{X} = 3.97$) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.95$) ด้านนักศึกษา ($\bar{X} = 3.88$) และด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.43$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านหลักสูตร

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. การชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษาทราบ.....	4.28	0.46	มาก
2. การเผยแพร่เอกสารแนวปฏิบัติการใช้หลักสูตรให้นักศึกษา	2.28	0.80	น้อย
3. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม.....	3.43	0.79	ปานกลาง
4. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถาบัน สามารถ นำไปใช้ ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่.....	3.30	0.85	ปานกลาง
5. หลักสูตรที่ศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและ ตลาดแรงงานในปัจจุบัน.....	3.84	0.75	มาก
รวม	3.43	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 1 การชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษาทราบ ($\bar{X} = 4.28$) ข้อ 5 หลักสูตรที่ศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.84$) และ ข้อ 3 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านอาจารย์

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์.....	3.68	0.84	มาก
7. จำนวนอาจารย์มีสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา.....			
8. อาจารย์และนักศึกษามีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบันน้อย.....	3.86	0.86	มาก
	3.49	0.97	ปานกลาง
9. การจัดแบ่งเวลาของอาจารย์เพื่อให้คำปรึกษา แก่นักศึกษา.....	3.53	0.92	มาก
10. การจัดอาจารย์ผู้สอนให้นักศึกษาตรงตามความรู้ ความสามารถ.....	3.30	0.89	ปานกลาง
รวม	3.97	0.90	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 8. อาจารย์และนักศึกษามีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบันน้อย ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 6 การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ($\bar{X} = 3.68$) และ ข้อ 9 การจัดแบ่งเวลาของอาจารย์เพื่อให้คำปรึกษา แก่นักศึกษา ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ตาราง 11 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
11. เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่ท่านได้รับจากอาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญแก่นักศึกษา	4.16	0.72	มาก
12. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์กับนักศึกษา.....	3.95	0.70	มาก
13. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนแก่นักศึกษา.....	3.96	0.72	มาก
14. สื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ.....	3.79	0.77	มาก
15. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละวิชานักศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปแนวคิดสำคัญของวิชานั้นๆ.....	3.87	0.67	มาก
รวม	3.95	0.71	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 11 เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่ท่านได้รับจากอาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญแก่นักศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) ข้อ 13 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนแก่นักศึกษา ($\bar{X} = 3.96$) และ ข้อ 12 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านนักศึกษา

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
16. การวางแผนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมที่ชัดเจน.....	3.81	0.71	มาก
17. การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านกิจกรรมของนักศึกษา	3.81	0.78	มาก
18. การชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมให้นักศึกษาได้รับทราบ.....	3.93	0.69	มาก
19. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	3.98	0.65	มาก
20. การเปิดรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบันเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.....	3.87	0.69	มาก
รวม	3.88	0.70	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านนักศึกษายู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 19 นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.98$) ข้อ 18 การชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมให้นักศึกษาได้รับทราบ ($\bar{X} = 3.93$) และ ข้อ 20 การเปิดรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบันเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
21. นักศึกษาได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาจากอาจารย์ผู้สอน.....	3.95	0.71	มาก
22. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา.....	3.89	0.69	มาก
23. ข้อสอบที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนแต่ละรายวิชา	3.82	0.80	มาก
24. ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลของแต่ละวิชากับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน.....	4.13	0.73	มาก
25. การแจ้งให้นักศึกษารับทราบ จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง จากการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา.....	4.28	0.45	มาก
รวม	4.01	0.68	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 25 การแจ้งให้นักศึกษารับทราบ จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง จากการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 4.28$) ข้อ 24 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลของแต่ละวิชากับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.13$) และ ข้อ 21 นักศึกษาได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผล แต่ละรายวิชาจากอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
26. ความเพียงพอของอาคารและสถานที่ในสถาบันกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา.....	4.08	1.34	มาก
27. การจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้เช่น แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่มีเสียงรบกวน เป็นต้น.....	4.13	0.49	มาก
28. ความทันสมัยของอุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา.....	4.07	0.66	มาก
29. การส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเองเท่าที่ควร เช่น สถานที่สำหรับนั่งพักผ่อน การจัดสถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น.....	4.21	0.41	มาก
30. บรรยากาศของห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าของนักศึกษา.....	4.16	0.54	มาก
รวม	4.13	0.69	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านปัจจัยเกื้อหนุนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ข้อ 29 การส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเองเท่าที่ควร เช่น สถานที่สำหรับนั่งพักผ่อน การจัดสถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น ($\bar{X} = 4.21$) ข้อ 30 บรรยากาศของห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) และ 27 การจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้เช่น แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่มีเสียงรบกวน เป็นต้น ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ตรวจสอบสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร จำนวน 294 คน และนักศึกษา 361 คน พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ดังนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบเกี่ยวกับรายละเอียดขั้นตอนและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 2 รอบๆ ที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยการหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) และรอบที่ 2 ได้เพิ่มเติมข้อมูลที่เป็นผลการตอบของกลุ่ม และของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้รับทราบ ก่อนตัดสินใจยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมอีกครั้งหนึ่งในรอบที่ 2 โดยการหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อเป็นการยืนยันในแนวความคิดและนันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังแสดงในตาราง 15

ตารางที่ 15 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา รอบที่ 1 และรอบที่ 2

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
ด้านหลักสูตร				
1. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	5.00	0.50	5.00	0.50
2. ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ เป็นระยะๆ	5.00	0.25	5.00	0.25

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
3. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่ อาจารย์ผู้สอน.....	5.00	0.00	5.00	0.00
4. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรที่ใช้ใน การ เรียนการสอนของสถาบัน.....	5.00	0.00	5.00	0.00
5. ควรมีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาใน หลักสูตร.....	5.00	0.00	5.00	0.00
6. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการ พัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.....	5.00	0.00	5.00	0.00
7. ควรมีการเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่ อาจารย์ทุกคน.....	5.00	0.50	5.00	0.50
8. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละ หลักสูตร.....	5.00	0.25	5.00	0.25
9. ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรเป็นระยะๆ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
10. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและ ผู้เรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร.....	5.00	0.00	5.00	0.00
11. ควรมีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง.....	5.00	0.00	5.00	0.00
12. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบเช่น นักศึกษาผู้ปกครอง เป็นต้น.....	5.00	0.25	5.00	0.25
13. ควรมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษา รับทราบ.....	5.00	0.50	5.00	0.50
14. ควรมีการเผยแพร่เอกสาร แนวปฏิบัติการใช้ หลักสูตรให้นักศึกษา.....	5.00	0.50	5.00	0.50
15. ควรมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระหว่าง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีสัดส่วนที่ เหมาะสม.....	5.00	0.50	5.00	0.50

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
16. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิชาชีพ ควรเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้.....	5.00	0.00	5.00	0.00
ด้านอาจารย์				
1. ควรมีการวางแผนพัฒนาอาจารย์ด้านความรู้และ ทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	5.00	0.50	5.00	0.50
2. การพัฒนาอาจารย์ ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการ เรียนการสอนควรสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการ เรียนรู้.....	5.00	0.25	5.00	0.25
3. ควรมีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่ม คุณวุฒิ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
4. ควรจัดให้มีการพัฒนาอาจารย์โดยวิธีการจัดอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ ฯลฯ	5.00	0.25	5.00	0.25
5. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษาควรมีความ เหมาะสมตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
6. สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (ปริญญาตรี:โท:เอก) ควร เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรายงานการประกัน คุณภาพของสถาบันเช่น 3:2:1 เป็นต้น.....	5.00	0.25	5.00	0.25
7. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์กับการกิจ หลักของสถาบันควรมีความสอดคล้องกัน.....	5.00	0.50	5.00	0.50
8. ควรมีการกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์ เป็น ลายลักษณ์อักษร.....	5.00	0.00	5.00	0.00
9. ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย และสร้าง ผลงานทางวิชาการ	5.00	0.00	5.00	0.00
10. กระบวนการและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็น อาจารย์ควรมีการสอบข้อเขียนและการสอบ สัมภาษณ์.....	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	. I.R.	Mdn.	I.R.
11.นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์.....	5.00	0.50	5.00	0.50
12.อาจารย์และนักศึกษาควรมีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบัน เช่นการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาสถาบันด้านต่างๆ เป็นต้น.....	5.00	0.25	5.00	0.25
13.อาจารย์ควรจัดเวลาการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและแจ้งให้นักศึกษาทราบ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
14.การจัดอาจารย์ผู้สอนควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการสอน.....	5.00	0.00	5.00	0.00
ด้านกระบวนการเรียนการสอน				
1. ในแต่ละสาขาวิชาควรมีคณะกรรมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน	5.00	0.50	5.00	0.50
2. ควรมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา.....	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ควรมีการจัดทำประมวลการสอน ในแต่ละรายวิชา.....	5.00	0.00	5.00	0.00
4. ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม.....	5.00	0.00	5.00	0.00
5. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการควรคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะรายวิชาที่เป็นวิชาภาคทฤษฎีและวิชาภาคปฏิบัติ	5.00	0.00	5.00	0.00
6. ควรมีการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา.....	5.00	0.00	5.00	0.00
7. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	5.00	0.00	5.00	0.00
8. ควรมีการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้.....	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
9. ควรมีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอน	4.00	0.50	4.00	0.50
10. ควรมีการจัดทำแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน.....	4.00	0.50	4.00	0.50
11. สื่อการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
12. นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรุปแนวคิดสำคัญของแต่ละวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน.....	5.00	0.00	5.00	0.00
13. การประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา.....	5.00	0.00	5.00	0.000
ด้านนักศึกษา				
1. ระบบการคัดเลือกนักศึกษาควรเป็นไปตามเกณฑ์พื้นฐานที่สถาบันกำหนดไว้	5.00	0.50	5.00	0.50
2. การรับนักศึกษาควรเปิดกว้างและให้โอกาสทุกคน.....	5.00	0.50	5.00	0.50
3. นโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ทางการเรียนการสอนของสถาบันควรมีความชัดเจน	4.00	0.25	4.00	0.25
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์การเปิดรับนักศึกษาเข้ามศึกษาต่อในสถาบันในหลายๆด้าน	5.00	0.50	5.00	0.50
5. กระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย.....	5.00	0.25	5.00	0.25
6. ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษา	5.00	0.250	5.00	0.250
7. การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตควรมีความสอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายหลักของสถาบัน.....	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
8. ควรมีการติดตามผลจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	5.00	0.25	5.00	0.25
9. ควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญให้เป็นที่สนใจของนักศึกษาโดยการใช้เทคโนโลยีการศึกษามาช่วยรวมทั้งการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
10. ควรมีการวางแผนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมที่ชัดเจน เช่น ส่งเสริมความรู้ในสาขาวิชาชีพตนเอง หรือมีประโยชน์ต่อสังคม เป็นต้น.....	5.00	0.00	5.00	0.00
11. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการ.....	5.00	0.25	5.00	0.25
12. ควรมีการชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมนักศึกษาให้นักศึกษาได้รับทราบเป็นระยะๆ....	5.00	0.50	5.00	0.50
13. ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้นักศึกษาได้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	5.00	0.00	5.00	0.00
14. การวางแผนด้านกิจกรรมนักศึกษาควรมีความชัดเจน	5.00	0.50	5.00	0.50
ด้านการวัดและประเมินผล				
1. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนควรเป็นไปตามเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ควรมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาได้รับทราบในการเรียนการสอนของทุกรายวิชา.....	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน.....	5.00	0.50	5.00	0.50
4. ควรจัดให้มีหน่วยงานในการทำการรวบรวมข้อสอบของสถาบันได้แก่ การจัดตั้งคลังข้อสอบ เป็นต้น.....	5.00	0.25	5.00	0.25

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	. I.R.	Mdn.	I.R.
5. ผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบหรือมีการคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ใช้.....	5.00	0.50	5.00	0.50
6. ควรมีการทบทวนและปรับปรุงข้อสอบที่ใช้สอนนักศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น.....	5.00	0.00	5.00	0.00
7. การวัดและประเมินผลของแต่ละวิชาควรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน.....	5.00	0.00	5.00	0.00
8. ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาควรมีการแจ้งให้นักศึกษารับทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง	5.00	0.50	5.00	0.50
9. ดำเนินการตัดสินผลการศึกษาตามหลักวิชาการวัดผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	5.00	0.00	5.00	0.00
1. ควรมีการจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เพียงพอ.....	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ควรมีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ควรมีการจัดบรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ให้เป็นสัดส่วนและเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	5.00	0.00	5.00	0.00
4. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย.....	5.00	0.00	5.00	0.00
5. อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะทางกีฬามีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา.....	5.00	0.25	5.00	0.25
6. เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาลควรมีจำนวนเพียงพอและทันสมัย	5.00	0.50	5.00	0.50

ตาราง 15 (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	รอบที่ 1		รอบที่ 2	
	Mdn	I.R.	Mdn.	I.R.
7. สนามกีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีขนาดที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอที่นักศึกษาสามารถใช้เล่น/เรียนได้อย่างต่อเนื่อง.....	5.00	0.25	5.00	0.25
8. การส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00
9. การจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตาราง 15 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษามีสาระจำนวนทั้งสิ้น 75 ข้อ ทุกข้อผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยในการนำไปกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ (Mdn. ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและค่า I.R. ตั้งแต่ 1.99 ลงมา) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสัมภาษณ์เพิ่มเติมของผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในการนำไปปฏิบัติ
ได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา นอกจากคำนึงถึงปรัชญาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้วยังต้องสนองความต้องการของสังคมและตลาดอาชีพจึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ การวิจัยหลักสูตรเพื่อพัฒนาและกระบวนการใช้หลักสูตรจึงต้องมีเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติขึ้นอยู่กับหลักสูตรของสาขาวิชาใดมีจุดเน้นเป้าหมาย และผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนอย่างไร ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะนำไปสู่การใช้จริงกับชีวิตของผู้เรียนและความต้องการของสังคม หลักสูตรของสถาบันควรมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกันเพื่อประโยชน์ในการเทียบโอน

ด้านอาจารย์

1. อาจารย์ควรสอนให้ตรงตามวิชาเอกที่จบการศึกษาเพื่อความเชื่อมั่นในคุณภาพ ความรอบรู้ และประโยชน์ในการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์

2. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษาควรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์การประกันคุณภาพทางการศึกษา และขึ้นอยู่กับวิชาทฤษฎีหรือปฏิบัติและธรรมชาติของแต่ละวิชาด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์กับภารกิจหลักของสถาบันควรมีความสอดคล้องกัน และควรดูจากความขยัน ความตั้งใจ และผลการเรียนการสอนของอาจารย์ซึ่งควรอยู่ในขอบเขตและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ การจัดอาจารย์ผู้สอนควรพิจารณาด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และความสามารถทางการสอน ตลอดจนบุคลิกภาพ คุณธรรม ทักษะการปฏิบัติและประสบการณ์

3. การจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายหรือไม่อยู่ที่ผู้สอนมีความรู้ความสามารถตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องวางแผนการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจในหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ประการสำคัญ ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

4. การสรรหาและการพัฒนาอาจารย์ ควรดูด้านจริยธรรม และคุณธรรมของตัวอาจารย์ ควรจัดหาอาจารย์ผู้สอนให้เหมาะกับความรู้ความสามารถและลักษณะของอาจารย์

ด้านกระบวนการเรียนการสอน

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ เช่นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ให้มาก

2. กระบวนการเรียนการสอนพึงยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดกระบวนการเรียนการสอนร่วมด้วย ใช้วิธีเรียนและค้นคว้าหลากหลายวิธี มีการประเมินผลการเรียนการสอนตลอดเวลา และใช้วิธีการประเมินผลหลายรูปแบบใช้ผลการประเมินนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

3. การปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนและอาจารย์ควรได้รับการพัฒนาวิธีการสอนรูปแบบใหม่ๆ ให้มีความหลากหลายเหมาะสมในระดับอุดมศึกษา

ด้านนักศึกษา

1. นักศึกษาควรต้องได้รับการฝึกฝนให้คิด วางแผน ทำงานเป็นคณะและติดตามผลงานให้ครบวงจรเพื่อจะได้ทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาและมีความสามัคคี

2. การจัดกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อการพัฒนาตามหลักการ/ทฤษฎี พัฒนานักศึกษาต้องมีการศึกษารูปแบบการรวมกลุ่มของผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ที่สำคัญควรมีความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการ

3. คุณลักษณะของนักศึกษาจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังหล่อหลอมดังกล่าวมา ถ้าทำ ได้สมบูรณ์ครบถ้วนทุกประเด็นก็จะได้ทรัพยากรบุคคลตามที่ต้องการ

4. ควรเน้นทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาเข้าไปในการเรียน การสอนและในกิจกรรมของนักศึกษาด้วย

ด้านการวัดและประเมินผล

1. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นไปตามหลักการและระบบแบบแผนไว้ดีแล้ว ย่อมใช้ ได้ผลดี จะให้ดียิ่งขึ้นก็ควรมีการวิเคราะห์สังเคราะห์เครื่องมือและวิธีการอยู่เสมอเพื่อผลเชิงพัฒนา อย่างไม่หยุดยั้ง

2. การประเมินผลต้องมีการ Feedback ทุกรายวิชาทั้งโดยตัวผู้เรียนกลุ่มเพื่อนและผู้สอน

3. ควรมีกฎระเบียบเพื่อถือปฏิบัติ ขณะเดียวกันควรให้ผู้สอนมีอิสระในการกำหนดรูปแบบ วิธีการวัดผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาแต่ต้องไม่ฝืนกฎระเบียบที่มีด้วย

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

1. ปัจจัยเกื้อหนุนเป็นเรื่องที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีขวัญกำลังใจและวิถีทางที่จะ ทำให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ถ้าทำได้ต้องมีงบประมาณเพียงพอ

2. ควรมีแหล่งค้นคว้าที่ทันสมัยให้นักศึกษาเช่น ห้องสมุดเสมือน ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เชื่อมโยงกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

3. ห้องสมุดเป็นหัวใจของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปฏิรูป การศึกษา นอกจากสิ่งสิ่งพิมพ์อย่างทันสมัยเพียงพอแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไปและ ในระบบออนไลน์ด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้พัฒนาไม่ทันกาลเวลาและควรสร้างสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศในการเรียนรู้ให้มาก

ผู้วิจัยสังเคราะห์ร่างรูปแบบจากข้อมูลการให้สัมภาษณ์เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมที่สามารถ นำไปขยายผลและเผยแพร่ให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันได้ดังนี้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการ พละศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร

2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์การประเมินผลการ ปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำประมวล การสอน การจัดตารางสอน วิธีสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และการ ประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา

4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล และการตัดสินผลการศึกษา

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาชนิดต่างๆ ห้องพยาบาล ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี
ของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สาระสำคัญของการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะ
ศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษาและศิษย์เก่าเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถิติ
คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า
เกณฑ์ ($\bar{X} = 3.00$) มาปรับเป็นข้อคำถามเพื่อร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน สอบถาม
ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

2. การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะ
ศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คนที่มี
ต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
(Interquartile range) เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยการหา
ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์รายข้อค่ามัธยฐาน

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยการนำร่างรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นตาม
ฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา แล้วปรับปรุงเป็นรูปแบบที่
เหมาะสมในการนำไปใช้ในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร
2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำประมวลการสอน การจัดตารางสอน วิธีสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา

4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล และการตัดสินผลการศึกษา

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาชนิดต่าง ๆ ห้องพยาบาล ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรควรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน มีการจัดทำแผนการปฏิบัติการในการใช้หลักสูตร มีการจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้สอนได้รับทราบ การประเมินหลักสูตรควรมีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้อาจารย์ผู้สอนประเมินหลักสูตร การประเมินผลการเรียนการสอนควรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และการบริหารหลักสูตรควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละหลักสูตร มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการบริหารหลักสูตร

2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ ควรมีกระบวนการและวิธีการคัดเลือกอาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์ควรมีการกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร จัดเวลาให้อาจารย์ปฏิบัติการกิจการสอนและภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ปฏิบัติการกิจการอื่น ๆ ได้แก่ การทำวิจัยและการสร้างผลงานทางวิชาการ การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ควรให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามภารกิจหลักของสถาบัน และการพัฒนาอาจารย์ควรมีการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการสอน ควรมีคณะกรรมการในการจัดทำร่วมกัน มีการจัดทำแผนการสอนและการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมเช่นความยากง่าย ความสอดคล้อง ความเกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน การจัดทำประมวลการสอน ควรให้มีการจัดทำประมวลการสอนในแต่ละรายวิชา และมีเอกสารประกอบการเรียนการสอน การจัดตารางสอน ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะรายวิชาที่เป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการจัดอาจารย์เข้าสอนให้ตรงตามวิชาเอกที่จบการศึกษา วิธีการสอนควรใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชานอกจากนั้นควรนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ ตลอดจนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนและ การประเมินผลการเรียน และ การใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา

4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา ควรมีระบบการคัดเลือกที่มีคุณภาพและมีการประชาสัมพันธ์การเปิดรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันด้วยวิธีการที่หลากหลายการพัฒนา นักศึกษา ควรสอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายหลักของสถาบันตลอดจนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพบัณฑิตต้องเป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคม มีการติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นระยะๆ

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ควรเป็นไปตามเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการสอนให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร การวัดและประเมินผลการเรียน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผล และมีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชาให้นักศึกษาได้รับทราบ จดอ่อน จดแข็งของตนเองและและการตัดสินผลการศึกษาย่างยุติธรรม

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ควรจัดให้เพียงพอและเหมาะสมกับการเรียน ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยจัดบรรยากาศให้น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ ห้องสมุดควรจัดให้ทันสมัยและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา อุปกรณ์การสอน ควรทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาโดยเฉพาะอุปกรณ์สำหรับฝึกวิชาเฉพาะ โรงยิมเนเซียมสนามกีฬาชนิดต่าง ๆ ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ห้องพยาบาลควรมีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลที่เพียงพอและทันสมัย เป็นต้น

อภิปรายผล

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารและอาจารย์ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.ด้านหลักสูตร

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ ควรมีการจัดหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการในการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ โดยควรทำเป็นระยะๆ ได้แก่ 1 ปีการศึกษาหรือ 1 ภาคการศึกษา มีการจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้อาจารย์ผู้สอนได้รับทราบ การจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของสถาบันและในเอกสารคู่มือหลักสูตรควรมีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้อาจารย์ผู้สอนได้รับทราบ และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในสภาพปัจจุบันสถาบันการพลศึกษา ต้องการที่จะปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่เนื่องจากอยู่ในช่วงของการเริ่มต้นการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี จึงทำให้ยังไม่มีการพัฒนาหลักสูตรในช่วงแรก แต่ต่อไปคงต้องมีการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้รองรับกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน ตลอดจนการแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ดังที่ชมพันธ์ ภูณชร ณ อุรุทยา (2530 : 15) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการศึกษา หลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแผนซึ่งสถาบันการศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพราะในหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล ปรัชญาหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร กิจกรรมการใช้หลักสูตร รายละเอียดวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตร วิธีการวัดและประเมินผล ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนต้องนำหลักสูตรมาวิเคราะห์ วางแผนการใช้ซึ่งการวางแผนการใช้ต้องมีการศึกษาและต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น และสอดคล้องกับวิชัช วงษ์ใหญ่ (2543 : ก) ที่กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาควรมีการให้ความสำคัญกับหลักสูตรให้มากได้แก่ การกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบันและอนาคตเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของการอุดมศึกษา ควรมีการศึกษาค้นคว้านวัตกรรมหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ การเรียนการสอน กิจกรรมเชิงวิชาการ การวิจัย การวางแผน การพัฒนาหลักสูตรให้ชัดเจน ควรมีการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตร

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการประเมินผลหลักสูตรคือ ควรมีการจัดให้อาจารย์ผู้สอนประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในการ

ประกอบอาชีพได้ การประเมินผลการเรียนการสอนควรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในการติดตามผลและประเมินผลหลักสูตรควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน เพื่อประโยชน์ในการเทียบโอน และเมื่อนำรูปแบบฯไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรก่อน เพื่อดูว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่เหมาะสมหรือไม่เพียงใด มีจุดเด่นจุดด้อยที่ใดมีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ แต่เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา จัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง การประเมินหลักสูตรจึงทำโดยการตรวจสอบ จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีอยู่ประจำของสถาบัน ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานรับผิดชอบการประเมินหลักสูตรโดยตรง ทำให้หลักสูตรไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบันได้เท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรต้องมีการปรับปรุงให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้เป็นรูปแบบมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 15) ที่กล่าวว่า ควรมีการประเมินหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆเป็นไปตามมาตรา 28 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้บัญญัติไว้ว่า หลักสูตรต้องมีความหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมและศักยภาพ สารหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการบริหารหลักสูตร คือควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละหลักสูตร และมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรแก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการจัดประชุม สัมมนาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และเมื่อนำรูปแบบฯไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่า เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารหลักสูตรมีขอบเขตที่จะต้องดำเนินงานในด้านต่างๆ หลายด้านด้วยกัน เช่น การเตรียมวางแผนงานเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ก็จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ มีการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ การเตรียมบุคลากร เป็นต้น การบริหารหลักสูตรที่จะบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ผู้บริหารควรมีการตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เนื่องจากแม้ว่าการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนที่ผ่านมา เป็นการจัดทำโดยอาจารย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่จากการที่ในปัจจุบันไม่มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร

หลักสูตร ทำให้การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่หลักสูตรให้สาธารณะชน ได้รับทราบได้ไม่มากพอ เนื่องจากขาดบุคลากรและงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ อุดุ้ย วิริยะเวชกุล (2545 : 4-6) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท หลักสูตรเป็นประมวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้าน การศึกษา การเมืองเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกสังคม หลักสูตรจึงเป็น เครื่องชี้ทางปฏิบัติของอาจารย์ เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อควบคุมการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการ สร้างเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายการศึกษา

2. ด้านอาจารย์

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในด้านการสรรหาอาจารย์ คือ กระบวนการและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ควร มีการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์และมีความยุติธรรมในกระบวนการสรรหาบุคคล เพื่อให้ได้คน ดีมีคุณธรรมและความรู้ความสามารถ การสรรหาอาจารย์ควรคำนึงถึงจริยธรรมและคุณธรรมของตัว อาจารย์ ควรจัดหาอาจารย์ผู้สอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและลักษณะของอาจารย์ และเมื่อ นำรูปแบบฯไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ พบว่าเห็นด้วย กับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการสรรหาและดำรง รักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม จากการ จัดการเรียนการสอนที่สำคัญคือต้องการอาจารย์ที่มีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ และมีวุฒิทาง การศึกษาที่ตรงกับความต้องการของสถาบัน จึงต้องมีกระบวนการสรรหาและวิธีการคัดเลือกบุคคล เข้าเป็นอาจารย์ที่ดีและมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2534:80-81) ที่ กล่าวว่าอาจารย์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการสรรหา พัฒนาและดำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณภาพ ความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในด้านการกำหนดภารกิจของอาจารย์ คือควรมีการจัดทำหนังสือหรือคำสั่งเกี่ยวกับภาระ งานของอาจารย์เป็นลายลักษณ์อักษร การจัดเวลาให้อาจารย์ปฏิบัติภารกิจการสอนและภารกิจที่ไม่ เกี่ยวข้องกับการสอน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ปฏิบัติภารกิจอื่นๆได้แก่ การทำวิจัย และการสร้างผลงานทางวิชาการ และเมื่อนำรูปแบบฯไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและอาจารย์ ก็เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทหน้าที่ ของอาจารย์ที่มีต่อสถาบันและสังคมภายนอกสถาบันซึ่งคณาจารย์จะถือเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้โดยเฉพาะภารกิจด้านการสอนที่ถือว่าเป็นงานหลัก ของอาจารย์ที่จะต้องรับผิดชอบและเตรียมพร้อมเสมอ แต่จากการที่การกำหนดภารกิจของอาจารย์ยัง

ขาดความชัดเจน เนื่องจากอาจารย์มีน้อย จึงทำให้มีภารกิจทางด้านการสอนมากและยังมีการกิจ ในการซ่อมและการแสดงอีกด้วย จึงไม่มีเวลาเพียงพอในการทำผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ตลอดจน พัฒนางานทางด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2534:80-81) ว่าควรมีการกำหนดภารกิจของอาจารย์และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติ ภารกิจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนา คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ทักษะและการดำเนินงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ที่สำคัญอาจารย์ในสถานศึกษาควรมีความตระหนักในเรื่องของจรรยาบรรณ เพราะสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถานภาพและคุณภาพของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในฐานะที่ ตกต่ำและไม่พัฒนาเท่าที่ควร

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ คือ ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ ให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามภารกิจหลักของสถาบัน และควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม การประเมินผลการปฏิบัติงานควรเป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของอาจารย์กับภารกิจหลักของสถาบันควรมีความสอดคล้องกันและควรดูจากความขยัน ความตั้งใจ และผลการเรียนการสอนของอาจารย์ ซึ่งควรอยู่ในขอบเขตและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และเมื่อนำรูปแบบไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่า เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ เพื่อที่จะปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการดำเนินงานและเพื่อกำกับดูแลและควบคุมคุณภาพ ในการดำเนินด้านต่างๆ เช่นด้านการเรียนการสอนด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนควรประเมินตนเอง เกี่ยวกับปรัชญาในการสอน การเตรียมการสอนและการดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่อง จากการที่ สถาบัน มีผู้เชี่ยวชาญ จึงมีการจัดผู้เชี่ยวชาญให้ดูแลการจัดการเรียนการสอน โดยไม่ได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นทางการ ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือ การประกันคุณภาพการศึกษา(2543 : 39) ที่กล่าวว่า ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่าง น้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ในการประเมินผลการปฏิบัติงานควรให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อตกลง ในการปฏิบัติงานโดยคณาจารย์พิจารณาจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้าให้ เหมาะสมกับสายงานทางวิชาการของหน่วยงานนั้นๆ โดยมีการกำหนดสัดส่วนเกณฑ์ภาระงานของ อาจารย์ตามแนวทางการดำเนินงานเรื่องมาตรฐานภาระงานของอาจารย์ กำหนดปริมาณผลผลิตหรือ กิจกรรมและระบุ ผลลัพธ์ของงานไว้อย่างชัดเจน กำหนดวิธีการประเมินเชิงคุณภาพ โดยให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วม กำหนดวิธีการนำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของ นิสิต คณาจารย์และบุคลากรภายในหน่วยงานมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนาอาจารย์ คือ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ด้านความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ เช่นการจัดอบรม การศึกษาดูงาน การลาศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ให้เป็นไปตามสัดส่วนการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะ ปริญญาตรี : โท : เอก และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์เป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะฉะนั้นการพัฒนาอาจารย์ที่มีเป้าหมายในการปรับปรุงการเรียนการสอนจะต้องทำให้เป็นกระบวนการครอบคลุมในเรื่องเป้าหมายและเนื้อหา กระบวนการฝึกอบรม การพัฒนาอาจารย์ยังต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงในด้านต่างๆ เหล่านี้ เพื่อให้การพัฒนาได้ผลสมบูรณ์ที่สุด เพราะการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอาชีวศึกษานับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า มีหน้าที่หลักและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยตรง จึงเป็นตัวแปรในทุกๆ ด้านให้แก่ นักศึกษาที่จะต้องได้รับการพัฒนา ให้มีความรู้และประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตลอดเวลาและต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจึงต้องวางแผนการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจใน หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ตันศิริ (2539:61-63) ที่กล่าวว่าครู เป็นปัจจัยที่เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพของคน เป็นบุคคลที่สำคัญของระบบการศึกษาซึ่งควรได้รับการพิจารณาทุกๆ ด้าน เช่นเดียวกับที่ อารุง จันทวานิช (2543:85-86) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะมีคุณภาพได้นั้นขึ้นกับกลไกการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่จัดให้แก่ นักศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพทางการเรียนการสอน คุณภาพครูบ่งบอกถึงคุณภาพของผู้เรียน สถาบันอุดมศึกษา ควรมีการพัฒนาอาจารย์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตื่นตัวให้กับอาจารย์ในการที่จะพัฒนา ตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และความก้าวหน้าในศาสตร์ของตน ตลอดจนทักษะในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในฐานะอาจารย์ที่ดีซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการเกิดคุณภาพสูงสุดกับผู้เรียน และสอดคล้องกับ มนลิส ลิทธิสมบูรณ์ (2536 : 78-82) ที่ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ในด้านการพัฒนาอาจารย์ ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการพัฒนาอาจารย์โดยตรง โดยมีลักษณะเป็น หน่วยงานกลาง มีอาจารย์คณะต่างๆ ร่วมดำเนินงานและมีโครงการต่อเนื่องระยะยาวตามแผนของมหาวิทยาลัย มีขอบเขตการดำเนินงานเป็นหน่วย พัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ และให้บริการทางวิชาการเป็นสำคัญ

3 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการทำแผนการสอน คือ ควรมีการจัดทำแผนการสอนและการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม เช่น ความยากง่าย ความสอดคล้อง ความเกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน ควรมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การทำแผนการสอนถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นตัวกำหนดจุดหมายของหลักสูตรและจะเป็นแนวทางในการสอนซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่อาจารย์ผู้สอนและสามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ยังคงขาดการทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ตลอดจนขาดการบูรณาการการทำแผนการสอนที่เป็นระบบและมาตรฐาน เนื่องจากการเรียนการสอนของสถาบันฯ ที่เน้นทักษะทางด้านกีฬา จะใช้วิธีการเรียนที่ให้ฝึกปฏิบัติและมีการปฏิบัติไปจนจบหลักสูตรของการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นการวางแผนการสอนอยู่เป็นประจำแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ สจัด อุทรานันท์ (2532:226-227) ที่กล่าวว่าแผนการสอน เป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของอาจารย์ หากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตร จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมาย เป็นเหตุให้เสียเวลาหรือบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก ซึ่งคุณค่าของกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาจากการทำแผนการสอนของอาจารย์ เพราะเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่อาจารย์ผู้ใช้หลักสูตร สามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร อีกทั้งยังช่วยให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารในการช่วยเหลือ แนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระ ที่ได้สอนไปแล้ว

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการจัดทำประมวลการสอน คือ ควรมีการจัดทำประมวลการสอนแต่ละรายวิชา เอกสารประกอบการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม เช่น ความยากง่าย ความสอดคล้องและเกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำประมวลการสอนจะช่วยให้การสอนมีระบบมีขั้นตอนมีการจัดลำดับประสบการณ์อย่างครบถ้วนและมีระเบียบ ซึ่งสถาบันยังขาดการจัดทำประมวลการสอนที่สมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขาดความพร้อมในการอบรมการจัดทำประมวลการสอนอย่างต่อเนื่อง แต่การจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ ก็มีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาอยู่แล้ว ที่ต้องมีการจัดลำดับและความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาโดยปริยาย ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544 : 65 - 69) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีประมวลการสอนเพื่อช่วยให้การสอนได้มีขั้นตอนดำเนินการและสามารถนำไป

ปฏิบัติได้ ช่วยให้ผู้สอนไม่ลืมหืมและไม่สอนซ้ำ ได้มีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมและอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการสอน ได้มีการจัดลำดับประสบการณ์อย่างครบถ้วนและมีระเบียบ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดทำประมวลการสอนได้แก่การแบ่งเนื้อหาควรคำนึงถึงความเหมาะสม ควรจะได้อำนาจจำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ตามที่สอน เพราะจะทราบว่ามีวันหยุดหรือกิจกรรมอื่นที่ทำให้การสอนขาดหายไป การหาแหล่งที่จะทำให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เช่นสถานที่ดูงาน ฝึกงานให้นักศึกษา การเชิญวิทยากรพิเศษล่วงหน้า เครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ตลอดจนวัสดุฝึก เครื่องจักรต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลการเรียน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีความเหมาะสมกับลักษณะรายวิชาที่เป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นการวางแผนการสอนที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าไม่มีการจัดการเรียนการสอนไว้จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปไม่ราบรื่น ผู้จัดจะต้องเป็นผู้เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้เกี่ยวกับวัยและพัฒนาการในแต่ละระดับชั้นดีพอควร แต่สภาพการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนการสอนให้อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ทำได้ค่อนข้างลำบากเพราะเนื่องจากอาจารย์ต้องสอนหลายที่ หลายระดับชั้น ทำให้การเตรียมตัวในการสอนไม่พร้อมเท่าที่ควร แต่ในอนาคตเมื่อมีการจัดสถานที่เรียนเรียบร้อยแล้ว การจัดทำตารางสอนคงไม่มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับอำภา บุญช่วย. (2537 : 67) ที่ได้กล่าวถึงการจัดตารางสอนว่าควรคำนึงถึงเค้าโครงของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชาวิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี แต่ละวิชาต้องใช้ห้องเรียนและอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ในลักษณะใดบ้าง จำนวนนักศึกษาที่จะลงทะเบียนในวิชาแต่ละวิชาและจัดเป็นกี่ห้อง กี่กลุ่ม ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอนแบ่งเป็นกี่คาบ คาบละกี่นาที ในหนึ่งวัน จะจัดได้กี่คาบ จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียนรวมทั้งลักษณะห้องเรียนที่ใช้ จำนวนครูอาจารย์ที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา วิทยากรพิเศษและความสะดวกในการเชิญมาสอนภาระงานสอนของอาจารย์แต่ละคน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการจัดอาจารย์เข้าสอนคือ ในการจัดอาจารย์เข้าสอนของแต่ละสาขาวิชาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการจัดอาจารย์เข้าสอนให้ตรงตามวิชาเอกที่จบการศึกษาเพื่อความเชื่อมั่นในคุณภาพ ความรอบรู้และประโยชน์ในการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดอาจารย์เข้าสอนจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและความถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สอน เพื่อให้ตรง

กับวุฒิของอาจารย์ที่จบมา ซึ่งสถาบันฯ ได้คำนึงถึงการจัดอาจารย์เข้าสอนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะเฉพาะทางที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้อาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับวุฒิที่จบมาทางด้านที่จะไปทำการสอนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์ในการจัดอาจารย์เข้าสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 346) ที่ได้กำหนดไว้ว่า ควรมีการประชุมคณะกรรมการและดำเนินการจัดตามวิชาเอก ผู้ที่เรียนวิชาเอกมาในวิชาหรือ กลุ่มวิชาใด ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีความถนัดในวิชาหรือสาขาวิชานั้นเพียงพอ ถือว่าเป็นการจัดอาจารย์เข้าสอนที่เหมาะสมที่สุดหลักการและความกว้างขวางของความรู้ในขอบเขตของวิชานั้น ย่อมจะทำให้อาจารย์ที่จบวิชาเอกนั้นๆ สอนได้ดี เพียงแต่ทำความเข้าใจกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอีกไม่มากนักก็จะสามารถนำเทคนิคใหม่ๆ ที่เคยศึกษามาทำการ ถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดตามวิชาโท ในกรณีที่ไม่ม้อาจารย์สอนเพียงพอการจัดผู้สอนที่ได้ เรียนสาขาวิชาที่จะทำการสอนนั้นเป็นวิชาโทก็อาจจะทำได้ จัดอาจารย์เข้าสอนในรายวิชาที่มี ประสพการณ์ อาจารย์บางคนอาจมีประสบการณ์หรือความชำนาญในวิชาชีพแขนงใดแขนงหนึ่ง ก็อาจจัดให้สอนในวิชาชีพที่มีความชำนาญหรือมีประสบการณ์นั้นๆ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในด้านวิธีการสอน คือควรมีการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นำเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการนำ ผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน และให้มีการใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ให้หลากหลาย และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับ ผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าจากการปฏิรูปการศึกษาได้เน้นในเรื่องการสอนโดยให้ นักศึกษาเป็นศูนย์กลางและใช้วิธีการสอนที่หลากหลายให้นักศึกษารู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีการนำเทคโนโลยีและสื่อการสอนมาใช้ในการสอนให้มาก ซึ่งธรรมชาติการเรียนการสอนของ สถาบันการพลศึกษาส่วนใหญ่เน้นการสอนโดยการทำตามแบบอย่าง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการถ่ายทอดจากอาจารย์โดยตรง ทำให้ขาดการนำเทคโนโลยีและสื่อมาช่วยในการจัดการเรียน การสอน ซึ่งสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544 : 109-110) ซึ่งกล่าวถึงการสอนโดย คำนึงถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learner - centered method) เป็นวิธีการสอนสมัยใหม่ที่คำนึงถึงภูมิหลัง และความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนเป็นหลัก ในการดำเนินการสอนในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ควบคุม เป็นที่ปรึกษาและบ่อยครั้งเป็นผู้รับจากประสบการณ์ในชั้นเรียน ร่วมกับนักศึกษา วิธีการสอนแบบนี้ออกมาในลักษณะเป็นการสอนกลุ่มย่อย มีการอภิปรายโต้แย้ง แลกเปลี่ยนความเห็น การทดลองปฏิบัติและการใช้อุปกรณ์การสอนสมัยใหม่เข้าช่วย เพื่อให้นักศึกษา และอาจารย์ หาข้อมูล ข้อสรุปและทางแก้ปัญหาาร่วมกันในระหว่างการเรียนรู้ วิธีนี้จะทำให้การศึกษา

ได้ผลประโยชน์ที่สุดสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ นำความสนุกสนานและความพอใจทั้งผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับฮิคแมน (Hickman, 2000) ที่ได้วิจัยเรื่องการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์พบว่า การประเมินผลการสอนของอาจารย์ต้องประกอบด้วยวางแผนการสอนเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียนและความก้าวหน้าของผู้เรียน มีการจัดการเกี่ยวกับเวลา สถานที่เอกสาร สื่ออุปกรณ์ในการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีวิธีการสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม มีวิธีการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน มีการจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าธรรมชาติการเรียนการสอนของสถาบันการพลศึกษาส่วนใหญ่เน้นการสอนโดยการทำตามแบบอย่าง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการถ่ายทอดจากอาจารย์โดยตรง จึงขาดการนำเทคโนโลยีและสื่อมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการสอนซ่อมเสริมคือ ควรมีการวางแผนการสอนซ่อมเสริมในแต่ละรายวิชาโดยการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนโดยวิธีการปรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนการสอนซ่อมเสริม และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในสภาพปัจจุบันมีการเปิดสอนหลากหลายสาขาวิชา ทำให้นักศึกษาที่มาเรียนมีความรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อปรับทิศทางการเรียน ปรับความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนและเนื้อหาวิชาเป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นการสอนปรับพื้นฐาน ความรู้ของนักศึกษาก่อนจะเข้าสู่หลักสูตร มักจะนำมาใช้เมื่อได้รับนักศึกษาใหม่จากสถานศึกษาแตกต่างกันทำให้พื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมมักจะเป็นการเรียนในหมวดวิชาบังคับที่ต้องเรียนร่วมกัน การสอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอนเป็นการพบข้อบกพร่องของนักศึกษาที่ไม่เข้าใจบทเรียนบางตอน จึงทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้ติดตามการเรียนต่อไปได้ทันและเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน การสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัวเมื่อมีการวัดผลในวิชาแล้ว ปรากฏว่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีจุดประสงค์บางจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านจึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้สอบแก้ตัวใหม่

4 ด้านนักศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการคัดเลือกนักศึกษา คือควรมีการประชาสัมพันธ์การเปิดรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่น อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุหนังสือพิมพ์ ระบบการคัดเลือกนักศึกษาควรเป็นไปตามเกณฑ์พื้นฐานที่สถาบันกำหนดไว้และควรเปิดกว้างในการรับนักศึกษาสำหรับบุคคลที่ไม่เก่งพลศึกษา โดยอาจเปิดรับในบางสาขาวิชาและต้องมีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการวัดที่เหมาะสมและเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็น

ของผู้บริหารและอาจารย์พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การคัดเลือก นักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน และเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพราะ นักศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญ ต่อเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา ก็คือการผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพต่อสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพของ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542:81-82) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านนักศึกษา ตั้งแต่การรับนักศึกษาใหม่ ภารกิจของ นักศึกษา การติดตามและประเมินคุณภาพบัณฑิตถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญซึ่งควรมีการกำหนด หลักและวิธีการที่จะพิจารณานักศึกษาในทุกๆด้านให้มีคุณภาพคือ การคัดเลือกนักศึกษาเพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดตรงตามสาขาที่เรียน มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียน เช่นเดียวกับ ชูเวช ชาญสง่าเวช (2542:75) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการคัดเลือกควรมีการพัฒนาให้ตรงกับธรรมชาติของสาขาวิชาที่เรียนได้แก่ ผลการเรียนรู้ระดับมัธยมปลาย ผลการสอบวิชาพื้นฐานวิชาการ และวิชาชีพเฉพาะ และผลการสอบสัมภาษณ์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนานักศึกษา คือควรมีการชี้แจงหรือ ประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมนักศึกษาให้ทราบเป็นระยะๆ การวางแผนด้านกิจกรรมนักศึกษา ควรมีความชัดเจนเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ส่งเสริมความรู้ในสาขาวิชาชีพทางด้านพลศึกษาโดย เน้นทางด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา และมีการนำสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปช่วยในการเรียนการสอนและเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาในระดับปริญญาตรี จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีลักษณะส่วนบุคคล เพื่อไปปฏิบัติงานและมีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจและความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาน้อยมาก เช่นชมรม การทัศนศึกษาและการศึกษาดูงาน เนื่องจากธรรมชาติการจัดการเรียนการสอนของสถาบันฯ ซึ่งสอดคล้องกับสำเนาวัชรศิลป์ (2544 : 33) กล่าวว่าพัฒนานักศึกษาเป็นการแสดงความพยายามที่ทำให้ให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ใน 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านสติปัญญาโดยเน้นเรื่อง การใช้ความคิด การวิเคราะห์ ด้วยเหตุผล ด้านศีลธรรมโดยให้ยึดมั่นในความเชื่อและแนวทางปฏิบัติของศาสนา และด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพเพียบพร้อมด้วยคุณค่า คุณภาพและคุณประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาให้ความสนใจและความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาน้อย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในด้านคุณภาพบัณฑิต คือควรมีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับ

ปรัชญาและเป้าหมายหลักของสถาบัน มีการติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นระยะๆ มีการจัดงานประชุมวิชาการศิษย์เก่า การให้รางวัลศิษย์เก่าดีเด่นที่ทำประโยชน์แก่สังคม และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพราะฉะนั้นจึงได้เน้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและทักษะการฝึกปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวอย่างหนักเสมอมา ซึ่งทำให้ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตที่จบออกไปเป็นผู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือของสังคมและความต้องการของตลาดแรงงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ (2542:81-82) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้าน นักศึกษาตั้งแต่การรับนักศึกษาใหม่ ภารกิจของนักศึกษา การติดตามและประเมินคุณภาพบัณฑิตถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญซึ่งควรมีการกำหนดหลักและวิธีการที่จะพิจารณานักศึกษาในทุกๆด้านให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษามีเป้าหมายสูงสุดคือผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีคุณลักษณะคือความเป็นผู้นำในสังคมสามารถชี้นำชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การดำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ และมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ มีคุณธรรม มีความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ และจากการวิจัยของ วรพรรณ กิรานนท์ (2540 : 156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและสังคมคือคุณลักษณะด้านมีความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสนใจ ใฝ่หาความรู้และความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ

5. ด้านการวัดและประเมินผล

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการวัดผลและประเมินผล คือสถาบันควรกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการสอนให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและควรแจ้งให้อาจารย์ทุกคนรับทราบการวัดและประเมินผลของแต่ละวิชาควรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลควรเป็นไปตามเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน ขณะเดียวกันควรให้ผู้สอนมีอิสระในการกำหนดรูปแบบวิธีการวัดผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา แต่ต้องไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบที่มีด้วย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาได้รับทราบทุกรายวิชาและเมื่อนำรูปแบบไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการวัดผลและประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้ของการจัดการ

เรียนการสอน เพราะเป็นกระบวนการตรวจสอบว่านักศึกษาได้เรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด และจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเน้นทักษะการเรียนรู้ทางด้านการปฏิบัติและวิธีการสอน ที่อาจารย์ต้องปฏิบัติให้ดูเพื่อเป็นแบบอย่างซึ่งจะทำให้ต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดเวลา เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานของสถาบันที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช (2540 :11-15) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ ควรวัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่ดีในการวัดมีความยุติธรรมในการวัดผลการศึกษา การแปลผลได้ถูกต้องและการใช้ผลการวัดให้คุ้มค่าและสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช กิจและนราณพดล สิบหมื่นเปี่ยม (2547:57-58) ที่กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการศึกษา ควรคำนึงถึง 1) ความถูกต้อง เพราะการประเมินควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดจริงๆ กระบวนการ ผลผลิต และคุณค่าที่คาดหวังจากผู้เรียน การประเมินผล ควรทดสอบตามจุดมุ่งหมาย และให้โอกาสผู้เรียนในการแสดงความสำเร็จในการเรียนรู้ และควรรวมผลความสำเร็จของนักศึกษามาประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้และความเข้าใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอที่จะยืนยันผลสำเร็จที่ออกมา 2) ความชัดเจน เกณฑ์การประเมินผลควรมีความชัดเจนเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดเผยต่อสาธารณะได้ นักศึกษาได้รับทราบการตัดสินใจความรู้ความสามารถ 3) ความยุติธรรม การประเมินผลควรแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมสำหรับผู้เรียนทุกคน 4) ความสมบูรณ์ครบถ้วน การพิจารณาตัดสินความก้าวหน้าของผู้เรียนควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้แหล่ง ข้อมูลและวิธีการที่หลากหลายและ 5) การประเมินที่สอดคล้องและคำนึงถึง ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้การให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพของผู้เรียน อาจสังเกตได้จากพฤติกรรมของผู้เรียนและทัศนคติของผู้เรียนและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ:2546:52-53) ตามมาตรา 26 ที่กำหนดให้การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนควรเป็นรูปแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีการประเมินที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมและการทดสอบ เป็นต้น

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล คือควรมีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชาให้นักศึกษาได้รับทราบจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง มีการทบทวนและปรับปรุงข้อสอบที่ใช้สอบนักศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ข้อสอบหรือมีการคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ในคลังข้อสอบ และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล ต้องมีผู้รับผิดชอบตามลำดับขั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทบทวนได้ตามกระบวนการต่างๆที่ได้มีการปรึกษาหารือและตกลงกันของคณะกรรมการที่สถาบันได้ตั้งขึ้น ซึ่งความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผลของอาจารย์มีค่อนข้างสูงเพราะเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนจะมีการชี้แจงและแนะนำจุดอ่อนจุดแข็งให้นักศึกษาทราบเป็นระยะๆ เพื่อความถูกต้องและมีการทดสอบอยู่ตลอดเวลาโดยดูจากการฝึกซ้อม เพราะเป็นเรื่องของทักษะที่ต้องฝึกปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 200-201) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบในด้านการวัดและประเมินผลว่า ควรมีการกำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ในเรื่องประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบ และการเก็บคะแนนสอบแต่ละครั้ง มาตรฐานในการสอบวัดผล การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ มีการส่งเสริมอาจารย์ให้มีความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล โดยการจัดฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบจากการวิจัยของ กิ่งแก้ว เอื้อวงษ์ (2542 : 33) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระพิบูลฯ พบว่า ทฤษฎีตามทัศนะของนักศึกษาพบว่า การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาและทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นหลักสูตร การสอนการวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอนและมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด นอกจากนั้นการวัดผลการศึกษาจะช่วยชี้ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่

6.ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านอาคารสถานที่ คือควรมีการจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดบรรยากาศห้องเรียนให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ให้เป็นสัดส่วนและเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และเมื่อนำรูปแบบไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อเพราะสถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพที่สำคัญสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดและจัดให้มีระเบียบแบบแผน กิจกรรมและเกณฑ์ต่างๆให้เกิดคุณภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ให้มากเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาคารสถานที่เป็นสิ่งจำเป็น

ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาและควรมีการจัดระเบียบแบบแผนต่อการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด แต่ยังคงความพร้อมเนื่องจากอาคารเรียนยังก่อสร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ ทำให้บรรยากาศไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามในอนาคตเมื่อการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ ก็จะทำให้มีสถานที่และอาคารเรียนทางด้านสาขาวิชาต่างๆสมบูรณ์มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา (2543:79-80) ที่กล่าวว่าปัจจัยเกื้อหนุนเป็นสิ่งสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษาควรมีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็กและแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา และไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2544:10-11) กล่าวเพิ่มเติมว่าสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดให้มีระเบียบแบบแผนและเกณฑ์ต่างๆ ในด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ระเบียบว่าด้วยการใช้สถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แผนการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตลอดจนความพึงพอใจในการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกณฑ์การใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ใช้ประโยชน์ต่อบุคลากร จำนวนพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ต่อหัวนิสิต จำนวนห้องเรียนแยกตามขนาดชั้นเรียน โดยเฉลี่ยจากการวิจัยของ พิมพ์ศรี เปานิล (2530 : 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่มหาวิทยาลัยจัดสภาพให้เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง การสร้างประสบการณ์ที่ดีก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงาม และเป็นการริเริ่มนิสัยทางการเรียนที่ดีอีกด้วย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านห้องสมุด คือควรเอื้อต่อการค้นคว้าของนักศึกษาโดยการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สถาบันควรจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งสื่อที่เป็นอุปกรณ์ต่างๆและสื่อที่เป็นบุคคล เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้โดยสถาบันควรจัดให้พร้อมทุกเมื่อเช่น สถานที่สำหรับนั่งอ่านหนังสือและสถานที่สำหรับให้นักศึกษาทำงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม มีการจัดแหล่งค้นคว้าที่ทันสมัยให้นักศึกษา เช่นห้องสมุดเสมือนจริง เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เชื่อมโยงกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ และเมื่อนำรูปแบบฯไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่สำคัญอย่างยิ่งของสถาบันการศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านสื่ออุปกรณ์การสอน คือควรมีการจัดหาอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการ

จัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกวิชาเฉพาะทางศิลปะ และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดของผู้บริหารและอาจารย์พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีการศึกษา อุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญแก่อาจารย์ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในการช่วยสอนและยังเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน เป็นแหล่งฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ แต่ในปัจจุบันการดำเนินการในเรื่องของอุปกรณ์การสอนยังขาดแคลนอาจเนื่องมาจาก งบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมบำรุงมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษา (2543 : 78-81) ที่กล่าวว่า สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ควรทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการการใช้ การผลิตและ บำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยแก่อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่และนิสิตของมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน เป็นแหล่งฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ และใช้เป็นสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติ จากการวิจัยของพจนารถ ทองคำเจริญ (2539 : 140) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต ในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพบว่า ประเภทบริการในระบบ อินเทอร์เน็ต ที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาบ่อยที่สุดคือ การสืบค้น ข้อมูลแบบเว็ลด์เวย์เว็บ จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตจะมีบทบาทและเป็นสื่อสำคัญของการเรียนการสอนในอนาคตอันใกล้นี้อย่างแน่นอนทั้งนี้เพราะ นักศึกษาได้ใช้คุณสมบัติของอินเทอร์เน็ตและวิธีการที่ใช้อินเทอร์เน็ตเช่นการอภิปรายโต้แย้ง การศึกษาจากฐานข้อมูล การไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ทำให้สร้างสภาพการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านห้องพยาบาล คือเครื่องมือการรักษาพยาบาลควรมีจำนวนเพียงพอและทันสมัย เช่น เครื่องมือวัดความดัน เตียงนอน เป็นต้น และเมื่อนำรูปแบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่าเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญทุกข้อที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าห้องพยาบาลถือว่าเป็นสวัสดิการที่สำคัญที่สถาบันอุดมศึกษา จัดให้กับนักศึกษาทุกระดับ และได้มีการปรับปรุงและพัฒนาโดยตลอดแต่เนื่องจากบุคลากรทางด้านพยาบาลหรือผู้ดูแลห้องพยาบาลมีไม่เพียงพอ ขาดเจ้าหน้าที่พยาบาลโดยตรง และในปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงดำเนินการจ้างและหาอัตรากำลังมาดำเนินการทางด้านดูแลการเจ็บป่วยให้กับนักศึกษา ตลอดจนมีการจัดซื้อยาและอุปกรณ์ในการรักษาให้ทันสมัยต่อไปซึ่งสอดคล้องกับทบวงมหาวิทยาลัย. (2543 : 8) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีห้องพยาบาล อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการและการรักษาพยาบาลที่เพียงพอในการจัด

การเรียนการสอน และแอสเวิร์ทและฮาร์เวย์ (Ashworth and Harvey, 1994) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทิศทางและอนาคตของการอุดมศึกษา พบว่าสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาจำเป็นที่จะต้องอาศัยสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งสิ่งเอื้ออำนวยด้านทรัพยากรบุคคล ห้องพยาบาล อาคารสถานที่สำหรับการเรียนและการสนับสนุนการ สำหรับดัชนีชี้วัดความมีคุณภาพของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกได้แก่ จำนวนและประเภทของสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก ลักษณะห้องเรียน ที่นั่งเรียน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสถานที่เพื่อการออกกำลังกายและการพักผ่อนหย่อนใจความปลอดภัย ความสะดวกและความเป็นระเบียบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาตามกระบวนการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบคุณภาพของการศึกษา 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้ไปทดลองใช้ในบางด้านก่อน หากได้ผลดีก็ควรนำรูปแบบในด้านอื่นๆ ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถาบันต่อไป

2. สถาบันการพลศึกษาควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนี้ ไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน เพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนตามองค์ประกอบคุณภาพของการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ดีในแต่ละวิชาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ชูติมา. มโนมัตถ์ด้านการพัฒนาอาจารย์ การประชุมทางวิชาการ การพัฒนา
การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523
- กรมศิลปากร. “บทบาทของบุคคลากรกับการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการเผยแพร่
 และประชาสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรม,” (2542, พฤศจิกายน). วารสารกรมศิลปากร
 กรมศิลปากร 12 (1) : 14. 2542, พฤศจิกายน
- _____. รายงานการสัมมนา การปฏิรูปการศึกษาของกรมศิลปากร ณ โรงแรม
 เวียงใต้. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2544ก
- _____. สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ งานแผนและงบประมาณสถิติการศึกษา
 ประจำปีการศึกษา 2545. 2545ข
- กรณีการ์ พงษ์สนธิ. การเสนอโครงการพัฒนาคณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. 2525. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2527
- _____. หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ.2542. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :
 พริกหวานกราฟฟิค. 2542
- กองศิลปศึกษา. การจัดทำหลักสูตรของวิชาวิทยาลัยนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2531
- กิ่งแก้ว เอี้ยวแหลม. สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบัน
 เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา.
 ปริญญานิพนธ์ คศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. 2542. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิทย์ กังสนันท์. วิสัยทัศน์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. เอกสารประกอบการศึกษาวิชา
 2708792 . ภาคต้น. ปีการศึกษา 2539. 2539
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนคริน
 ทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา. 2543
- จรัส สุวรรณเวลา. รื้อปรับสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ. 2539

ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2530ก

_____. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2540ข

ชูเวช ชาญสง่าเวช. การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ : ที.พี

พริ้นท์. 2542

เจ้า สิทธิชัย. “การพัฒนาคณาจารย์ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา,” วารสารครุศาสตร์. 12(2) :

95-106. 2526, ตุลาคม-ธันวาคม

ทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่องระบบการวัดและประเมินผล

ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

2543ก

_____. นโยบายแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. ส่วนวิจัยและ

พัฒนาสำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544ข

_____. การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. บทสรุปสำหรับ

ผู้บริหาร โครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.

กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545ค

ทศนา เขมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545

ธรรมบุญ ศรีจันทน์. ปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษา

สังกัดกรมศิลปากร. วิทยานิพนธ์. ศ.ม. (บริหารการศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544. ถ่ายเอกสาร.

รเรศ พิษชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมญวน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์

เมื่อ 18 สิงหาคม 2546.

นฤมล ชันสัมฤทธิ์. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์.

วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. 2542. ถ่ายเอกสาร.

นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะ

ปฏิบัติครูวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. ถ่ายเอกสาร.

นัยนา ชุมทรัพย์. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะครูเทศบาลเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. 2536. ถ่ายเอกสาร.

นาราวดี ศิริโรจน์. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการ

ของวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543. ถ่ายเอกสาร.

นิลวรรณ วรรณะลี. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงสาขาวิชา

นาฏศิลป์ไทยของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2527. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2541.

ถ่ายเอกสาร.

นิวัฒน์ สุขประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เต็มญวน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์

เมื่อ 18 สิงหาคม 2546.

ประวิตร โหรา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตเพาะช่าง ในทัศนะของนักศึกษาศิลปะ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2540. ถ่ายเอกสาร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา. 2535

ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์. ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542

พจนารถ ทองคำเจริญ. สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนใน

สถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(โสตทัศนศึกษา) กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

2544.

พิมพ์ศรี เปานิล. บรรยายการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิต.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2530.

ถ่ายเอกสาร.

เพทาย ทองมหา. “วิชาชีพครูไทย : ปัจจุบันปัญหา,” ข่าวครูสภา. 19(3) : 15. 2534, 16 สิงหาคม

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาคณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524ก
- _____. เพื่อความเข้าใจสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2526
- ไพศาล หวังพานิชกิจ และนราณชล สิบหมื่นเปี่ยม. แนวทางการจัดหลักสูตรวิชา พลศึกษาและ
สุขศึกษา ประเทศออสเตรเลีย : เอกสารแปลและเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : ทรัพย์วิสุทธิ. 2538
- มนลธิ สิริสมบุญ. “รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,” วารสารการศึกษา
แห่งชาติ. 27(3) : 78-82. 2536, กุมภาพันธ์ – มีนาคม
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. คู่มือประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. 2545
- เมืองทอง เขมมณี. “บทบาทของครู,” เอกสารคู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน.
หน่วยพัฒนาคณาจารย์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530
- รจนา สุนทรานนท์. คุณลักษณะทางวิชาชีพของบัณฑิตวิทยาลัยนาฏศิลป์ ตาม
ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ บัณฑิตและผู้บังคับบัญชา. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2537.
ถ่ายเอกสาร.
- รหัน แดงจวง. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลังมัธยมศึกษา :
กรณีศึกษา โครงการครูทายาท. รายงานการวิจัย ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2536
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. สภานายความ. กรุงเทพฯ : สภานายความ. 2540
- วรพรรณ กิรานนท์. การวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2540
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. “ลักษณะทางธรรมชาติของผู้เรียนอุดมศึกษา,” การพัฒนาการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544

วิชัย ตันศิริ. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคตแนวคิดและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มติชน. 2539

วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2526

วิทยาลัยนาฏศิลป์. คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองวิทยาลัยนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2545

สัจด์ อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เซนเตอร์พับลิเคชั่น. 2532

สดีโส อัสววิไล. “ การพัฒนาอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,” ในการพัฒนา

การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. โครงสร้างการแบ่งงาน. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 2542

_____. มาตรฐานและดัชนีชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.

กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. 2544

สมคิด แก้วสนธิ. “ความมุ่งหวังด้านการพัฒนาอาจารย์ของผู้บริหาร,” รายงานการ

สัมมนาเพื่อวางแผนในการดำเนินการพัฒนาอาจารย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2522

สมปอง นกน้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมญวน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์

เมื่อ 18 สิงหาคม 2546.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. “การสอนแบบ Reseach Based Learning,” วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 6(1) : 2.

2537, มกราคม-มิถุนายน

สมัย ขาวนวล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมญวน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์

เมื่อ 18 สิงหาคม 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.. จากแผนพัฒนาคนสู่แผนพัฒนาครู. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

โครงการพิเศษเพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครูฯ (สปก.). 2539

_____. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดค้นต้นแบบการเรียนรู้ด้านหลักทฤษฎีและ

แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. 2540

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542. คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูป

อุดมศึกษา. 2543

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. รายงานการศึกษาวิเคราะห์เพื่อปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. เล่ม 2. สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์. การศึกษา. กรุงเทพฯ :

กรมศิลปากร. 2543

สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับ

การประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพ. 2543

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศออกเตรเลียและนิวซีแลนด์.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ. 2547

สำเนา ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา : กรุงเทพฯ :

ภาควิชาการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2534

สิริชัยชาญ พักจำรูญ. วิวัฒนาการและอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการ

พัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539. ถ่ายเอกสาร.

สุกัญญา ตั้งวงษ์พิมข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมบุญน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์

เมื่อ 18 สิงหาคม 2546.

สุกัญญา พยัคฆ์เกษม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมบุญน เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัย

นาฏศิลป์ เมื่อ 19 สิงหาคม 2546.

สุกัญญา ศิริตันติกร. “เทคนิคและกระบวนการสอนระดับอุดมศึกษา,” การพัฒนาการ

เรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ, 2524

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 2526

สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร The Knowledge Center.

เชียงใหม่ : ในเครือกมลเชียงใหม่ จำกัด. 2546

สมิตร คุณานุกร. “การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร,” วิทยาจารย์.

2(2) :137. 2518, มีนาคม

สุริยา เหมตะศิลป์. การพัฒนาหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินมหาวิทยาลัย

ทักษิณ ด้วยเทคนิคเดลฟาย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2542

สุวิทย์ มูลคำ. แฟ้มสะสมงาน. กรุงเทพฯ : ที.พี. พริน จำกัด. 2546

อดุลย์ วิริยะเวชกุล. “วงการแพทย์,” วารสารการแพทย์. 49(136) : 4-6. 2545

- อมรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2546. ถ่ายเอกสาร.
- อมรวิชัย นาคทรพ. ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก. 2539
- อรุณี โคตรสมบัติ. การศึกษาทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542. ถ่ายเอกสาร.
- อัญญา วัฒนาณรงค์. “การพัฒนาคนอาจารย์,” ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 17. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 1(17) : 57. 2542
- อานวย เลิศขยันดี. คู่มือสร้างข้อทดสอบและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : อานวยศิลป์การพิมพ์. 2535
- อำภา บุญช่วย. การบริหารเวลาภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์เฮาส์. 2537
- อำรุง จันทวานิช. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา : แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 2542
- _____. ข้อมูลระดับความคิดจากการปฐมนิเทศอาจารย์ ของการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต. 2543
- อิสเรศ พิพัฒน์มงคลพร. รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2542. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล ตูจินดา. หลักสูตรและวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์เฮาส์. 2532
- อุษา สบฤกษ์. การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. ถ่ายเอกสาร.
- อุษา สบฤกษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธวัช เดิมฉายา เป็น ผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ้เมื่อ 19 สิงหาคม 2546.
- Ashworth , Allan. and R.C. Harvey. **Assessing in Future and Higher Education.** London : Jessica Kingsley Publisher. 1994.
- Astuto , Terry A. and others. **Roots of Reform :Challenging the Assumptions that Control Education Reform.** Phidelta Kappa, Bloomington : Educational Foundations. 1994.

- Ellies , Arthur K. and Hurs. **Introduction to the Foundations of Education**. New Jersey : Prentice Hall Inc. 2002.
- Hickman, George A.(). **The Management of Teaching for Quality Improvement**. Chiang-Mai : Chiang-Mai University. 2000.
- Krejice, Robert V., & Morgan, Daryle W. “Determining Sample for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement**. 30(1) : 607-610. 1970, Autumn
- Kuh G.D. and others. “**The Development of Process Indicators to Estimate Student Gains Associated With Good Practices in Undergraduate Education,**” *Research in Higher Education*. 38(4) : 435-454. 1998.
- Linstone, Harold A. “The Delphi Technique,” in **Handbook of Futures Research**. Edited by **File Fowles**. Connecticut : Greenwood Press. 1978.
- McNeil, John D. **Curriculum : A Comprehensive Introduction**. Boston : Little, Brown and Company. 1977.
- Owlia, Mohammad S. and Elaine M. Aspinwall. “A Farmework For The Dimensions Of Quality in Higher Education,” **Quality Assurance in Education**. 4(2) : 12-20. 1996, January
- Patrick, William J and Stanley, Elizabeth C. “Teaching and Research Quality Indicators and the Shaping of Higher Education,” **Research in Higher Education**. 5(8) : 120-121. 1998.
- Ramsden, Paul. **Learning to Teach in Higher Education**. London : Routledge. 1993.
- Saylor. J. G. , W. M. Alexandre and Arthur J. Lewis. **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4th ed. New York : Holt , Rinehart and Winston . 1981.
- Sparks, George M. and Joanne M. Simmons. “Synthesis of Research of Staff Development for Effective Teaching,” **Educational Leadership**. 41(2) : 65-72. 1983, November
- Taba, Hilda. **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace. 1962.
- Tylor, Ralph W. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : The University of Chicago. 1970.

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
2. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
ที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายปรีชา เพือกขวัญดี
2. นายบัณฑิต หาญธงชัย
3. นายวันชัย กองพลพรหม

2. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

1. นางวาสนา	มั่งคั่ง
2. นายณรงค์	ช่วยเอื้อ
3. นางสาวจินตนา	เทียมทิพร
4. นายชุมพล	วงศ์คำจันทร์
5. นางสาวรำไพ	ศูนย์จันทร์
6. นางวราภรณ์	จินตสกุล
7. จำเริญณรงค์	คำจันทร์
8. นายเกษมสุข	ทุมแสน
9. นางจิราพร	โชติภัก
10. นายชาติรี	อิมแก้ว
11. นางรัตนาพร	กองพลพรหม
12. นายวันชัย	กองพลพรหม
13. นายชลัช	ภิรมย์
14. นางอารีย์	แก่นวงศ์คำ
15. นายอดุลศักดิ์	ไชยมณตรี
16. นางพัฒน์	ศักดิ์เดชานนท์
17. นายสุชิน	ม่วงมี

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับผู้บริหารและอาจารย์)
2. แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (สำหรับนักศึกษา)
3. แบบสอบถามความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1
4. แบบสอบถามความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2
5. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวความคิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้บริหารสถาบัน

แบบสอบถาม

เรื่อง

แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา (สำหรับผู้บริหารและอาจารย์)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับ
สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับ
ปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านอาจารย์
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผล
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ
ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

☐ ผู้บริหาร ตำแหน่ง

☐ อาจารย์ สาขาวิชา

2. ชื่อสถานที่ปฏิบัติงาน.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับปัญหาของท่านมากที่สุด เกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านต่างๆ เพียงช่องเดียวเท่านั้น คำนวณน้ำหนักของคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร					
1. มีความสอดคล้องของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน					
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ					
3. การจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้สอน					
4. การจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านจัดการเรียนการสอน					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ความชัดเจนในการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ของหลักสูตรที่ท่านจัดการเรียนการสอน					
6. การจัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร					
7. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคน ให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงาน					
8. การจัดบุคลากรสำหรับดำเนินงานบริหารหลักสูตร					
9. การจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร					
10. การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					
11. การติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
12. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครองได้รับทราบ					
13. การประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน					
ด้านอาจารย์ 14. กระบวนการสรรหาอาจารย์ตามระเบียบปฏิบัติที่สถาบันกำหนด					
15. มีความชัดเจนของการวางแผนพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการเรียนการสอนของแต่ละวิชา					
16. ความสอดคล้องของการวางแผนพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการเรียนการสอนของแต่ละวิชา กับแนวปฏิรูปการเรียนรู้					
17. การพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดอบรม แนะนำช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18. การวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและวิทยฐานะ					
19. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษา					
20. สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (ปริญญาตรี :โท : เอก) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรายงานการประกันคุณภาพของ สมศ.					
21. ความสอดคล้องของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ กับภารกิจหลักของสถาบัน					
22. การกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์ เป็นลายลักษณ์อักษร					
23. การสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการ					
ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
24. การวางแผนของอาจารย์ในสาขาวิชา มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน					
25. การเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนของอาจารย์					
26. การจัดทำประมวลผลการสอนในแต่ละรายวิชาของอาจารย์					
27. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอน					
28. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะวิชา					
29. การใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่สอนของอาจารย์					
30. กิจกรรมการเรียนการสอนในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31. ทักษะของอาจารย์ในการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้					
32. การปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนจัดการเรียนการสอน					
33. การจัดทำแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน					
ด้านนักศึกษา					
34. ระบบการรับนักศึกษาตามเกณฑ์พื้นฐานที่สถาบันกำหนดไว้					
35. ความชัดเจนของนโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ด้านวิชาการของสถาบัน					
36. ความชัดเจนของการวางแผนของแผนงานกิจกรรมนักศึกษา					
37. กระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย					
38. พฤติกรรมของนักศึกษาในการใฝ่รู้ โดยการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง					
39. จำนวนนักศึกษาที่ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น					
40. ความสนใจของนักศึกษาในการเรียนวิชาสามัญ					
ด้านการวัดและประเมินผล					
41. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน					
42. การชี้แจงเกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับทราบ					
43. การแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
44. การจัดให้มีหน่วยงานในการทำการรวมข้อสอบของสถาบัน					
45. การวิเคราะห์ข้อสอบหรือคัดเลือกข้อสอบของผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาไว้เพื่อปรับปรุงแก้ไข					
46. การใช้ผลการประเมินไปใช้เพื่อการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
47. การใช้ผลการประเมินการเรียนรายบุคคลไปใช้เพื่อพัฒนานักศึกษารายบุคคล					
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน					
48. ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในสถาบันกับการจัดการเรียนการสอน					
49. การจัดบรรยากาศของห้องเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน					
50. บรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของ					
51. ความทันสมัยของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
52. จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะทางศิลปะเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
53. เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาล					
54. จำนวนสนามกีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอน					
55. การสนับสนุนงบประมาณจากภายนอกและทรัพยากรอย่างเพียงพอ					
56. ผู้บริหารระดับสูงกว่าเห็นความสำคัญของคณะสถาบันอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการ
เรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

2. ด้านอาจารย์

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ด้านนักศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์

สถาบันการพลศึกษา (สำหรับนักศึกษา)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านอาจารย์
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน
4. ด้านนักศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผล
6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับ
ปัญหาตามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านต่างๆเพียงช่องเดียวเท่านั้นคำนำหน้า
ของคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร					
1. การชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้แก่นักศึกษาทราบ					
2. การเผยแพร่เอกสารแนวปฏิบัติการใช้หลักสูตรให้แก่นักศึกษา					
3. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่ศึกษาอย่างเหมาะสม					
4. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถาบันสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่					
5. หลักสูตรที่ศึกษาตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบัน					
ด้านอาจารย์					
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์					
7. จำนวนอาจารย์มีสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. อาจารย์และนักศึกษามีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบันน้อย					
9. การจัดแบ่งเวลาของอาจารย์เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา					
10. การจัดอาจารย์ผู้สอนให้แก่นักศึกษาตรงตามความรู้ความสามารถ					
ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
11. เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่ท่านได้รับจากอาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญแก่นักศึกษา					
12. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์กับนักศึกษา					
13. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนแก่นักศึกษา					
14. สื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ					
15. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละวิชานักศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปแนวคิดสำคัญของวิชานั้นๆ					
ด้านนักศึกษา					
16. การวางแผนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมที่ชัดเจน					
17. การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านกิจกรรมของนักศึกษา					
18. การชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมให้นักศึกษาได้รับทราบ					
19. นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20. การเปิดรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบันเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์					
ด้านการวัดและประเมินผล					
21. นักศึกษาได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผล แต่ละรายวิชาจากอาจารย์ผู้สอน					
22. การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา					
23. ข้อสอบที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนแต่ละรายวิชา					
24. ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลของแต่ละรายวิชา กับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน					
25. การแจ้งให้นักศึกษารับทราบ จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนของแต่ละรายวิชา					
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน					
26. ความเพียงพอของอาคารและสถานที่ในสถาบันกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา					
27. การจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้ เช่น แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเท ไม่มีเสียงรบกวน เป็นต้น					
28. ความทันสมัยของอุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา					
29. การส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเองเท่าที่ควร เช่น สถานที่สำหรับนั่งพักผ่อน การจัดสถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น					
30. บรรยากาศของห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าของนักศึกษา					

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

2. ด้านอาจารย์

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ด้านนักศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามขั้นตอนเดลฟาย รอบที่ 1
(หลังจากผู้วิจัยและคณะได้วิเคราะห์สภาพปัญหาจากขั้นตอนที่ 1)

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของ
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารอาจารย์ นักศึกษานุเคราะห์ทางการศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา จะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique)

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร
 2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์
 3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำประมวลการสอน การจัดตารางสอน วิธีสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา
 4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต
 5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล และการตัดสินผลการศึกษา
 6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด สื่ออุปกรณ์การสอน โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาชนิดต่างๆ ห้องพยาบาล ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ () ชาย
() หญิง
2. อายุ () ต่ำกว่า 30 ปี
() 30-39 ปี
() 40-49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา
() 0 - 5 ปี () 6 - 10 ปี
() 11 - 15 ปี () 16 - 20 ปี
() มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2

ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่สมควรนำมากำหนดไว้ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านหลักสูตร						
1. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน						
2. ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ 1 ปีการศึกษา						
3. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้สอน						
4. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของสถาบัน						
5. ควรมีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร						
6. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร						
7. ควรมีการเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคน						
8. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละหลักสูตร						
9. ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ						
10. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนักเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร						
11. ควรมีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง						
12. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบเช่น นักศึกษาผู้ปกครอง เป็นต้น						
13. ควรมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษาได้รับทราบ						

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
14. ควรมีการเผยแพร่เอกสาร แนวปฏิบัติการใช้หลักสูตรให้นักศึกษา						
15. ควรมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม						
16. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิชาชีพควรเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านอาจารย์						
1. ควรมีการวางแผนพัฒนาอาจารย์ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอน						
2. การพัฒนาอาจารย์ ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้						
3. ควรมีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ						
4. ควรจัดให้มีการพัฒนาอาจารย์โดยวิธีการจัดอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ ฯลฯ						
5. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษาควร มีความเหมาะสมตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา						

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
6. สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (ปริญญาตรี:โท:เอก) ควรเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรายงานการประกันคุณภาพของสถาบันเช่น 3:2:1 เป็นต้น						
7. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์กับการกิจหลักของสถาบันควรมีความสอดคล้องกัน						
8. ควรมีการกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์(Job Description) เป็นลายลักษณ์อักษร						
9. ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการเช่น การแต่งตำราการเขียนผลงานทางวิชาการ เป็นต้น						
10. กระบวนการและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ ควรมีการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์						
11. นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์						
12. อาจารย์และนักศึกษาควรมีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบัน เช่นการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาสถาบันด้านต่างๆ เป็นต้น						
13. อาจารย์ควรจัดเวลาการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและแจ้งให้นักศึกษาทราบ						
14. การจัดอาจารย์ผู้สอนควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการสอน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านอาจารย์

.....

.....

.....

.....

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านกระบวนการเรียนการสอน						
1. ในแต่ละสาขาวิชาควรมีคณะกรรมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน						
2. ควรมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา						
3. ควรมีการจัดทำประมวลการสอน ในแต่ละรายวิชา						
4. ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม						
5. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการควรคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะรายวิชาที่เป็น วิชาภาคทฤษฎีและวิชาภาคปฏิบัติ						
6. ควรมีการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา						
7. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น การอภิปราย เป็นต้น						
8. ควรมีการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้						
9. ควรมีการปรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม						
10. ควรมีการจัดทำแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน						
11. สื่อการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรเหมาะสมกับเนื้อหา วิชานั้นๆ						
12. นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรุปแนวคิดสำคัญของแต่ละวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน						
13.การประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านกระบวนการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านนักศึกษา						
1. ระบบการคัดเลือกนักศึกษาควรเป็นไปตามเกณฑ์ พื้นฐานที่สถาบันกำหนดไว้ คือ ภาควิชา 60 / ภาคปฏิบัติ 40						
2. การรับนักศึกษาควรเปิดกว้างและให้โอกาสสำหรับ นักเรียนที่ไม่ได้เก่งด้านกีฬาโดยตรง						
3. นโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาด้านการใช้สื่อและ เทคโนโลยีใหม่ทางการเรียนการสอนของสถาบันควรมี ความชัดเจน						
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์การเปิดรับนักศึกษาเข้ามา ศึกษาต่อในสถาบันในหลายๆด้าน						
5. กระบวนการพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมควรเป็น กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรม ประชาธิปไตย						
6. ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ของนักศึกษา						
7. การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตควรมีความสอดคล้อง กับปรัชญาและเป้าหมายหลักของสถาบัน						
8. ควรมีการติดตามผลจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น						

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1	
9. ควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญให้เป็นที่สนใจของนักศึกษาโดยการใช้เทคโนโลยีการศึกษามาช่วยรวมทั้งการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ						
10. ควรมีการวางแผนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมที่ชัดเจน						
11. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการ						
12. ควรมีการชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้านกิจกรรมนักศึกษาให้นักศึกษาได้รับทราบเป็นระยะๆ						
13. ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้นักศึกษาได้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฯลฯ						
14. การวางแผนด้านกิจกรรมนักศึกษาควรมีความชัดเจน เช่น ระยะเวลาโปรแกรมการจัดลักษณะของกิจกรรม เป็นต้น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมค่านักศึกษา

.....

.....

.....

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1	
ด้านการวัดและประเมินผล						
1. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนควรเป็นไปตามเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน ได้แก่ การวัดความรู้ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ						

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1	
2. ควรมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาได้รับทราบในการเรียนการสอนของทุกรายวิชา						
3. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน						
4. ควรจัดให้มีหน่วยงานในการทำการรวบรวมข้อสอบของสถาบันได้แก่ การจัดตั้งคลังข้อสอบ เป็นต้น						
5. ผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบหรือมีการคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ใช้						
6. ควรมีการทบทวนและปรับปรุงข้อสอบที่ใช้สอนนักศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น						
7. การวัดและประเมินผลของแต่ละวิชาควรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน						
8. ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาควรมีการแจ้งให้นักศึกษารับทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง						
9. ดำเนินการตัดสินผลการศึกษิตตามหลักวิชาการวัดผล						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1	
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน						
1. ควรมีการจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เพียงพอ						

ร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					เหตุผลประกอบ
2. ควรมีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้ เช่น แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก เป็นต้น						
3. ควรมีการจัดบรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ให้เป็นสัดส่วนและเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน						
4. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย						
5. อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะทางศิลปะควรมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น วิทยุแทป เครื่องดนตรี เป็นต้น						
6. เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาลควรมีจำนวนเพียงพอและทันสมัย เช่น เครื่องมือวัดความดัน เตียนอน เป็นต้น						
7. สนามกีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีขนาดที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอที่นักศึกษาสามารถใช้เล่นและเรียนได้อย่างต่อเนื่อง						
8. ควรส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเอง เช่น สถานที่สำหรับนั่งพักผ่อนจัดสถานที่ออกกำลังกาย ฯลฯ						
9. การจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา เช่น มุมอ่านหนังสือ ห้องค้นคว้า เป็นต้น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านปัจจัยเกื้อหนุน

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามขั้นตอนเดลฟาย รอบที่ 2
(หลังจากผู้วิจัยและคณะได้วิเคราะห์ความเหมาะสมจากผู้ทรงวุฒิในรอบที่ 1)

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของ
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารอาจารย์ นักศึกษานุเคราะห์ ทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษา จะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบของผู้เชี่ยวชาญสำหรับการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นรอบที่ 2 ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาตอบของท่าน อีกครั้งหนึ่งว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น ๆ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐาน (Median) ใช้คำย่อว่า Mdn. หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมดในแต่ละข้อ ซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ดอกจัน (*) เมื่อเครื่องหมายดอกจันปรากฏอยู่ในช่องความเหมาะสมใดก็หมายความว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความดังกล่าวในระดับนั้น เช่น เครื่องหมายดอกจันปรากฏอยู่ในช่องความเหมาะสม 4 หมายความว่า ข้อความนั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมาก

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ใช้คำย่อว่า I.R. เป็นค่าแสดงความกระจายของคำตอบในแต่ละข้อ ซึ่งมีความหมายดังนี้ข้อที่มีค่า I.R. มาก แสดงว่า ข้อความนั้นมีคำตอบกระจายมากหรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย

ข้อที่มีค่า I.R. น้อย แสดงว่า ข้อความนั้นมีคำตอบกระจายน้อยหรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมาก

3. ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่สมควรนำมากำหนดไว้ในรูปแบบการพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นว่าข้อความนั้นควรกำหนดไว้ในรูปแบบ
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

วิธีตอบ

1. ให้ท่านพิจารณาคำตอบเดิมของท่านซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ✓ เปรียบเทียบกับ
คำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย (*) ว่าอยู่ในช่องเดียวกันหรืออยู่ห่างกันกี่
ช่อง
2. ถ้าเครื่องหมายทั้งสองอยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่า คำตอบของท่านตรงกับคำตอบของ
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านไม่ต้องทำอะไรในข้อนี้
3. ถ้าเครื่องหมาย ✓ กับเครื่องหมาย * อยู่ห่างกัน 1 ช่อง เช่น เครื่องหมาย * อยู่ที่ช่องค่าความ
เหมาะสม 3 เครื่องหมาย ✓ อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 หรือ 2 หมายความว่า คำตอบของท่าน
ใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ หรือท่านมีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกับความคิดเห็น
ของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ หากท่านเห็นว่าคำตอบของท่านเหมาะสมแล้วท่านก็ไม่ต้องทำอะไรในข้อนี้
แต่ถ้าต้องการเปลี่ยนให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับเครื่องหมาย ✓ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ เลือกใหม่ลง
ในช่องตามความต้องการ
4. ถ้าเครื่องหมาย ✓ กับเครื่องหมาย * อยู่ห่างกันตั้งแต่ 2 ช่องขึ้นไป เช่น เครื่องหมาย * อยู่
ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 และเครื่องหมาย ✓ อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 2 หรือ 1 หมายความว่า
คำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับ
ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีนี้ขอให้ท่านพิจารณาทบทวนดูว่าท่านเห็นด้วยกับคำตอบของ
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือไม่ ถ้าท่านเห็นด้วยให้ทำเครื่องหมาย X ทับเครื่องหมาย ✓ เดิม แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ใหม่ ในช่องเดียวกับเครื่องหมาย* หรือช่องใกล้เคียงก็ได้ แต่หากท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือยืนยันในคำตอบเดิม ขอให้ท่านโปรดอธิบายเหตุผลที่ท่านไม่เห็นด้วย กับคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิลงในช่องเหตุผลประกอบด้วย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านหลักสูตร							
1. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน							
2. ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ เป็นระยะๆ							
3. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้สอน							
4. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของสถาบัน							
5. ควรมีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร							
6. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร							
7. ควรมีการเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคน							
8. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละหลักสูตร							
9. ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ							
10. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
11. ควรมีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง							
12. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ							
13. ควรมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษารับทราบ							
14. ควรมีการเผยแพร่เอกสาร แนวปฏิบัติการใช้หลักสูตรให้นักศึกษา							
15. ควรมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม							
16. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิชาชีพ ควรเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านอาจารย์							
1. ควรมีการวางแผนพัฒนาอาจารย์ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอน							
2. การพัฒนาอาจารย์ ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1		
3. ควรมีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ							
4. ควรจัดให้มีการพัฒนาอาจารย์โดยวิธีการ จัดอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ ฯลฯ							
5. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับจำนวนนักศึกษาควรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา เช่น 1:20 เป็นต้น							
6. สัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ (ปริญญาตรี:โท:เอก) ควรเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรายงานการประกันคุณภาพของสถาบันเช่น 3:2:1 เป็นต้น							
7. การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์กับภารกิจหลักของสถาบันควรมีความสอดคล้องกัน							
8. ควรมีการกำหนดขอบเขตภาระงานของอาจารย์เป็นลายลักษณ์อักษร							
9. ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการ							
10. กระบวนการและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ควรมีการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์							
11. นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์							
12. อาจารย์และนักศึกษาควรมีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของสถาบันทำโครงการเพื่อพัฒนาสถาบันด้านต่างๆ เป็นต้น							
13. อาจารย์ควรจัดเวลาการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและแจ้งให้นักศึกษาทราบ							
14. การจัดอาจารย์ผู้สอนควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการสอน							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านอาจารย์

.....

.....

.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน							
1. ในแต่ละสาขาวิชาควรมีคณะกรรมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน							
2. ควรมีเอกสารประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา							
3. ควรมีการจัดทำประมวลการสอนในแต่ละรายวิชา							
4. ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม เช่น ความยาก-ง่าย ความสอดคล้องและเกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน							
5. การจัดตารางสอนของฝ่ายวิชาการควรคำนึงถึงความเหมาะสมของลักษณะรายวิชาที่เป็นวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ							
6. ควรมีการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา							
7. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น							
8. ควรมีการนำเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้							
9. ควรปรับปรุงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม							
10. ควรมีการจัดทำแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
11. สื่อการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ							
12. นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรุปแนวคิดสำคัญ ของแต่ละวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านกระบวนการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านนักศึกษา							
1. ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองของนักศึกษา							
2. การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตควรมีความ สอดคล้องกับปรัชญาและเป้าหมายหลักของสถาบัน							
3. ควรมีการติดตามผลจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น							
4. ควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญให้เป็นที่ สนใจของนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีการศึกษามา ช่วยรวมทั้งการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ							
5. ควรมีการวางแผนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาตนเองและสังคมที่ชัดเจน							
6. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้าน กิจกรรมในรูปของคณะกรรมการ							
7. ควรมีการชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์แผนงานด้าน กิจกรรมนักศึกษาให้นักศึกษาได้รับทราบเป็นระยะๆ							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
8. ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้นักศึกษาได้มี การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ฯลฯ							
9. การวางแผนด้านกิจกรรมนักศึกษาควรมีความ ชัดเจน เช่น ระยะเวลา โปรแกรมการจัดลักษณะของ กิจกรรม เป็นต้น							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมค่านักศึกษา

.....

.....

.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านการวัดและประเมินผล							
1. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนควร เป็นไปตามเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติของสถาบัน							
2. ควรมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการ เรียนให้นักศึกษาได้รับทราบในการเรียนการสอน ของทุกรายวิชา							
3. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียน							
4. ควรจัดให้มีหน่วยงานในการทำการรวบรวม ข้อสอบของสถาบันได้แก่ การจัดตั้งคลังข้อสอบ เป็น ต้น							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
5. ผู้รับผิดชอบแต่ละรายวิชาควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบหรือมีการคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ใช้							
6. ควรมีการทบทวนและปรับปรุงข้อสอบที่ใช้สอนนักศึกษาให้มีคุณภาพดีขึ้น							
7. การวัดและประเมินผลของแต่ละวิชาควรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน							
8. ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาควรมีการแจ้งให้นักศึกษารับทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง							
9. ดำเนินการตัดสินผลการศึกษาดตามหลักวิชาการวัดผล							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน							
1. ควรมีการจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เพียงพอ							
2. ควรมีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้ เช่น แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก เป็นต้น							
3. ควรมีการจัดบรรยากาศห้องทำงานของอาจารย์ให้เป็นสัดส่วนและเอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน							

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ระดับความเหมาะสม					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
4. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย							
5. อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติวิชาเฉพาะควรมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา							
6. เครื่องมือการรักษาพยาบาลในห้องพยาบาลควรมีจำนวนเพียงพอและทันสมัย เช่นเครื่องมือวัดความดันเตี๋ยนอน เป็นต้น							
7. สนามกีฬาที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีขนาดที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอที่นักศึกษาสามารถใช้เล่นและเรียนได้อย่างต่อเนื่อง							
8. การส่งเสริมให้นักศึกษาดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพตนเอง เช่น สถานที่สำหรับนั่งพักผ่อน การจัดสถานที่ออกกำลังกาย ฯลฯ							
9. การจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา เช่น มุมอ่านหนังสือ ห้องค้นคว้า เป็นต้น							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านปัจจัยเกื้อหนุน

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวความคิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของ
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้บริหารสถาบัน จำนวน 17 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

ควรเป็นอย่างไร

1. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์การประเมินผลการ
ปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำประมวลการสอน การจัดตารางสอน วิธีสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลการเรียน และการใช้ผลการประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล และการตัดสินผลการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาชนิดต่างๆ ห้องพยาบาล ห้องสืบค้นข้อมูลและสัญญาณอินเทอร์เน็ต

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 16 ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของแบบสอบถาม สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะ ศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับผู้บริหารและอาจารย์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	0	1	.67	สอดคล้อง
2	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7	1	0	1	.67	สอดคล้อง
8	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	1	0	1	.67	สอดคล้อง
10	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	.67	สอดคล้อง
15	1	1	0	.67	สอดคล้อง
16	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
23	1	0	0	.67	สอดคล้อง
24	1	0	1	.67	สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	1	0	1	.67	สอดคล้อง
26	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
28	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
29	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
31	1	0	1	.67	สอดคล้อง
32	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
33	1	0	1	.67	สอดคล้อง
34	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
35	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
36	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
37	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
38	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
39	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
40	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
41	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
42	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
43	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
44	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
45	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
46	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
47	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
48	1	0	1	.67	สอดคล้อง
49	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
50	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
51	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
52	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
53	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
54	1	0	1	.67	สอดคล้อง
55	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
56	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
(สำหรับผู้บริหารและอาจารย์)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.50	24	0.34	47	0.32
2	0.48	25	0.68	48	0.45
3	0.27	26	0.72	49	0.34
4	0.70	27	0.55	50	0.56
5	0.77	28	0.63	51	0.46
6	0.72	29	0.55	52	0.34
7	0.57	30	0.68	53	0.78
8	0.38	31	0.73	54	0.67
9	0.43	32	0.68	55	0.47
10	0.38	33	0.82	56	0.44
11	0.73	34	0.67		
12	0.77	35	0.58		
13	0.75	36	0.48		
14	0.57	37	0.48		
15	0.67	38	0.75		
16	0.77	39	0.77		
17	0.77	40	0.67		
18	0.70	41	0.60		
19	0.43	42	0.67		
20	0.47	43	0.62		
21	0.48	44	0.47		
22	0.58	45	0.60		
23	0.68	46	0.45		

ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 – 0.77

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ตาราง 18 ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา สำหรับ
นักศึกษาของ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7	1	0	1	.67	สอดคล้อง
8	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	.67	สอดคล้อง
15	1	1	0	.67	สอดคล้อง
16	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
23	1	1	0	.67	สอดคล้อง
24	1	0	1	.67	สอดคล้อง

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	1	0	1	.67	สอดคล้อง
26	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
28	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
29	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียน
การสอนในระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
(สำหรับนักศึกษา)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.63	24	0.67
2	0.53	25	0.58
3	0.30	26	0.48
4	0.68	27	0.48
5	0.62	28	0.75
6	0.80	29	0.77
7	0.65	30	0.67
8	0.55		
9	0.22		
10	0.39		
11	0.73		
12	0.78		
13	0.36		
14	0.49		
15	0.71		
16	0.78		
17	0.70		
18	0.52		
19	0.30		
20	0.27		
21	0.60		
22	0.67		
23	0.62		

ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.80

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

ตาราง 20 ผลการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของ แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบ
การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	.67	สอดคล้อง
15	1	1	0	.67	สอดคล้อง
16	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
23	1	0	0	.67	สอดคล้อง
24	1	0	1	.67	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	1	0	1	.67	สอดคล้อง
26	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
28	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
29	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
31	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
32	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
33	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
34	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
35	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
36	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
37	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
38	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
39	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
40	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
41	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
42	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
43	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
44	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
45	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
46	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
47	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
48	1	0	1	.67	สอดคล้อง
49	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
50	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
51	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
52	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
53	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
54	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
55	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
56	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
57	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
58	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
59	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
60	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
61	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
62	1	0	1	.67	สอดคล้อง
63	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
64	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
65	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
66	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
67	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
68	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
69	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
70	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
71	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
72	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
73	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
74	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
75	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.32	26	0.66	51	0.39
2	0.45	27	0.39	52	0.73
3	0.34	28	0.79	53	0.78
4	0.56	29	0.59	54	0.36
5	0.65	30	0.79	55	0.49
6	0.55	31	0.74	56	0.71
7	0.20	32	0.81	57	0.78
8	0.39	33	0.71	58	0.70
9	0.73	34	0.48	59	0.52
10	0.78	35	0.68	60	0.30
11	0.36	36	0.24	61	0.24
12	0.49	37	0.51	62	0.53
13	0.71	38	0.43	63	0.36
14	0.78	39	0.64	64	0.65
15	0.70	40	0.74	65	0.51
16	0.52	41	0.50	66	0.43
17	0.30	42	0.48	67	0.64
18	0.66	43	0.27	68	0.74
19	0.39	44	0.70	69	0.52
20	0.79	45	0.77	70	0.53
21	0.59	46	0.72	71	0.40
22	0.79	47	0.57	72	0.61
23	0.74	48	0.38	73	0.79
24	0.81	49	0.43	74	0.50
25	0.71	50	0.38	75	0.44

ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.81

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

ประวัติผู้วิจัย

1. นายเฉลิมพงษ์ เกลิมจิต

วุฒิการศึกษา ปธ.ด. (บริหารธุรกิจ)

ปฏิบัติหน้าที่ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ

2. นางอินอ้อย เกลิมจิต

วุฒิการศึกษา MA.T.PE

ปฏิบัติหน้าที่ รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

3. นายสุเทพ เมฆไธสง

วุฒิการศึกษา ปธ.ด. (บริหารการศึกษา)

ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม